Cu ocazia sărbătorii Paştelui vă propunem un număr integral cu unul dintre monştrii sacrii ai Sf-ului

PHILIP K. DICK

JURNALUL® S.F.

Premiul Convenţiei Europene de SF
EUROCON '94

Anul IV Nr. 116
Săptămînal de cultură
SF, HORROR ŞI FANTASY
24 pagini - 350 lei

HRISTOS A ÎNVIAT!

TOP 30

(Februarie)

1) SEBASTIAN A. CORN - ADRENERGIC!	JSF 89-90
2) COSTI GURGU - COROZIUNEA	JSF 98
3) AURELIUS BELEI - ALPHA BOREALIS	JSF105
4) FLORIN PÎTEA - SHAI TAN	CPSF 517-518
5) DON SIMON - WORKERS	JSF 66
6) ROBERT BLOCH - OMULEŢII DE LUT	JSF 107
7) DON SIMON - ZIDUL	JSF 99
8) COSTI GURGU - POVESTEA CUCYBER	JSF 102
9) MIHAIL GRĂMESCU - APOCRIFA DUPĂ MARIA	JSF 103
10) SEBASTIAN A. CORN - FARIAL	JSF 67
11) OCTAVIA BUTLER - COPIL DE SÎNGE	JSF 109
12) ANA MARIA NEGRILĂ - SCHIMBAREA LA FAŢĂ	JSF 85
13) DON SIMON - U-TV MAN	JSF 75
14) LIVIU RADU - EPITAF PENTRU LAURA	JSF 99
15) COSTI GURGU - ROBERT	JSF 100
16) MICHAEL HAULICĂ - MADIA MANGALENA	JSF 66
17) COSTI GURGU - RESPIRAŢIA MORŢII	JSF 103
18) ANA MARIA NEGRILĂ - COPILĂRIA LUI MÜNCHAUSEN	JSF 92
19) MIHAIL GRĂMESCU - ŞORICICA	JSF 104
20) G. A. EFFINGER - EXTRATERESTRII CARE ŞTIAU TOTUL...	JSF 108
21) AURELIUS BELEI - HYPNOPEDIA	CPSF 508
22) MIHAIL GRĂMESCU - MIROSUL FRICII	JSF 63
23) AURELIUS BELEI - VĂ LIPSEŞTE UN TEHNOSAUR?	JSF 104
24) SEBASTIAN A. CORN - AŞTEPTÎND EXODUL DIN GOATZA	JSF 69
25) COSTI GURGU - WOPS	CPSF 506
26) ANA VERONICA MIRCEA - KILL	CPSF 507
27) MIKE RESNIK - NECAZURILE LUI BLUMBERG, BALAUR	JSF 104
28) NICOLAE C. ARITON - O TROMPETĂ ŞI UN INEL	JSF 107
29) IONUŢ BĂNUŢĂ & SEBASTIAN CORN - RAGNARÖK	JSF 81-82
30) ANA MARIA NEGRILĂ - PANGUL ALBASTRU	JSF 67

CLASAMENT (FEBRUARIE)

1) DON SIMON	241 p.
2) SEBASTIAN A. CORN	220 p.
3) COSTI GURGU	218 p.
4) MIHAIL GRĂMESCU	161p.
5) AURELIUS BELEI	139 p.
6) ANA MARIA NEGRILĂ	119 p.
7) FLORIN PÎTEA	87 p.
8) LIVIU RADU	73 p.
9) MICHAEL HAULICĂ	56 p.
10) ANA VERONICA MIRCEA	32 p.
11) NICOLAE C. ARITON	23 p.
12) CRISTIAN LĂZĂRESCU	20 p.
13) ADRIAN TRIF	17 p.
14) MIHAI VICTOR STOICA	14 p.
15) LIVIU SURUGIU	12 p.
16) MIRCEA LIVIU GOGA	12 p.
17) MONICA NICOLAU	11 p.
18) DĂNUŢ IVĂNESCU	10 p.
19) OVIDIU BUFNILĂ	9 p.

MACISTE

IMPORTANT

In urma propunerilor voastre am modificat deja regulamentul topului.

În continuare vom proceda astfel: îmi veţi trimite pînă la 27 aprilie topurile voastre alcătuite din minim zece locuri, maxim cincisprezece. Textele le veţi selecţiona din tot cuprinsul anului 1994 (autorii români) şi lunile ianuarie, februarie şi martie 1995 (autori români şi străini). În cazul JSF, numai pînă la JSF 113 inclusiv *(cei care au trimis şi texte din JSF 110-113, sau CPSF 519-520, le pot relua pentru topul lunii martie, pentru că acolo le e locul).*

Alte explicaţii

- benzi desenate nu introduc în top, întrucît este vorba numai de un top literar. Nici nu există criterii după care să compari o BD cu un text *(chiar dacă în Franţa, de exemplu, un album de Bilal a ajuns pe locul întîi în topul... cărţilor - nota lui Bi)* , aşa încît ele nu se pot alătura în cadrul aceluiaşi top.

-textul "Religiozitate" - Isaac Asimov, nominalizat de mulţi dintre voi, nu-şi poate găsi locul în topul nostru întrucît e vorba de un top literar, deci care se referă la literatură ("creaţie artistică al cărei mijloc de exprimare este limba" - Vasile Breban - "Dicţionar Al Limbii Române Contemporane"). Ori "Religiozitate" nu e literatură, e doar un "punct de vedere", un "text de opinie".

Concluzie:

Trimiteţi-mi pentru TOP 30 - MARTIE, topurile proprii (10-15) locuri cu texte din 1994 *(ceea ce v-a impresionat foarte tare şi care merită, deci, ţinut minte)* şi din ianuarie, februarie şi martie 1995, *din orice publicaţie SF*, cu condiţia să nu fie fanzin.

Nu uitaţi acesta este
TOPUL VOSTRU
(în rest puteţi să faceţi ce vreţi...)
şi politica editorială a JSF-ului se va face în funcţie de el!

Întrucît "Enamoured of a Deadbody", controversatul roman al lui Harry T. Francis pe care l-am prezentat în numărul 114 al JSF a stîrnit viu interes şi chiar controverse în rîndul cititorilor noştri am hotărît să-i acordăm un spaţiu lărgit în numărul viitor. Deci cititi cu atenţie numărul 114 şi... scrieţi-ne!

Adrian TRIF (Orăştie) - Regrete eterne şi află că regretăm regretabila eroare apărută dintr-o regretabilă neatenţie ce sperăm să se regrete... ăăă, repete cît mai rar. Merci pt. iertare. Atenţie la cacofonii! Şi acum reparaţia:

TRADUCEREA SCHIŢEI CE A CONSTITUIT DEBUTUL LUI HARRY T. FRANCIS ÎI APARŢINE LUI ADRIAN TRIF ŞI NU CHIFU, AŞA CUM A APĂRUT ÎN NUMĂRUL 114.

POŞTA REDACŢIEI

Robert DAVID (Bucureşti) - Se pare că fanzinul cu pricina va apare în cele din urmă, atunci cînd va fi terminat. Premiul tău surpriză constă în manuscrisul povestirii lui Mihail Grămescu - *Apocrifa după Maria*. Ideea de la 114 ne-a venit de-acolo de unde ne vin toate ideile.

Dan ISPAS (Arad) - Nu ţine de noi să expediem mai multe exemplare din JSF în Timişoara sau oricare alt oraş din ţară.

Singura soluţie ca să nu pierdeţi nici un număr al Jurnalului SF este un abonament. Abonamente se pot face la orice oficiu poştal sau Rodipet.

Vasile RUS (Arad) - Se vede că sînteţi o puternică grupare horror în Arad, de mi-aţi scris atîţia săptămîna asta. La mai mare băieţi! Sper să nu o mai încasezi prea curînd. Avînd în vedere că ai cinci ani de stat în Timişoara, nu pare prea plăcut. Baftă! Şi la... şi la...

Adrian VLĂSCEANU (Focşani) - Ai înregistrat un real progres, iar desenele vor apare mai curînd decît te aştepţi. Oricum, pînă la "Quasar", peste-o lună, aştept şi alte desene. Mai îngrijit lucrate decît cele trimise. Sfaturi directe cînd ne-om vedea. (Poate la Buzău) Atenţie la haşuri.

Marius ROŞU (Buzău) - Mesaj de la Q: "DINOTOPIA mi se pare foarte bună. Se vede clar că ai talent şi e posibil ca ea să intre în proiectatul număr cu dinozauri. Dl. Liviu Radu a apreciat-o pozitiv, la rîndul lui, însă a considerat că ar mai putea suporta cîteva mici retuşări pentru a căpăta într-adevăr o formă adecvată publicării... "Paradis fals", neavînd o densitate mare de idei interesante care să mă termine, o consider medie, deşi, ca scriitură, merge... Păreri mai extinse sper să-ţi trimit cît mai repede... În cel mai rău caz ne vom reîntîlni la Buzău."

Dragoş BUHOCIU (Galaţi) - Vinde "Pentagrama" de V. Colin, "Omul demolat" de A. Bester, "Chirurgii planetari" de G. Klein, "Oraşul ca un joc de şah" de J. Brunner, "Inginerii cosmici" de C. D. Simak, "Invazia divină" de Ph. K. Dick, nr. 3 şi 4 din colecţia SF a editurii Brâncuşi, ciclul "Războiul Stelelor" (3 volume). Adresa lui este: str. Brăilei, bl. BR 4 A, ap. 19, Galaţi, 6200; telefon 036-435847.

Dan (Huşi) - E pur şi simplu un semn al apropiatei maturizări. Şi eu, şi atîţia alţii am/au trecut prin aşa ceva. E bine să te gîndeşti că şi alţii au mai zis chestia cu sfîrşitul. Unu' dintre ei, pe nume Jim, n-a mai trăit decît încă nouă ani peste vîrsta ta, dar i-a consumat într-un mod în care alţii nu consumă 90. Acu' un an altu' a luat-o pe aceeaşi cale. Pe 5 s-a împlinit anul, mai exact; scrisoarea ta e datată pe 6. Eşti sigur că nu e o conexiune între starea ta şi data asta fatidică? Mai ascultă o dată "Unplungged"-ul, iar apoi un pic de "Deus", un pic de "Offspring" şi termină cu nitel "Tiamat". Îţi garantez că o să vezi altfel lumea. Şi mai e şi o L. p-acolo, nu? Q a promis să-ţi scrie şi el cîteva rînduri pe adresa de acasă. Scrie-mi cînd te mai pui pe picioare.

Mesaj pentru *MACISTE de la un cititor fidel transmis textual: „Bă, Maciste, m-am prins cine eşti! Mai saltă-ţi un loc, două, da mai pe şest aşa..."*

No comment!.

Erată: Textul *Lithiul galactic şi supernovele* , apărut în JSF nr 107, reprezintă o parte dintr-un articol tradus, nu un text al autorului.

Cei care au participat la concursul *Şoricica*, iniţiat de JSF, şi nu au primit cartea promisă sînt rugaţi să ne contacteze.

Bi

Adrian BERINDEI - Am rămas plăcut impresionat de faptul că mi-ai trimis un asemenea material. Mike Oldfield e un tip genial, dar din păcate a fost deja prezentat în JSF. Într-adevăr albumul "The Songs of Distant Earth" (după cartea lui Clarke) merită toate aprecierile, ca şi *Amarok, Tubular Bells* sau *Incantations*... Părerea mea este că primul Hugo pentru muzică îl va avea ca laureat pe Mike Oldfield... Vom vedea...

Jean Michel Jarre e mare, nimic de zis, dar are şi nişte chestii cam comerciale. Cu toate acestea e foarte posibil să-i consacru şi lui un episod MS. Episodul respectiv îţi va fi dedicat ţie.

Dacă ar fi să te rog ceva: caut informaţii despre trupele *UFO, Magma* şi *Dead Can Dance*.

Q

JURNALUL ®

Editat de: INTACT SF

PREMIILE CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1993 - PLOIEȘTI
CONVENȚIEI EUROPENE DE SF 1994 - TIMIȘOARA
GEOVALY SRL - BUCUREȘTI (activitate promoțională)
CONVENȚIEI NAȚIONALE DE SF 1994 - BAIA MARE

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Adrian BĂNUȚĂ
(REDACTOR ȘEF)

Număr realizat de:
Nicolae C. ARITON,
Ionuț BĂNUȚĂ,
Remus CERNEA,
Mihail GRĂMESCU,
Florin Iulian HRIB,
Isabela ION,
Cristian IONESCU,
Liviu RADU
Don SIMON.
Cătălin TENIȚĂ,
Florin Mircea TUDOR,
(REDACTORI)

ADRESA REDACȚIEI:
Șoseaua București-Ploiești, nr. 25-27, sector I, București
Tel. 2107136, 2109366, 2109946

RĂSPUNDEREA MATERIALELOR INFORMATIVE REVINE AUTORILOR

Tehnoredactare computerizată Adrian și Ionuț BĂNUȚĂ
Culegere: Ruxandra ROGOJINARU
Corectură: Remus CERNEA
Montaj offset: Georgiana DUCMAN, Mariana SEBE, Silvana GREERE

JURNALUL S.F. este înscris în Catalogul Presei la poziția 2.128. Abonamentele se pot face la orice centru RODIPET. Cititori din străinătate se pot abona prin RODIPET SA PO BOX 33-35, telex 11995 Telefax 3129432 București - România Piața Presei Libere nr. 1

Acest săptămînal face parte din rețeaua națională a publicațiilor JURNALUL

Director administrativ: Titus GUVIR
Redactor șef: Marius TUCĂ

Tiparul executat la INTACT

Importanta detaliilor la Philip K. Dick

Autor de o factură aparte, Dick lasă impresia, de multe ori, că și-a scris cărțile în grabă, obsedat doar de ideea pe care voia s-o expună. Evident, nu e un stilist, nu caută efecte literare și e adeptul unei proze relativ sobre. Însă nu trebuie să rămînem cu impresia că ar fi neglijat forma în dauna fondului. Metoda sa de lucru este diferită de cea a majorității scriitorilor, nu numai SF, dar și din mainstream.

Pe primul loc se află ideea. Uneori extrem de transparentă, lăsînd cititorului senzația de facilitate. Alteori bine încifrată, greu de detectat. În asemenea situații, cititorul este atras de elementele secundare ale istorisirii, rămînînd iarăși, cu sentimentul înțelegerii ușoare. Feriți-vă de capcanele lui Dick! Întotdeauna spune mai mult decît pare la prima vedere.

Pentru a-și strecura ideea în intrigă (uneori bine construită, alteori clădită cu destulă neglijență), Dick folosește elemente redundante care să atragă atenția asupra lucrurilor pe care vrea să le sugereze. În acest scop, acordă o importanță deosebită detaliilor.

Lucruri care par lipsite de importanță, ba chiar absurde, se dovedesc a fi esențiale în desfășurarea acțiunii.

Vom lua un exemplu din „Ubik". Într-o perioadă în care folosirea cărților de credit și a cecurilor devenise un lucru obișnuit, Dick imaginează o societate a viitorului în care mașinile casnice, ușile, etc., funcționează doar în urma introducerii unor monede. Lucrul pare absurd. Oamenii trebuie să umble cu buzunarele pline cu mărunțiș, să facă o grămadă de operații inutile și deranjante. Ceva în totală contradicție cu mersul vremurilor. Acest detaliu al romanului se dovedește a fi însă de-o importanță capitală: momentele cheie ale cărții se bazează pe descoperirea că imaginile sau simbolurile de pe monede s-au schimbat. Dick trebuise deci să justifice existența banilor. Acceptase ideea unui compromis logic în favoarea unei idei ce i se păruse mult mai importantă.

Alt detaliu din „Ubik" ce nu trebuie neglijat: citatele de la începutul fiecărui capitol. Reclame aiuristice care prezintă calitățile unor produse „Ubik", îndepărtîndu-te, mișelește, aș zice, spre o soluție falsă. Pentru ca în final, dintr-o întorsătură de condei să răstoarne totul și să-ți demonstreze că n-ai fost atent... Uneori detaliile subliniază atmosfera pe care vrea s-o creeze, cu mai multă putere de convingere decît explicitatea anterioară.

În „Lumea în care ceasurile merg invers", secvențele de la început, care descriu învierea morților în cimitire, pot însemna orice. Dar detaliul privind chiștoacele și fumul expirat din plămîni, care duc, în final, la obținerea unui pachet de țigări nou-nouț te fac să-ți dai seama că evenimentele se desfășoară în alt sens al timpului...

Nu mai pomenesc de multitudinea de amănunte care sugerează trecerea obsedantă dintr-un univers în altul. Lumile lui Dick sînt instabile, se transformă oricînd în altceva. Iar acest altceva este semnalat, de obicei, printr-un element minor care se modifică... Alte detalii pline de încărcătură: numele personajelor.

Profetul care vede în viitor, dar numai pe o perioadă redusă de timp (un an) și, drept urmare, neavînd o viziune de ansamblu, duce omenirea spre

catastrofă, are un nume banal: Jones. Sugerează prin aceasta banalitatea personajului, faptul că poate fi oricine. În *Valis,* însoţitorul permanent al autorului poartă o poreclă comică: *Horselover Fat.* Grasul iubitor de cai. Dick ne dezvăluie înţelesul acestui nume, neavînd încredere în cunoştinţele lingvistice ale cititorului: iubitor de cai se spune, în greaca antică, Philipos. Iar în germană, gras se zice Dick...

În „Ubik", medicul ce conduce moratoriumul (locul în care morţii sînt păstraţi într-o stare ce permite, periodic, contactul cu cei vii) se numeşte Herbert Schoenheit von Vogelsang. Un nume de nobil german; dar care înseamnă „frumuseţea cîntecului de pasăre"...

Iar eroul principal are un nume plin de subînţelesuri: Joe Chip. Chip înseamnă aşchie, ciob, cartof prăjit, ceva ars (a se vedea înţelesul electronic), monedă, jeton, dar şi cel care se bagă în toate, inclusiv cel ce dă ortul popii...

Palmer Eldritch sugerează chiar prin denumire ceva înfricoşător, iar cele trei stigmate ale sale ne conduc spre ideea puterii diabolice care încearcă să stăpînească lumea (pentru că aceste stigmate sînt o caricatură a rănilor lui Isus).

Dick este obsedat de detalii nu numai în propria-i operă, ci şi în a altora. Obişnuit să dea semnificaţie importantă amănuntelor, bănuieşte că şi alţii fac acelaşi lucru. Şi descoperă lucruri interesante. Iată cîteva exemple din *Valis:*

„Ştii ce spune Eliade despre timpul din visele aborigenilor australieni? Că antropologii greşesc presupunînd că timpul din vis este un timp trecut. Eliade susţine că e vorba de un alt timp care se desfăşoară în prezent, un timp în care aborigenii pătrund şi ies, un timp al eroilor şi faptelor acestora"... (Urmează, bineînţeles, comentarii şi răstălmăciri. De menţionat că Dick îl citează pe Eliade de mai multe ori în *Valis.)*

Un fragment din „Parsifal" al lui Wagner:

„Parsifal: M-am mişcat doar un pic, dar am impresia că am ajuns departe.

Gurnemanz: Vezi, fiule, aici timpul se transformă în spaţiu" provoacă un comentariu imediat, din care redăm doar începutul;

„Wagner a început „Parsifal" în 1845. A murit în 1873, cu mult înainte ca Herman Minkowski să emită teoria continuului spaţiului timp cu patru dimensiuni (1908). Informaţiile culese pentru „Parsifal" constau în legende celtice şi cercetări despre budism, pentru opera, pe care n-a apucat-o s-o scrie, despre Budha, intitulată *Învingătorul* (der Sieger). De unde a luat Richard Wagner ideea că timpul se poate transforma în spaţiu?"

Reacţii asemănătoare sînt declanşate şi de un fragment din *Faust* al lui Goethe:

„La început a fost cuvîntul... Nu, la început a fost fapta!" Fragmentele respective, ca şi multe altele, pe care mulţi dintre noi nu le-am băgat în seamă citindule, constituie pentru Dick motive de întrebări fundamentale, de speculaţii interesante.

Culmea metodei sale în tratarea detaliilor mi se pare a fi un fragment din *Valis,* în care personajele analizează un film. Acesta se numeşte ... Valis, şi are scenariul scris de Eric Lampton, care interpretează şi rolul principal (ca să nu existe vreo confuzie asupra persoanei la care se referă, Dick menţionează că-i vorba de un star rock cotat alături de Bowie, Zappa şi Alice Cooper...).

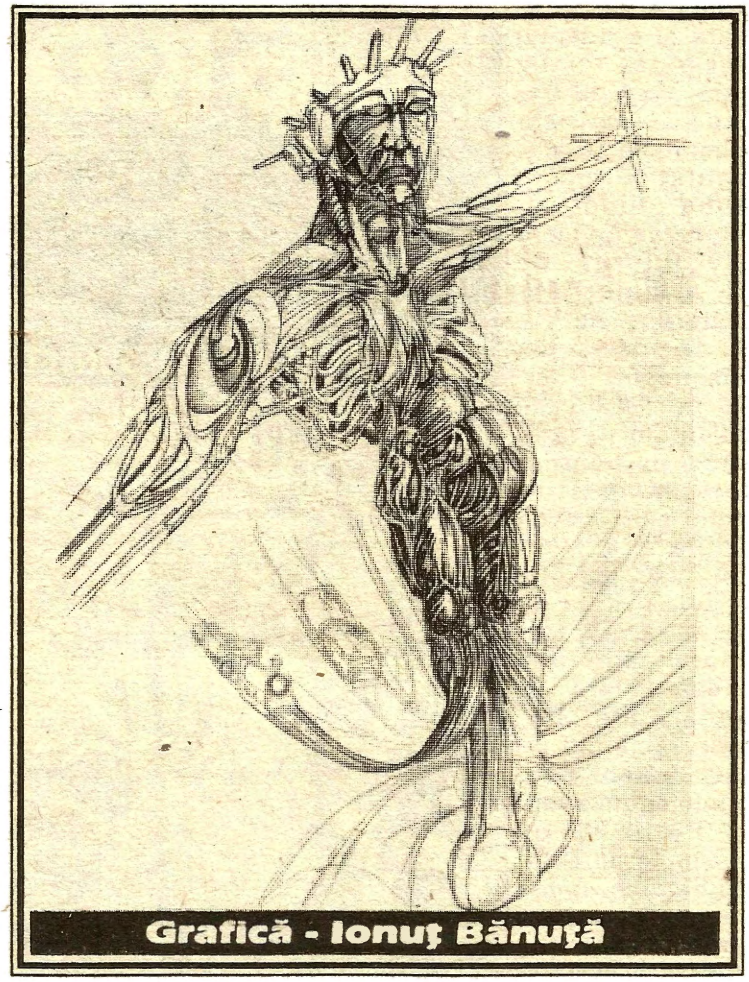

Grafică - Ionuţ Bănuţă

Acţiunea filmului, destul de dezlînată, prezintă tentativa unui preşedinte american, Ferris Fremont (a se vedea aluzia la lupul Fenrir...), foarte asemănător cu Nixon, de a instaura o tiranie în SUA, ajutat de o poliţie proprie. Tentativă eşuată datorită intervenţiei unui satelit ce transmite informaţii adversarilor politici ai preşedintelui, care-l înlocuiesc. Personajele romanului descoperă în film amănunte (un vas de caramică pe care se află semnul peştelui, simbolul creştinilor de la începuturi, dar care e de fapt, dubla elice a ADN... satelitul Valis - Vast Activ Living Inteligence System... disfuncţiunea timpului) care apar din cînd în cînd. Un personaj concluzionează: „nouăzeci la sută din detalii sînt concepute să nu fie remarcate, ci doar înregistrate de subconştient. Mi-ar place să studiez filmul imagine cu imagine". Exemplele anterioare, alese la întîmplare, scot în evidenţă un aspect important al operei lui Dick: lucrările acestuia (sau o bună parte din ele) trebuie citite de mai multe ori. De fiecare dată vor apare sensuri noi, care scapă la prima parcurgere sau pe care le vom interpreta altfel, funcţie de starea de spirit sau de nivelul cunoştinţelor acumulate în timp. Erudiţia lui Dick se îmbină în mod ciudat cu stranietatea deducţiilor, deosebit de originale şi de diferite de ale contemporanilor. Probabil că în acest lucru îşi găseşte loc şi experienţa sa cu drogurile care, mai mult ca sigur, i-au deschis alte posibilităţi perceptionale...

Oricum, dacă atunci cînd citiţi o lucrare a lui Dick vă frapează un amănunt, acordaţi-i multă atenţie şi încercaţi să vedeţi în ce măsură schimbă sensul de pînă atunci al poveştii. S-ar putea să fie chiar cheia istorisirii...

Liviu RADU

credința părinților noștri

Pe străzile din Hanoi se trezi dintr-o dată, nas în nas cu un vînzător ambulant lipsit de picioare care se deplasa într-o mică ladă de lemn și care interpela cu o voce ascuțită trecătorii. Thien își încetini pașii. Ascultă dar nu se opri; îi veni în minte o problemă a Ministerului Artizanatului Cultural care-l făcu să nu fie atent; era ca și cum ar fi fost dintr-o dată singur, ca și cum toți cei care treceau pe biciclete, pe scutere, pe motociclete cu reacție, ar fi dispărut. Odată cu ei, dispăruse și vînzătorul ambulant fără picioare.

– Tovărășe! strigă cu toate acestea vînzătorul, urmărindu-l cu mașinuța dotată cu o baterie cu heliu. Am o mulțime de plante medicinale, împreună cu dovada a mii de clienți fideli; spune-mi de ce boală suferi și eu te voi vindeca.

Thien se întoarse:

Da, dar eu nu sufăr de nici o boală.

„Dacă nu punem la socoteală, se gîndi el, boala cronică a tuturor funcționarilor Comitetului Central, oportunismul de carieră care încearcă să treacă de ușa tuturor posturilor oficiale, inclusiv de cea a postului meu".

Pot vindeca boala radiațiilor, de exemplu, insistă vînzătorul rulînd cu îndemnare chiar în spatele lui Thien. Sau pot face să crească, dacă este nevoie, potența. Pot inversa dezvoltarea canceroasă, chiar și a redutabilului meloman, ceea ce este numit cancer negru.

Ridicînd o tavă cu sticle, cutiuțe de aluminiu și tuburi din plastic pline cu diferite pulberi, vînzătorul își continuă litania:

– Dacă un rival încearcă să-ți ia locul în birocrația lucrativă, pot să-ți ofer un unguent care, sub aparența unei creme dermatologice, este în realitate o toxină de o eficacitate îngrozitoare. Și prețurile mele, tovărășe, sînt foarte mici. Și ca o favoare specială, așa ca pentru cineva atît de distins ca tine, o să accept dolarii inflaționiști de hîrtie, cei de după război, care ar trebui considerați devize internaționale, dar care nu valorează mai mult decît hîrtia igienică.

Hai, șterge-o de-aici, mîrîi Thien și făcu semn unui taxi liber.

Avea deja trei minute și jumătate întîrziere pentru prima sa întrevedere a zilei și diverșii săi superiori cu fundul mare, de la minister, probabil că făceau deja un rapid calcul mental... ca și subordonații săi, de altfel.

Vînzătorul spuse calm:

– Dar, tovărășe, *trebuie* să cumperi ceva de la mine.

De ce? se răsti Thien, indignat.

Pentru că, tovărășe, sînt un veteran. Am luptat în Colosalul Război Final de Eliberare Națională de partea Frontului Democratic Popular Unit împotriva Imperialiștilor; mi-am pierdut extremitățile pedestre în lupta de la San Francisco.

Acum vocea îi devenea triumfătoare și vicleană.

Aceasta este legea! Dacă refuzi să cumperi articole propuse de un veteran riști o amendă și poate chiar o pedeapsă cu închisoarea... fără să mai vorbim de dizgrație.

Cu un gest plin de plictiseală, Thien făcu semn hover-taxiului că nu avea nevoie de el.

– Bine, de acord, de vreme ce trebuie, spuse el aruncînd o privire firavei colecții de ierburi medicinale, apoi arătă la întîmplare un pachet din hîrtie de orez care se găsea pe ultimul rînd. Iau asta.

Vînzătorul izbucni în rîs.

Aia, tovărășe, este un spermicid, cumpărat de femeile care, din cauze politice, nu au drept la pilulă. Nu ți-ar servi la mare lucru, de fapt nu ți-ar servi la nimic, de vreme c e

e ș t i bărbat.

Legea, îi ripostă sec Thien, nu cere ca eu să cumpăr de la tine ceva util; cere doar să cumpăr ceva. Asta vreau.

Luă din interiorul vestei sale matlasate portofelul burdușit cu bancnote inflaționiste de după război, cu care era plătit de patru ori pe săptămînă, în calitatea sa de funcționar.

Vorbește-mi de problemele tale, spuse vînzătorul.

Thien îl privi cu atenție. Înmărmurit de această invadare a propriei intimități... de către cineva care nu aparținea guvernului!

Foarte bine, tovărășe, continuă vînzătorul ambulant văzîndu-i expresia feței. Nu vreau să fiu indiscret; scuză-mă. Dar în calitatea mea de medic, de vindecător cu ajutorul plantelor, este normal să știu cît mai mult posibil.

Rămase pe gînduri pentru o clipă, cu fața înnegurată, și apoi întrebă dintr-o dată:

Te uiți mult la televizor?

Surprins, Thien în răspunse:

În fiecare seară. Cu excepția zilei de vineri cînd mă duc la clubul meu pentru a exersa arta ezoterică a lasoului, care a fost importată din occidentul decadent.

Era singura lui distracție; încolo, se consacra în întregime activităților Partidului.

Vînzătorul întinse o mînă, alegînd un pachet învelit în hîrtie gri.

Te costă șaizeci de dolari, spuse el. Cu garanție totală; dacă nu merge cum îți promit, îmi aduci înapoi ce-ți mai rămîne și-ți dau înapoi toți banii, fără supărare.

Și ce garantezi că o să facă asta? întrebă Thien cu o voce tăioasă.

Asta îți va odihni ochii obosiți de aspectul insipid al monologurilor oficiale... Un preparat calmant. Ia-l de îndată ce te vei găsi sub influența obișnuitelor predici insipide, interminabile, care...

Thien plăti, luă pachetul și plecă rapid. Tîmpenii, își spuse el. "Asta e o jecmăneală, ideea asta a intendenței de a face din veterani o clasă privilegiată. Sînt asemenea unor păsări de pradă, trăiesc de pe urma noastră, a celor mai tineri".

În vreme ce el intra în clădirea impunătoare, construită după război, care adăpostea Ministerul Artizanatului Cultural și propriile sale birouri somptuoase, pentru a-și începe ziua de muncă, pachetul, uitat, rămase în buzunarul vestei sale.

În biroul său îl aștepta un alb corpolent de o vîrstă incertă, îmbrăcat într-un costum din șantung maro, din Hong-Kong, la două rînduri, cu vestă. Alături de albul necunoscut, se găsea superiorul său direct, Su-Ma Tso-pin. Tso-pin făcu prezentările în cantoneză, un dialect pe care-l vorbea foarte prost.

Mr. Tung Thien, iată-l pe Mr. Darius Pethel. Mr Pethel va ocupa postul de director al noii instituții ideologice și culturale cu caracter didactic ce urmează să se deschidă în curînd la San Fernando, în California... Mr. Pethel, adăugă el, și-a petrecut întreaga viață susținînd lupta poporului pentru detronarea țărilor blocului imperialist prin intermediul metodelor pedagogice; de unde și acest post înalt.

Își strînseră mîinile.

– Ceai? propuse Thien.

Apăsă butonul hibachi-ului său cu infraroșii și într-o clipă apa începu să cînte în fierbătorul de ceramică decorată, de origine japoneză. Așezîndu-se la biroul său văzu că fidela Miss Hsi pregătise foaia de informații confidențiale despre tovarășul Pethel; prefăcîndu-se că se gîndea la altceva, o parcurse dintr-o ocheadă.

Binefăcătorul Absolut al Poporului, declară Tso-pin, a avut o întrevedere personală cu Mr. Pethel și are încredere în el. Așa ceva este un caz rar. În aparență școala din San Fernando va preda filozofiile taoiste curente, dar bineînțeles că ea ne va servi de fapt drept rețea de comunicații cu tineretul liberal și intelectual din restul Statelor Unite. Sînt încă o mulțime de astfel de tineri care locuiesc între San Diego și Sacramento; după estimările noastre sînt cel puțin zece mii. Școala va accepta două mii. Pentru cei pe care îi vom alege, angajarea va fi obligatorie. Este important raportul dumneavoastră cu programul lui Mr. Pethel. Ăăă... Hmm. Fierbe apa.

Mulțumesc, murmură Thien introducînd în fierbător pliculețul de ceai Lipton.

Tso-pin continuă:

Mr. Pethel va supraveghea programul cursului prezentat elevilor de școală dar toate lucrările de examen vor fi supuse examinării experte, ideologice și aprofundate făcute de dumneavoastră. Altfel spus, Mr. Thien, dumneavoastră veți fi cel care veți hotărî care studenți, dintre cei două mii, sînt demni de încredere, care reacționează corect la program și cu tot ceremonialul de rigoare.

Ceea ce trebuie să înțelegem noi, spuse Pethel într-o cantoneză mai îngrozitoare decît cea vorbită de Tso-pin, este că,

după ce a pierdut războiul global, tineretul american şi-a descoperit un adevărat talent pentru disimulare.

Spuse ultimul cuvînt în engleză şi Thien se întoarse fără să înţeleagă către superiorul său.

- Minciuna, explică Tso-pin.

- Ei repetă sloganurile potrivite pentru a salva aparenţele, declară Pethel, dar nu cred în ele. Lucrările de admitere ale acestui grup seamănă pînă la identitate cu cele ale adevăraţilor...

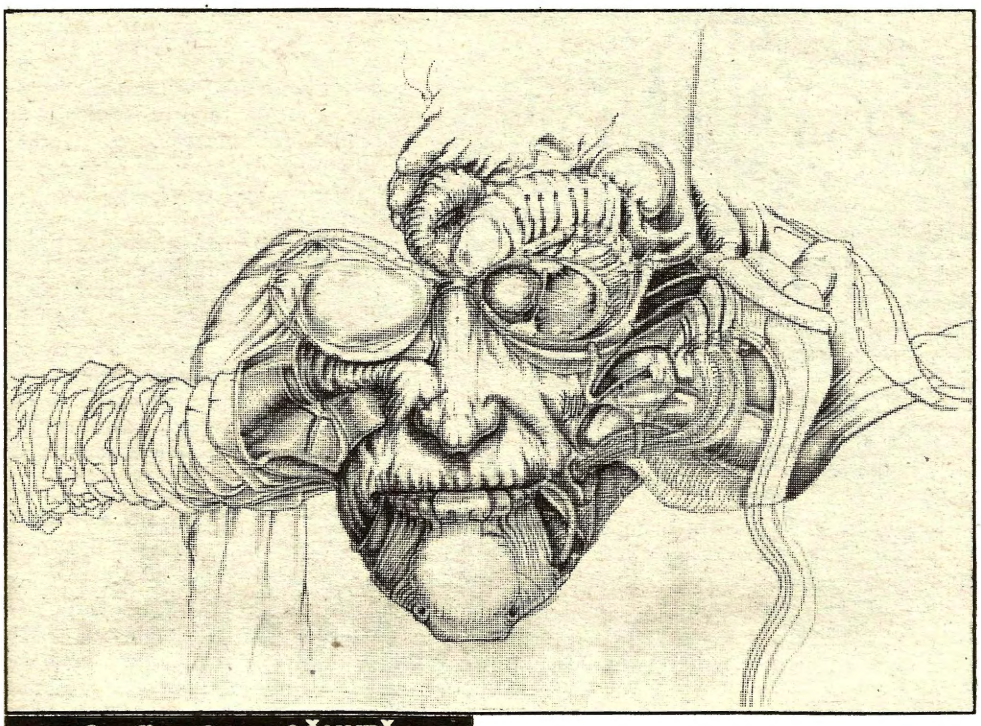

Grafica: Ionuţ BĂNUŢĂ

Vreţi să spuneţi că pe biroul meu vor trece lucrările a *două mii* de studenţi? strigă Thien, zăpăcit şi speriat. Dar asta este o muncă ce ocupă o normă întreagă! Chiar n-am timp să mă ocup de aşa ceva, nici măcar în fugă (era mut de uimire)... Pentru a-mi exprima aprobarea sau dezaprobarea critică şi oficială, într-un mod atît de subtil pe cît îmi indicaţi... (Făcu un gest) La dracu, concluzionă el în engleză.

Clipind din ochi, şocat de această vulgaritate occidentală, Tso-pin replică:

- Aveţi o echipă. Puteţi, în plus, să rechiziţionaţi şi alţi angajaţi. Bugetul ministerului, care a fost mărit în acest an, permite acest lucru. Şi nu uitaţi că Binefăcătorul Absolut al Poporului l-a ales personal pe Mr. Pethel.

Vocea îi devenise ameninţătoare, dar într-un mod subtil, doar cît era necesar pentru a străbate prin isteria lui Thien şi a-l constrînge la ascultare. Cel puţin, în mod temporar. Pentru a-şi sublinia mai bine cuvintele, Tso-pin se duse către peretele din spatele biroului; se aşeză în faţa portretului tridimensional ce-l reprezenta pe Binefăcătorul Absolut în picioare şi, după cîteva clipe, aprobarea sa declanşă sistemul magnetic montat în spatele portretului; figura Binefăcătorului se mişcă şi se auzi un îndemn familiar, cu accente mai mult decît obişnuite:

- Luptaţi pentru pace, fiii mei!

- Ha! spuse Thien, în continuare deranjat de idee, dar ascunzînd acest lucru.

Se gîndea: unul dintre calculatoarele ministerului ar putea fără îndoială să trieze lucrările de admitere; o structură da-nu-poate ar putea fi folosită, corelată cu o preanaliză a schemelor de corectitudine şi incorectitudine ideologică. Toată treaba ar putea deveni o rutină. Poate.

- Am aici anumite lucrări pe care aş vrea să le examinaţi, Mr Thien, spuse Darius Pethel deschizînd o servietă grosolană şi demodată din plastic. Două lucrări de admitere. Acest lucru ne va permite să vedem dacă sînteţi calificat.

Îi dădu lucrările lui Thien, apoi se întoarse spre Tso-pin; privirile li se încrucişară.

- Cred că am înţeles, reluă Pethel, că dacă veţi reuşi în această acţiune, veţi fi numit vice-consilier în minister, şi Înălţimea Sa Binefăcătorul Absolut al Poporului vă va decora personal cu medalia Kisterigian.

Tso-pin şi el zîmbiră doct.

- Medalia Kisterigian, murmură Thien.

Examină rapid lucrările, prefăcîndu-se că este cît se poate de indiferent. Dar inima îi bătea cuprinsă de o agitaţie prost stăpînită.

- De ce acestea două? întrebă el. Vreau să spun, ce trebuie să caut în ele, domnule?

Una dintre ele, explică Pethel, este opera unui adevărat protagonist, un membru credincios al Partidului ale cărui convingeri intime nu mai reprezintă pentru noi o necunoscută. Cealaltă este lucrarea unui tînăr *stilyagi* pe care-l bănuim de idei cripto-imperialiste degenerate şi micburgheze. Dumneavoastră, domnule, vă revine sarcina de a determina cui îi aparţine fiecare dintre cele două lucrări.

"Mulţumesc frumos", se gîndi Thien. Dar, aprobînd din cap, citi titlul primei lucrări.

Doctrinele Binefăcătorului Absolut prevăzute în poezia lui Baha Ad - din Zuhayr din Arabia secolului al XIII-lea.

Uitîndu-se peste primele pagini ale eseului, Thien dădu peste un catren pe care-l cunoştea; poemul se numea „Moarte" şi-l învăţase pe cînd era tînăr.

„Nu vă nimereşte o dată, nu vă nimereşte de două ori,
Alege o oră dintre altele o mie;
Pentru o oră dintre altele o mie;
Pentru ea nu există nici oceane, nici munţi
Ci doar o cîmpie de pe care-şi culege florile."

- Puternic, murmură Thien. Poemul acesta.

- Elevul se foloseşte de acest poem, explică Pethel în vreme ce se uita la buzele lui Thien care se mişcau în vreme ce acesta recitea versurile, pentru a demonstra infinita înţelepciune oferită vieţii noastre actuale de către Binefăcătorul Absolut, şi faptul că nici un individ nu este în siguranţă; fiecare este muritor şi doar cauza suprapersonală supravieţuieşte, esenţială din punct de vedere al istoriei. Aşa cum şi trebuie. Sînteţi de acord cu el? Cu acest elev? Sau... Oare nu cumva îşi bate joc de tezele Binefăcătorului Absolut?

Cu prudenţă, Thien răspunse:

- Cel puţin permiteţi-mi să examinez şi cealaltă lucrare.

- Nu este nevoie să vă mai informaţi. Hotărîţi!

- Eu... nu m-am gîndit niciodată în acest fel la această poezie, spuse Thien, iritat. De altfel, nu este de Baha Ad-din Zuhayr; se găseşte în antologia celor *O Mie Şi Una De Nopţi*. Dar este din secolul XIII, asta este corect.

Rapid, citi din nou textul care însoţea poezia. După toate aparenţele nu era decît o reluare obişnuită şi fără inspiraţie a tuturor clişeelor Partidului pe care le cunoştea pe dinafară încă din ziua în care se născuse. Monstrul orb imperialist care călca în picioare şi strîngea de gît (amestec de metafore) aspiraţiile umane, reziduurile unor grupuri anti-Partid existînd încă în estul Statelor Unite... Această lectură îl plictisea de moarte şi se simţea la fel de lipsit de inspiraţie ca şi autorul lucrării. Trebuie să perseverăm, insista elevul. Să distrugem ultimele rămăşiţe ale Pentagonului ce se mai găsesc în Catskills, să supunem Tennessee şi mai ales să neutralizăm grupul de reacţionari agitaţi din munţii roşii din Oklahoma. Thien oftă.

- Cred, spuse Tso-pin, că ar trebui să-i permitem domnului Thien să studieze pe îndelete aceste subiecte dificile. Vă autorizăm să le luaţi acasă, în apartamentul dumneavoastră, pentru a le putea evalua în timpul dumneavoastră liber.

Se înclină, pe jumătate batjocoritor, pe jumătate serios. Oricare ar fi situaţia, se gîndi Thien, fie că este sau nu o insultă, Tso-pin îi întindea o mînă de ajutor iar el îi era recunoscător pentru asta.

- Sunteţi de o bunătate infinită, murmură el, că-mi permiteţi să duc la bun sfîrşit această nouă sarcină extrem de stimulantă în timpul orelor mele libere. Dac-ar mai trăi Mikoyan, v-ar da dreptate.

"Ce ticăloşi", îşi spuse, punîndu-i laolaltă

pe superiorul său şi pe Pethel cel alb. "Îmi bagă aşa ceva pe gît, şi pe deasupra în afara orelor de serviciu. Este evident că P.C.S.U.A. are necazuri; academiile sale de îndoctrinare dau chix cu tineretul yankeu care este excentric şi de o încăpăţînare renumită. Şi chestia asta împuţită a trecut din mînă-n mînă pînă ce mi-a căzut mie în braţe.

Mulţumesc pentru aşa cadou", îşi spuse cu acreală.

În acea seară, în micuţul, dar confortabilul său apartament din blocul de nefamilişti, citi cu atenţie cealaltă lucrare de admitere, a unei oarecare Marion Cupler, şi descoperi că şi în aceasta este vorba de o poezie. Probabil că era vorba de un curs despre poezie şi i se făcu puţin greaţă. Îl exasperase întotdeauna acest lucru, utilizarea poeziei sau a oricărei alte arte - cu un scop strict social. Cu toate acestea, instalat comod în fotoliul său din înlocuitori de piele şi cu sistem încorporat de relaxare a spatelui, îşi aprinse o imensă ţigară *Corona Cuesta Rey Number One English Market*, şi începu să citească.

Autoarea lucrării, Miss Culper, alesese pentru ilustrarea textului său un extras dintr-un poem al lui John Dryden, poet englez din secolul XVII-lea, respectiv ultimele versuri ale binecunoscutei sale opere „A Song for St. Cecilia's Day."

„...Atunci cînd ultima oră atît de temută
Va înghiţi această comedie ce se prăbuşeşte,
Trompetele vor suna pe-înălţimi,
Morţii vor trăi, viii vor muri,
Şi Muzica va dezacorda cerurile."

"Ei bine", gîndi cu amărăciune Thien, "aşa mai zic şi eu! Prin urmare, ar vrea să ne facă să credem că Dryden a prevăzut prăbuşirea capitalismului? Că asta era ceea ce înţelegea el prin „comedie ce se prăbuşeşte"? Dumnezeule!" Întinse mîna să-şi ia ţigara şi observă că se stinsese. Căutîndu-şi prin buzunare bricheta japoneză se ridică pe jumătate...

Tiiiiii! se auzi din televizorul aşezat în fundul camerei de zi.

„Aha, îşi spuse Thien. Vom avea dreptul la un discurs al Conducătorului nostru. Al Binefăcătorului Absolut al Poporului, de acolo de la Pekin unde trăieşte de cel puţin nouăzeci de ani, dacă n-or fi o sută! Sau, cum ne place uneori să-i spunem, Marelui Cur..."

- Fie ca cei zece mii de boboci ai sărăciei voluntare să crească în grădina voastră spirituală, intonă comentatorul TV.

Înăbuşindu-şi un oftat, Thien se ridică şi se aplecă adînc, aşa cum cerea legea; fiecare aparat TV era dotat cu sisteme de emisie şi de ascultare care permiteau Polsecului, Poliţia de Securitate, să ştie dacă proprietarul acestuia saluta, privea şi asculta.

Pe ecran apăru un chip, trăsături netede şi sfinte, pomeţii largi ai şefului P.C. Est în vîrstă de o sută douăzeci de ani, conducînd o multitudine... "mult prea mulţi oameni", îşi spuse Thien. „Du-te şi trage-ţi-o", gîndi el în vreme ce se aşeza din nou în fotoliul său din înlocuitori de piele, care era acum orientat spre micul ecran.

Gîndurile mele, intona cu vocea sa tărăgănată şi gravă Binefăcătorul Absolut, se îndreaptă către voi, copiii mei. Şi în mod deosebit sînt destinate lui Mr. Tung Thien din Hanoi, care are de îndeplinit o sarcină dificilă, o misiune care are drept scop îmbogăţirea poporului Estului Democratic şi a Coastei Vestice a Americii. Trebuie ca toţi să ne gîndim la acest om nobil, să ne gîndim la el la unison, la el şi la sarcina care-l aşteaptă, iar eu am hotărît să-mi folosesc mai multe minute din timpul meu pentru a-l onora şi a-l încuraja. Mă ascultaţi, Mr. Thien?

Da, Înălţimea Voastră, spuse Thien cu voce tare, încercînd în acest timp să calculeze ce şanse fuseseră, ca tocmai în această seară, Şeful Partidului să i se adreseze în mod deosebit tocmai lui.

Toate aceste gînduri i-au inspirat un cinism nepotrivit pentru un bun tovarăş; dar nu era ceva convingător. Această emisiune poate că era îndreptată doar către imobilul său, sau către oraşul în care se găsea. De asemenea, putea fi vorba de o sincronizare bine pusă la punct, un montaj făcut de Tele-Hanoi. Oricum ar sta treaba, el trebuia să asculte, să privească şi să se gîndească la cele două lucrări, întrebîndu-se care era cea bună; unde se termina fidelitatea entuziastă faţă de Partid, unde începea pastişa sardonică? Greu de spus... ceea ce şi explica, bineînţeles, de ce i se pusese în spate o asemenea corvoadă.

Îşi căută din nou bricheta şi găsi în buzunar micuţul pachet gri pe care i-l vînduse veteranul. Îşi reţinu cu greu un geamăt, aducîndu-şi aminte cît îl costase. Bani aruncaţi, şi ce vindecau ierburile astea? Nimic. Răsuci între degete pachetul şi observă o mică inscripţie pe spatele ambalajului. Atunci, cu grijă, deplie pachetul. Cuvintele îl prinseseră în capcană, şi bineînţeles că acest lucru se şi intenţionase.

Membru al Partidului sau un om ratat?
Ţi-e teamă că vei ajunge să fii demodat şi apoi aruncat la groapa de gunoi a istoriei de către...

Citi cu repeziciune textul, neluînd în seamă exagerările, încercînd să afle ce a cumpărat.

În vremea aceasta, Binefăcătorul Absolut îşi continua discursul.

Tutun pentru prizat. Pachetul conţinea tutun pentru prizat. Nenumăratele grăunţe mici şi negre, ca praful de puşcă, al căror parfum aromat îi gîdila nările. Acest amestec special, descoperi el, purta numele de *Princes Special*. Îl socoti foarte plăcut. Prizase pe vremuri - într-o perioadă în care tutunul de fumat era interzis din considerente de sănătate - pe cînd era student la Universitatea din Pekin; asta era moda pe atunci, şi apreciate în mod deosebit erau amestecurile afrodisiace din Choung-King, făcute din nu se ştie ce. Oare chiar era aşa? Orice aromă putea fi adăugată tutunului de prizat, de la esenţă de portocală pînă la caca pulverizat de bebeluş... cel puţin asta era senzaţia pe care o aveai, mai ales cînd gustai un amestec englezesc ce purta numele de *High Dry Toast*, care contribuise într-o mai mare sau mai mică măsură la a-l face să-i piară cheful de a mai priza tutun.

Pe micul ecran Binefăcătorul Absolut îşi continua discursul cu o voce monotonă în vreme ce Thien mirosea neîncrezător pulberea, citea prospectul... Trebuia să vindece orice, începînd cu întîrzierea la serviciu şi pînă la dragostea nebună pentru o femeie cu opinii politice nesănătoase. Interesant. Dar acest lucru era o caracteristică a prospectelor...

Cineva sună la uşă.

Thien se ridică şi se duse să deschidă ştiind foarte bine despre ce era vorba. Nu exista nici o îndoială, în prag se găsea Şeful Imobilului Mou Kuei, scund, cu privirea dură, venit să-şi facă datoria; avea brasarda pusă pe mînă şi casca pe cap, ceea ce vroia să însemne că nu venise aici ca să se amuze.

- Mr. Thien, tovarăşe muncitor al Partidului, am primit o comunicare din partea autorităţilor de la televiziune. În loc să vă uitaţi la ecranul dumneavoastră vă amuzaţi cu un pachet cu un conţinut îndoielnic, spuse şi scoase din buzunar un carneţel şi un pix. Două semne cu roşu, iar după asta veţi primi ordinul să vă instalaţi într-o poziţie confortabilă în faţa ecranului televizorului pentru a acorda întreaga dumneavoastră atenţie Conducătorului nostru. Cuvintele sale, în această seară, vă sînt în mod deosebit destinate, domnule. Chiar dumneavoastră.

- Mă îndoiesc, zise Thien fără să se gîndească.

Kuei clipi.

- Ce vreţi să spuneţi?

- Conducătorul îşi întinde stăpînirea peste opt miliarde de tovarăşi. Nu are nici un motiv să mă viziteze pe mine în mod special din întreaga cireadă.

Thien era furios; îl exaspera punctualitatea cu care era admonestat.

- Dar l-am auzit foarte clar cu propriile mele urechi, protestă Kuei. V-a spus pe nume.

Thien se duse la televizor şi răsuci butonul pentru sonor.

- Auziţi? Acum vorbeşte despre recoltele slabe din India Populară. Asta nu are nici o legătură cu mine!

- Tot ceea ce spune Conducătorul are un înţeles deosebit, declară Mou Kuei făcînd un semn în carneţelul său. Ordinul de a urca la dumneavoastră şi de a vă atrage atenţia mi-a fost dat de Centrală. În mod evident ei consideră că atenţia dumneavoastră este importantă; trebuie să vă ordon să porniţi circuitul de retransmisie automată, şi să puneţi din nou începutul discursului Conducătorului nostru.

Thien trase un vînt. Apoi închise uşa.

Întors în faţa micului ecran se cufundă în diferite gînduri. Unde ne petreceam orele libere. Şi mai erau acolo două lucrări de admitere; şi acestea îl tracasaseră. „Şi toate acestea, în timpul meu liber!" se gîndi cuprins de furie. „Să-i ia dracu ! Măciuci!" Se ridică şi se apropie de televizor, întinse mîna către buton, dar de îndată se aprinse un beculeţ roşu, informîndu-l că nu avea dreptul să închidă aparatul... şi că de fapt nu-l va putea face să tacă nici dacă-l

scotea din priză. „Discursurile impuse, îşi spuse, ne vor omorî pe toţi, ne vor înmormînta; măcar de-aş putea fi scutit de a mai auzi zgomotul discursului, tumultului Partidului urlînd „ca de moarte în vreme ce vînează cu dulăii întreaga omenire..."

Grafica: Ionuţ Bănuţă

Nici un decret, totuşi, nu-l împiedica să prizeze tutun în vreme ce-l privea şi-l asculta pe Conducător. Aşa că, deschizînd micuţul pachet gri, lăsă să-i cadă cîteva firişoare de produs negru pe spatele mîinii stîngi. Apoi, cu un gest îndemînatic, o duse pînă la nări şi aspiră profund tutunul, pînă în sinusuri. Şi se gîndi la o veche superstiţie; pe vremuri se credea că sinusurile erau legate direct de creier, şi că inhalarea tutunului putea afecta cortexul cerebral. Zîmbi, se instală mai comod, şi-şi fixă privirea asupra micului ecran şi a individului care gesticula şi pe care lumea îl cunoştea atît de bine.

Chipul se subţie, se topi, dispăru. Sonorul nu se mai auzi. În faţa sa văzu vidul, neantul. Ecranul, alb, neutru, se găsea în faţa lui şi din difuzor se auzea doar un uşor ţiuit.

„Trăznet tutun", îşi zise; şi mirosi hămesit restul prafului de pe mînă, aspirîndu-l cu aviditate, trăgîndu-l în nas, în sinusurile sale şi, cel puţin aşa ceva avea senzaţia, pînă în creier; se aruncă asupra tutunului şi-l priză cuprins de plăcere.

Ecranul era în continuare alb, apoi însă, încet, o imagine se formă şi deveni clară. Nu era figura Conducătorului. Nu era Binefăcătorul Absolut al Poporului, de fapt nici nu era un chip omenesc.

Avea în faţa ochilor un aparat mort, mecanic, format din circuitele masive, pseudopode unduitoare, lentile de obiective şi o cutie vorbitoare, un interfon. Şi cutia începu să-i ţină un discurs cu o voce monotonă şi metalică.

Cu ochii cît cepele, se întreabă: *Ce-i asta?* Realitatea? Nu, o halucinaţie. Vînzătorul ambulant trebuie să fi descoperit ceva droguri psihedelice din cele folosite în timpul Războiului de Eliberare, şi vinde din ele şi eu am luat aşa ceva, am luat mult prea mult!

Se îndreaptă clătinîndu-se către vidfon şi sună la cel mai apropiat post de Polsec.

Vreau să denunţ un vînzător de droguri psihedelice, spuse la aparat.

Numele dumneavoastră, domnule, imobilul şi apartamentul? Un birocrat al poliţiei eficient, laconic şi impersonal. Thien oferi informaţiile necesare apoi se întoarse cu paşi nesiguri la fotoliul său din înlocuitori de piele, pentru a privi din nou apariţia de pe ecran. "E ceva mortal", îşi spuse. "Trebuie să fie produs la Washington D.C., sau la Londra, mai puternic şi mai bizar decît L.S.D.-25 pe care, cu atîta eficacitate, ni l-au aruncat în rezervoare. Şi eu care credeam că asta îmi va permite să scap de corvoada discursului Conducătorului... dar asta este mult mai rău, monstruozitatea asta electronică, din metal şi plastic, căreia parcă-i curg balele din gură, care împroaşcă, care a luat-o razna... este înspăimîntător!

Să trebuiască să am de-a face cu *asta* pînă la sfîrşitul zilelor mele..."

După cel mult zece minute, doi oameni de la Polsec au bătut la uşă. Pînă atunci însă, pe bucăţele şi pe fundaluri diferite, imaginea familiară a Conducătorului revenise, foarte clară, luînd locul oribilului mecanism artificial care-şi agita antenele şi vorbea fără oprire. Cu piciorarele înmuiate, Thien le deschise celor doi poliţişti şi-i conduse la masa pe care lăsase ce mai rămăsese din conţinutul pachetului.

– O toxină psihedelică, articulă el cu greutate. Cu un efect destul de scurt. Absorbită imediat în sistemul sanguin, prin capilarele nasului. O să vă dau detalii, de unde mi-am procurat-o, de la cine, şi tot restul.

Cu pixurile pregătite, cei doi agenţi aşteptau urmarea. Şi în tot acest timp, ca fundal sonor, Conducătorul îşi continua discursul. Cum o mai făcuse şi în alte mii de seri, din viaţa lui Thien Thien. "Dar", se gîndi, "nu va mai fi niciodată la fel, în orice caz nu pentru mine. Nu după ce am mirosit acest produs mortal".

Se întrebă. Oare asta încercaseră să facă? se mira că s-a gîndit la „ei". Ciudat... dar după toate aparenţele, corect. Pentru o clipă, ezită, ezită să dea amănunte, să spună îndeajuns poliţiei încît aceasta să-l găsească pe tip. Un vînzător ambulant, spuse în sfîrşit. Nu mai ştiu unde; nu-mi amintesc. Dar îşi aducea aminte foarte bine, revedea strada, intersecţia. Atunci însă, cu o reticenţă inexplicabilă, le spuse.

– Mulţumim, tovarăşe Thien.

Şeful echipei de poliţişti adună cu grijă tot e mai rămăsese din tutunul de prizat - ceea ce însemna aproape tot – şi-l strecură în buzunarul uniformei sale elegante şi impecabile.

– De îndată ce vom putea, vom analiza produsul, spuse, şi vă vom informa imediat în cazul în care vor fi indicate măsuri medicale. Unele dintre aceste vechi droguri psihedelice din timpul războiului erau cîteodată mortale, cum probabil ştiţi.

– Ştiu, răspunse Thien, care tocmai la asta se gîndise.

– Noroc, şi vă mulţumim că ne-aţi anunţat, spuseră în cor cei doi poliţişti cînd plecară. În ciuda atenţiei arătate, întreaga afacere nu părea să-i surprindă; în mod clar, genul acesta de plîngere trebuia să fie destul de curentă.

Raportul laboratorului sosi curînd, cu o rapiditate surprinzătoare dacă te gîndeai la birocraţia gigantică a Statului. Thien îl primi prin intermediul vidfonului mai înainte chiar ca Conducătorul să-şi fi terminat discursul său televizat.

Nu este un halucinogen, anunţă tehnicianul de la laboratorul Polsec.

– Nu? spuse, surprins şi, lucru curios, cîtuşi de puţin uşurat.

– Dimpotrivă. Conţine fenotiazină care, după cum ştiţi în mod sigur, este antihalucinogenă. Amestecul are o doză mare per gram, dar este inofensiv. Poate doar să vă scadă puţin tensiunea sau să vă dea o uşoară stare de somn. Fără îndoială că a fost furată din caşete din stocurile medicale, din timpul războiului, lăsate de către barbarii ce fugeau să-şi scape pielea. Nu aveţi de ce să vă neliniştiţi.

Gînditor, Thien închise încet vidfonul. Apoi se duse la fereastra apartamentului său, şi, privind superba panoramă a celorlalte apartamente luxoase din Hanoi, continuă să-şi rumege gîndurile.

Cineva sună la uşă. Ca în transă, traversă camera de zi pentru a se duce să deschidă uşa.

Fata care era în pragul acesteia, îmbrăcată într-un impermeabil bej şi cu un fular legat peste părul lung de un negru strălucitor, întrebă cu o voce timidă:

– Ăăă... Tovarăşul Thien? Tung Thien? De la ministerul...

O pofti să intre, din ce în ce mai gînditor, şi închise uşa în urma ei:

– Mi-aţi instalat un sistem de ascultare la vidfon, îi spuse el.

Era o acuzaţie aruncată la întîmplare, dar ceva, o certitudine stranie, îi spunea că ea chiar făcuse asta.

– Oare... Oare au luat tot tutunul care mai rămăsese? Sper că nu! În ziua de azi este atît de greu să-ţi faci rost de aşa ceva.

– Tutunul, o corectă el, este uşor de obţinut. Dar nu şi fenotiazina. Asta vreţi să spuneţi?

Fata îşi înălţă capul, şi cu ochii ei mari şi întunecaţi îl privi cu multă atenţie.

– Da. Mr. Thien...

Ezită, în mod vizibil tot atît de nesigură pe cît fuseseră de siguri pe ei poliţiştii de la Polsec.

– Mr. Thien, spuneţi-mi ceea ce aţi văzut. Avem nevoie să fim siguri. Este foarte important.

– Aveam de ales? întrebă el tăios.

Ăăă, da. Da, aveaţi. Asta este ceea ce ne derutează; este exact ceea ce nu se

potrivește cu ceea ce plănuisem noi. Nu înțelegem; nu se potrivește cu teoriile nimănui.

Ochii săi deveniră mai întunecați și mai adînci cînd întrebă:

– Era o formă acvatică îngrozitoare? Ceva vîscos cu dinți, o formă de viață extraterestră? Vă rog, spuneți-mi; trebuie să știm!

Respira sacadat, ca și cum ar fi apăsat-o ceva, și impermeabilul bej se ridica și cobora. El se surprinse urmărind acest ritm.

O mașină, zise.

– Aa! spuse ea. (Apoi dădu rapid din cap.) Da, înțeleg; un organism mecanic care nu are nimic comun cu o ființă omenească. Nu un simulacru, ceva construit pentru a imita un om?

– Chestia aia nu semăna de loc cu un om, o asigură el adăugînd numai pentru sine: Și nu a putut, nici măcar nu a încercat să vorbească ca un om.

– Înțelegeți că nu era vorba de o halucinație?

Am fost avertizat în mod oficial că ceea ce am luat era fenotiazină. Asta este tot ce știu.

Spunea cît mai puțin; nu voia să vorbească, ci să asculte. Să afle ce avea de spus această fată.

Aceasta trase aer adînc în piept.

– Ei bine, Mr Thien, dacă nu era o halucinație, atunci ce era? Ce rămîne? Ceea ce se numește „extra-conștientul"... este oare posibil?

Nu răspunse; întorcîndu-i spatele și ignorînd-o, luă cele două lucrări de admitere și se uită peste ele. Așteptînd următoarea ei tentativă.

Ea apăru lîngă umărul său, mirosind a ploaie de primăvară, mirosind a tinerețe și a agitație, frumoasă, prin parfumul ei, prin trăsăturile ei și, își spuse, prin felul său de a vorbi. Prin accentul său, atît de diferit de vorbirea dură din platourile înalte, cea care era folosită la televizor, și pe care el o auzise de cînd se născuse.

Unii, reluă ea cu voce joasă, care au luat stelazină – stelazină este ceea ce ați avut, Mr. Thien – au văzut o anume apariție, alții, au văzut una diferită. Dar s-au precizat cîteva categorii distincte; nu este o varietate infinită. Unii văd ceea ce ați văzut dumneavoastră; îi spunem Clinchetitorul. Alții văd o grozăvie acvatică; acela este Înghițitorul. Mai sînt Pasărea, și Tubul Cățărător și... Dar alte reacții ne spun foarte puțin... Ne indică foarte puține lucruri.

Ea ezită, apoi îi dădu drumul:

– Acum că vi s-a întîmplat acest lucru, Mr. Thien, am dori să acceptați să vă alăturați nouă. Să faceți parte din grupul dumneavoastră special, al celor care văd același lucru cu dumneavoastră. Grupul Roșu. Vrem să știm ce este *într-adevăr* și... Nu poate fi *toate* aceste manifestări în același timp!

Ea își agită o mînă cu degete subțiri ce păreau de ceară. Vocea îi era ascuțită, emoționant de naivă. Thien simți cum neîncrederea începe să-i dispară... măcar puțin.

Dumneavoastră ce vedeți? Dumneavoastră personal?

Fac parte din Grupul Galben. Văd... o furtună. Un vîrtej îngrozitor, oribil. Care dezrădăcinează totul, care zdrobește clădiri construite să dureze o sută de ani... Zdrobitorul, explică ea cu un zîmbet palid. Sînt douăsprezece grupuri, Mr Thien... Douăsprezece manifestări în întregime diferite, toate provocate de fenotiazine, toate ale Conducătorului atunci cînd vorbește la televizor. Mai degrabă, cînd *chestia asta* vorbește la televizor.

Ea îi zîmbi, ridicîndu-și ochii către el, și clipind din genele foarte lungi fără îndoială alungite în mod artificial – cu chipul atrăgător și plin de încredere. Ca și cum ar fi gîndit că el știa sau putea face ceva.

– Ar trebui să vă arestez, așa cum are dreptul s-o facă orice cetățean, spuse el în cele din urmă.

– Nu există nici o lege, pentru asta, nu există. Am studiat manualele juridice sovietice înainte de... de a găsi oameni pentru a distribui stelazină. Nu avem multă, așa că trebuie să fim foarte atenți să nu dăm la oricine. Ni s-a părut că ați fi o alegere bună... Cunoscut, de după război, un tînăr de viitor a cărui carieră promite... Ia te uită, vă pun să pol-analizați? întrebă ea luîndu-i din mînă lucrările de examen.

Pol-analizat?

Thien nu cunoștea această expresie. Ea zîmbi.

– Să analizezi un lucru spus sau scris pentru a vedea dacă este conform cu politica mondială actuală a Partidului. Voi, cei din ierarhie, spuneți doar „analizat", nu-i așa? Cînd veți mai urca o treaptă, și veți ajunge pe locul lui Mr. Tso-pin, veți cunoaște acest termen... Iar Mr. Pethel, adăugă ea, dintr-o dată întunecîndu-se, este și mai sus, mult situat. Mr. Thien, nu există nici o școală ideologică la San Fernando; aceste lucrări sînt niște falsuri, destinate doar furnizării unei analize complete a ideologiei dumneavoastră politice. Ați putut stabili care dintre aceste lucrări este cea ortodoxă și care este cea eretică?

Vocea i se schimbă, deveni malițioasă, amuzantă, pusă pe tachinat.

– Alegeți-o pe cea care nu trebuie, și frumoasa dumneavoastră carieră se va opri brusc, imediat. Alegeți-o pe cea bună...

Știți care este cea bună?

Da. Avem sisteme de ascultare în birourile interioare ale lui Mr. Tso-pin; i-am ascultat conversația pe care a avut-o cu Mr. Pethel... care nu-i cîtuși de puțin Mr. Pethel, ci Înaltul Inspector Judd Craine, de la Polsec. Poate că ați auzit vorbindu-se de el; era primul asistent al judecătorului Vorlawsky la procesul criminalilor de război în '98, la Zurich.

– Înțeleg, murmură, cu gîtul uscat.

Ei bine, asta explică situația.

– Mă numesc Tanya Lee, spuse fata.

Nu răspunse, dînd doar din cap, fiind prea înmărmurit pentru a avea mintea limpede.

– Din punct de vedere tehnic, nu sînt decît o umilă funcționară a ministerului dumneavoastră. Dar cel puțin după cîte știu eu, nu m-ați întîlnit niciodată. Încercăm să ocupăm posturi peste tot pe unde putem. Cele mai înalte. Propriul meu patron...

– Nu faceți-cumva o greșeală povestindu-mi toate astea? o întrerupse el arătînd televizorul care încă mergea. Ei nu ne ascultă?

– Am intercalat un focar de zgomot pe circuitele de recepție audio și video care pleacă din acest imobil. Le va fi necesară aproape o oră pentru a localiza întreruperea. Avem deci încă un sfert de oră. Nu pierdem nimic.

– Spuneți-mi, care este lucrarea bună?

– Asta este tot ce vă interesează? Într-adevăr?

– Ei bine, spuse el, ce ar trebui să mă intereseze?

– Dar nu înțelegeți, Thien? Ați aflat ceva. Conducătorul nu este Conducătorul. Este altceva, dar nu știm ce. Nu știm încă, Mr. Thien, să nu mă considerați lipsită de respect, dar ați făcut cumva analiza apei potabile pe care o beți? Știu că pare ceva paranoic, dar i-ați făcut analiza?

– Nu, ce naiba, bineînțeles că nu, protestă el, știind ce va spune ea.

Miss Lee spuse pe un ton sigur:

Analizele noastre ne-au arătat că este saturată cu halucinogene. Este, a fost și va continua să fie. Nu este vorba de cele folosite în timpul războiului; nu sînt cele care provoacă dezorientare, este vorba de un produs de sinteză derivat din pintenul-cocoșului și care se numește Datrox-3. Beți asta în această clădire din momentul în care vă sculați; beți același lucru la restaurant și la prietenii la care mergeți în vizită. Beți și la minister; toată rețeaua de canalizare are o sursă comună (vocea îi devenise aspră și mînioasă). Noi am rezolvat această problemă; de îndată ce am descoperit acest lucru, am înțeles că orice fenotiazică bună îi putea anula efectele. Bineînțeles, ceea ce nu știm, era asta... *diversitatea* experien-

"Blade Runner". Publicitatea anti-psy conform viziunii dickiene ("Ubik"): "Acțiunile voastre sînt influențate de cineva pe care nu l-ați întîlnit niciodată? Puneți capăt anxietății dumneavoastră pentru un preț modic."

ţelor autentice, care nu are sens. Ar fi trebuit ca halucinaţiile să difere de la persoană la alta iar realitatea să fie aceeaşi pentru toţi, dar totul este invers. Nu putem nici măcar să elaborăm o teorie ad-hoc care să explice douăsprezece halucinaţii mutuale şi exclusive, asta s-ar putea înţelege cu uşurinţă. Dar nu şi o singură halucinaţie şi douăsprezece realităţi.

Se întrerupse brusc şi, cu fruntea încruntată, parcurse cele două lucrări de admitere.

Cea corectă este lucrarea care conţine poemul arab, anunţă ea în cele din urmă. Dacă le spuneţi asta, ei vor avea încredere în dumneavoastră şi vă vor încredinţa un post mai înalt. Aţi urca o nouă treaptă în ierarhia oficială a Partidului.

Zîmbindu-i observă cu această ocazie că avea dinţi perfecţi, fermecători - ea concluzionă:

Vedeţi ce vă aduce investiţia dumneavoastră de azi dimineaţă? Cariera dumneavoastră este asigurată pentru un timp. De către noi.

- Nu vă cred, spuse el.

În mod instinctiv, era cuprins de neîncrederea cu care se născuse, suspiciunea unei vieţi întregi petrecute printre „comitetele cu toporul" ale organizaţiei PC din Hanoi. Aceşti oameni cunoşteau o infinitate de mijloace pentru a elimina definitiv un rival, şi chiar el însuşi folosise cîteva astfel de metode; altele le-a văzut utilizate împotriva lui, împotriva unor prieteni. Poate că asta era o nouă şmecherie, pe care el încă nu o cunoştea. Era un risc.

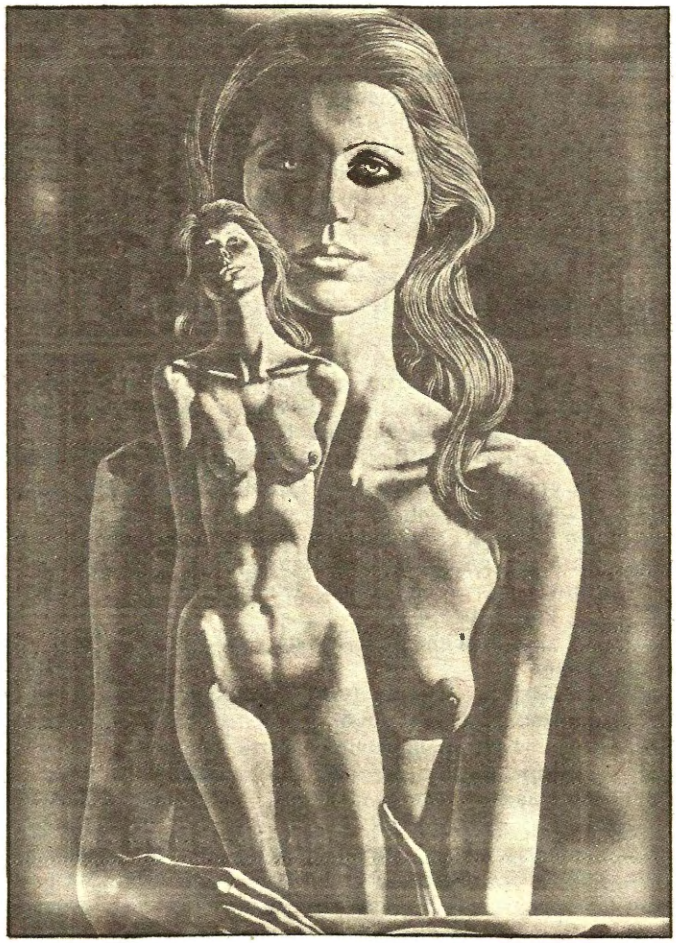

În această seară, reluă Miss Lee, Conducătorul v-a pomenit în discursul său. Nu găsiţi că e ceva bizar? Pe dumneavoastră, dintre toţi? Un simplu funcţionăraş dintr-un minister fără anvergură...

Asta recunosc. M-a surprins şi pe mine. Da.

- Totuşi nu era o şmecherie. Înălţimea Sa formează o elită de cadre tinere, de oameni de după război, capabili, speră el, să aducă un sînge nou în ierarhia muribundă a Partidului plină de bătrîni cu fundurile roase de statul pe scaun şi de cabotini senili. Înălţimea Sa v-a evidenţiat din aceeaşi cauză ca şi noi; bine condusă, cariera dumneavoastră ar putea să vă aducă pînă în vîrf. Cel puţin pentru un timp... Asta e.

„Deci, îşi spuse Thien, toată lumea are încredere în mine. Toată lumea, în afară de mine; şi mai ales nu după această experienţă cu anti-halucinogenul."

Aventura îi distrusese ani întregi de siguranţă şi, probabil, pe bună dreptate. Între timp, începea să-şi revină; simţi cum întîi mai încet, apoi dintr-o dată, încrederea îi revine.

Se duse la vidfon şi-l ridică; pentru a doua oară în acea seară, începu să formeze numărul Poliţiei de securitate din Hanoi.

– Să puneţi să fiu arestată, spuse Miss Lee, ar fi cea de-a doua hotărîre dintre cel mai regresive pe care le-aţi putea lua. Le-aş spune că m-aţi adus aici pentru a mă mitui; că dumneavoastră aţi considerat, poate din cauza slujbei mele la minister, că eu aş şti ce lucrare de examen ar trebui să alegeţi.

– Şi care ar fi prima mea hotărîre cea mai regresivă?

Să nu luaţi o nouă doză de fenotiazină.

Tung Thien închise vidfonul, tulburat, incapabil să înţeleagă ce i se întîmplă. Două forţe, pe de o parte Partidul şi Înălţimea Sa, pe de altă parte această fată şi pretinsul ei grup. Prima forţă vroia să-l ridice cît de sus se putea în ierarhia Partidului; cealaltă... *Ce vroia Tanya Lee?* Ce se găsea sub cuvinte, în spatele acestui dispreţ aproape trivial pentru Partid, pentru Conducătorul pentru etica Frontului Unit al Democraţiei Populare... ce vroia de la el? O întrebă, curios:

– Sunteţi anti-Partid?

– Nu.

– Dar... Altceva nu există. Eşti pentru sau împotriva Partidului? Deci trebuie să fiţi de partea Partidului.

Zăpăcit, nu se uită la ea; ea îi înfruntă privirea fără să se mişte.

Aveţi o organizaţie, reluă el, şi vă întîlniţi. Ce vreţi să distrugeţi? Funcţia normală a guvernului? Sînteţi asemenea studenţilor trădători din Statele Unite care în timpul războiului din Vietnam opreau transporturile de trupe, manifestau...

– Nu aşa se petreceau lucrurile, spuse Miss Lee cu o voce obosită. Dar să lăsăm asta; nu aceasta este problema. Ceea ce vrem să ştim este asta: cine ne conduce? Trebuie să pătrundem destul de adînc pentru a putea recruta pe cineva, un tînăr teoretician al Partidului ce se găseşte în plină ascensiune, care ar putea, poate, să se facă invitat la o întîlnire faţă în faţă cu Conducătorul... înţelegeţi?

Ea ridicase vocea; se uită la ceas, în mod clar grăbită să plece mai repede. Sfertul de oră aproape trecuse.

- Foarte puţine persoane îl văd realmente pe Conducător, ştiţi foarte bine. Vreau să spun, să-l vadă într-adevăr.

- Trăieşte retras, spuse el. Din cauza vîrstei sale înaintate - noi sperăm că dacă veţi trece acest examen trucat pe care vi l-au aranjat – şi mulţumită mie veţi reuşi – veţi fi invitat la una dintre serile galante pe care Conducătorul le dă din cînd în cînd şi de care bineînţeles că mediile de informare nu vorbesc. Acum înţelegeţi? strigă ea cu o voce ascuţită, disperată. Atunci vom şti. Dacă vă veţi putea duce acolo sub influenţa unui anti-halucinogen, îl veţi vedea faţă în faţă, aşa cum este el cu adevărat...

Gîndind cu voce tare, Thien murmură:

- Şi voi pune capăt carierei mele de înalt funcţionar. Dacă nu şi vieţii mele.

Ne sînteţi dator, declară cu duritate Tanya Lee. Dacă nu v-aş fi spus ce lucrare să alegeţi aţi fi indicat-o pe cea incorectă şi cariera dumneavoastră de înalt funcţionar s-ar fi terminat; aţi fi eşuat... aţi fi eşuat la un test la care nici măcar nu ştiaţi că sunteţi supus!

Aveam o şansă din două, spuse el zîmbind.

Ea dădu violent din cap.

Nu! Lucrarea incorectă este umplută de o mulţime de expresii din jargonul Partidului; ei au elaborat în mod deliberat cele două lucrări pentru a vă induce în eroare. Vroiau să daţi greş.

Încă o dată se uită pe cele două lucrări, cu ideile învîrtejite. Oare ea avea dreptate? Poate. Probabil. Treaba asta suna veridic, pentru el care cunoştea atît de bine funcţionarii Partidului, şi pe Tso-pin, superiorul său, în mod deosebit. Dintr-o dată se simţi doborît. După cîteva clipe, o întrebă pe fată:

– La urma urmei, ceea ce încercaţi să obţineţi de la mine este un tîrg. Îmi dai tu, îţi dau şi eu. Aţi făcut ceva pentru mine, deci mi-aţi dat răspunsul la această anchetă a Partidului. Dar v-aţi jucat deja rolul. Ce mă împiedică să vă dau pe uşă afară? Nu am nici cea mai mică obligaţie!

Îşi auzea propria voce fără timbru, care indica sărăcia emoţiilor reale atît de comună în rîndurile Partidului.

Vor fi şi alte teste, care vă vor jalona ascensiunea. Şi le vom asculta şi pe acestea pentru dumneavoastră.

Ea era calmă, în largul său; în mod evident îi prevăzuse reacţia.

- Cît timp îmi lăsaţi să mă gîndesc? întrebă Thien.

– Acum o să vă părăsesc. Nu sîntem grăbiți; în mod sigur nu veți primi invitația la vila Conducătorului de pe Fluviul Galben în această săptămînă, și nici măcar în această lună.

Ea se duse la ușă, o deschise și se întoarse spre el:

– Pe măsură ce veți fi supus unor teste secrete vom relua legătura pentru a vă furniza răspunsurile, atunci ne vom revedea. Poate nu voi mai reveni eu; cel care vă va vinde foile cu răspunsul cel bun, chiar la ieșirea ministerului va fi acel veteran infirm. Dar într-una din zile, chiar cînd vă veți aștepta cel mai puțin, veți primi o invitație oficială la vilă, pe un frumos carton gravat, și cînd vă veți duce acolo veți fi burdușit de stelazină... poate chiar ultima doză din stocul nostru atît de insuficient. Noapte bună.

Ușa se închise în urma ei.

"Dumnezeule", își spuse. "Mă pot șantaja. Pentru ceea ce am făcut. Și ea nici măcar nu și-a dat osteneala să vorbească despre asta; pe lîngă ceea ce pun ei la cale, nici nu merita menționată treaba asta".

Dar un șantaj pentru ce? El anunțase deja Polsecul că îi fusese furnizat un drog, care la analiză, fusese identificat drept fenotiazină. *Deci ei știu!* își spuse. Mă vor supraveghea; sînt pregătiți. În mod teoretic, nu am încălcat nici o lege, dar... mă vor supraveghea, fără îndoială.

Dar la urma urmelor, toată lumea era supravegheată în mod constant. Aducîndu-și aminte de acest lucru, se mai destinse puțin. Ca toată lumea, cu timpul, se obișnuise.

„Îl voi vedea pe Binefăcătorul Absolut al Poporului așa cum este el cu adevărat, își spuse. Ceea ce poate că n-a mai făcut nimeni pînă acum. Va fi... ce? Care dintre sub-clasele de non-halucinații? Clase pe care nici nu le cunosc măcar... o viziune care riscă să mă zăpăcească complet. Cum voi putea să petrec acea seară, să-mi păstrez sîngele rece, dacă va fi asemenea formei pe care am văzut-o pe micul ecran? Zdrobitorul, Clinchetitorul, Pasărea, Tubul Cățărător, Înghițitorul... sau mai rău."

Se întreabă ce-or reprezenta celelalte viziuni... și apoi renunță la genul acesta de încercări mentale; nu serveau la nimic. Și erau prea înfricoșătoare.

A doua zi dimineață, Mr. Tso-pin și Mr. Darius Pethel veniră în biroul lui Tung Thien, calmi, dar puțini nerăbdători. Fără o vorbă, el le întinse una dintre cele două „lucrări de examen". Cea bună, cu scurtul ei poem arab ce-ți strîngea inima.

Aceasta, declară el, este opera unui membru al Partidului sau a unui candidat la carnetul de Partid, devotat și sigur. Cealaltă... Gunoaie reacționare! În ciuda unei aparențe...

Ridicase vocea plin de mînie, lovind cu palma cea de-a doua lucrare. Pethel dădu din cap.

E bine, Mr. Thien. Inutil să intrăm în detalii și ramificații. Analiza dumneavoastră este corectă. Ați auzit pasajul care vă privea, din discursul Conducătorului de ieri seară?

– Bineînțeles, îl asigură Thien.

Ați dedus fără îndoială că ceea ce încercăm noi aici este de o importanță considerabilă. Este evident că Conducătorul este cu ochii pe dumneavoastră. De fapt, mi-a încredințat o comunicare pentru dumneavoastră...

Pethel își deschise servieta burdușită și scurmă prin ea mormăind:

– Unde dracu am pus afurisita aia de invitație?

Apoi îi aruncă o privire lui Tso-pin, care înclină ușor capul.

– Oricum, reluă el. Înălțimii Sale i-ar face plăcere să participați la dineul de la Yangtse Ranch de joia viitoare. Mrs. Fletcher apreciază în mod deosebit...

– Mrs. Fletcher? se miră Thien. Cine este Mrs. Fletcher?

Se lăsă o scurtă tăcere, căreia îi puse sfîrșit Tso-pin:

– Soția Binefăcătorului Absolut. El se numește, dar bineînțeles că nu puteați ști acest lucru, se numește Thomas Fletcher.

– Este un alb, îi explică Pethel. Aparține Partidului Comunist din Noua Zeelandă și a luat parte acolo la atît de dificila luptă pentru victorie. Această informație nu este un secret, în sensul strict al termenului, dar pe de altă parte această știre nu a fost lăsată să se răspîndească... Poate că ar fi mai bine să încercați s-o uitați. Bineînțeles, cînd veți face cunoștință cu el, cînd îl veți întîlni față în față, veți vedea imediat că este un alb. Ca mine. Ca mulți dintre noi.

Rasa, ținu să sublinieze Tso-pin, nu are nici o legătură cu loialitatea față de Conducător și față de Partid. Așa cum o dovedește Mr. Pethel, aici de față.

"Dar Înălțimea Sa", se gîndi Thien, foarte zguduit. "Pe micul ecran nu părea de loc occidental..."

– La televizor...

– Imaginea, îl întrerupse Tso-pin, este supusă unor epurări diverse, bine puse la punct. Din motive ideologice. Cea mai mare parte a persoanelor care ocupă posturi cu o responsabilitate sînt conștiente de acest lucru.

Spunînd acestea, se uită la Thien cu o privire dură și critică.

"Așadar, toată lumea este de acord", își spuse Thien. "Ceea ce vedem în fiecare seară, nu este realitatea. Întrebarea care se pune este, cît din ceea ce vedem este real? Fals numai parțial? Sau... în întregime?"

– Vor fi pregătiți, declară el.

Și se gîndi, îndeva a fost o greșeală. Fi nu se așteptau ... cei pe care-i reprezintă Tanya Lee – să fi fost invitat atît de devreme. Unde este anti-halucinogenul? Vor putea oare să-mi facă rost de el? Probabil că nu vor putea într-un timp atît de scurt.

Se simți curios de ușurat. Va fi în prezența Înălțimii Sale într-o stare permițîndu-i să-l vadă ca pe o ființă umană, așa cum el, și toată lumea, îl vedea la televizor. Va fi o seară dintre cele mai vesele și stimulante, în tovărășia unora dintre membrii cei mai influenți ai Partidului în Asia. Cred că pot să mă lipsesc de fenotiazine, își spuse. Și ușurarea lui se accentuă.

– Ah! Iat-o în sfîrșit! strigă Pethel scoțînd din servieta sa un plic alb. Invitația dumneavoastră. Veți fi transportat joi dimineață cu o sino-rachetă la vila Conducătorului. Acolo, ofițerul de protocol vă va explica regulile de care trebuie să țineți seamă. Este obligatorie ținuta de seară, costum și cravată albă, dar atmosfera va fi cordială. Întotdeauna au loc numeroase toasturi... Eu am fost invitat la două din aceste serate masculine. Mr. Tso-pin (și zîmbi puțin strîmb) nu a avut această onoare. Dar, cum se spune, celui care știe să aștepte i se îndeplinește orice dorință. Asta a spus-o Ben Franklin.

– Mi se pare că pentru Mr Thien această dorință s-a îndeplinit destul de prematur, spuse Tso-pin ridicînd filosofic din umeri. Dar mie nu mi s-a cerut niciodată părerea.

Încă ceva, îi spuse Pethel lui Thien. Este posibil ca atunci cînd îl veți vedea pe Măria Sa în persoană, să fiți oarecum dezamăgit. Fiți atent să nu arătați acest lucru. Noi avem mereu tendința, am fost antrenați în acest sens, să-l considerăm un supraom. Dar la masă este... un om căruia îi place să se distreze. Ca noi toți, în unele cazuri. De exemplu poate, ca orice om, să vorbească prea mult și agresiv sau dimpotrivă să nu prea vorbească; poate eventual să spună vreun banc mai deocheat, sau poate să bea puțin mai mult... Ca să fiu cinstit, nimeni nu știe niciodată dinainte cum se vor desfășura aceste serate dar în general ele durează pînă foarte tîrziu, către orele dimineții. Va fi deci înțelept să acceptați doza de amfetamine pe care v-o va oferi ofițerul de protocol.

Ah? zise Thien, care nu știa de acest detaliu și pe care îl găsea interesant.

Ca să rezistați mai bine. Și pentru a compensa alcoolul. Măria Sa are o contribuție fantastică. I se întîmplă deseori să fie încă în picioare și în plină formă în vreme ce toată lumea este terminată.

Un om remarcabil, adăugă Tso-pin. Cred că... aceste mici slăbiciuni dovedesc doar că este un tip uimitor. Și care este mereu în miezul lucrurilor. Este întocmai omului ideal al Renașterii, ca Laurențiu de Medicis de exemplu.

Da, asta este impresia pe care o ai, încuviință Pethel.

Începu să-l examineze pe Thien cu o asemenea intensitate încît acesta resimți puțin din neliniștea din ajun. "Oare cad dintr-o capcană într-alta?" se întrebă el.

"Fata aceea... este oare în realitate un agent al Polsecului care are drept misiune să mă testeze, încercînd să descopere în mine urme de necredință față de Partid? Cred", se hotărî, "că-l voi evita pe acel vînzător ambulant de plante, de leac, atunci cînd voi ieși la serviciu; o voi lua pe un cu totul alt drum pentru a ajunge acasă."

Thien reuși. Îl evită pe vînzător în ziua aceea și a doua zi, și în toate celelalte zile pînă joi.

Joi dimineață, vînzătorul țîșni în cutia sa, de sub un camion staționar și-i bară drumul.

– Leacul meu? strigă el. Ți-a făcut bine? Știu că ți-a făcut bine. Formula aceea este de pe vremea dinastiei Sung... Văd

clar că ţi-a priit. Aşa-i?

– Dă-mi voie să trec, mîrîi Thien.

– Ai amabilitatea să-mi răspunzi?

Tonul nu mai era al unui vînzător ambulant sau al unui cerşetor plîngăcios de pe marginea drumului, şi acest ton îl izbi pe Thien; îl auzea cu putere şi claritate... cum spuneau soldaţii

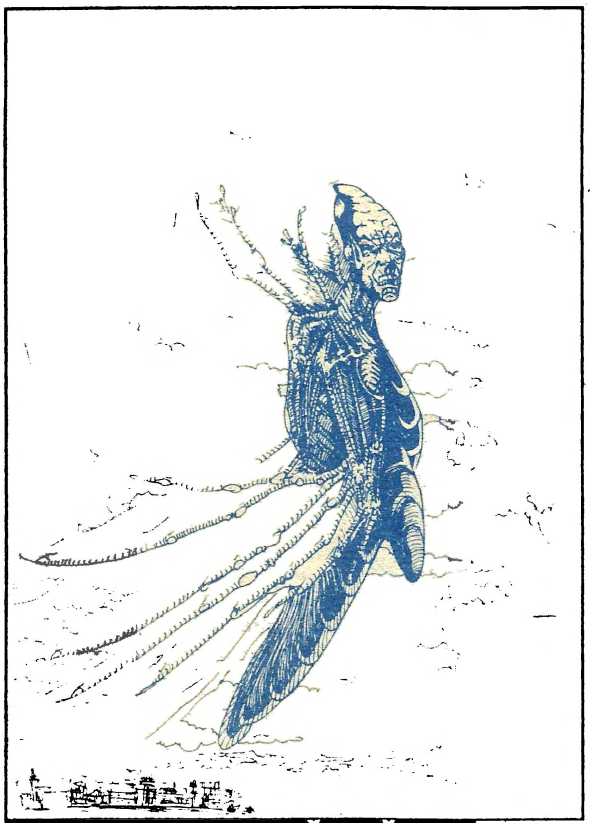

Grafica: Ionuţ BĂNUŢĂ

imperialişti de altădată.

Ştiu ce mi-ai dat, declară Thien, şi nu mai vreau aşa ceva. Dacă o să-mi schimb părerea, nu am decît să intru într-o farmacie. Mulţumesc.

Vru să se îndepărteze, dar căruciorul, cu ocupantul său olog, îl urmă.

Miss Lee a venit să mă vadă! strigă vînzătorul.

Hmm, zise Thien şi mări în mod automat pasul.

Zărind un hovertaxi, ridică braţul.

– În seara asta te duci la supeul de la vila de pe Yangtse, spuse gîfîind ologul. Ia leacul... acum!

Îi întinse un pachet plat şi începu să-l implore:

Te rog, Membru al Partidului, Thien, pentru tine, pentru noi toţi! Ca să ştim ce ne ameninţă! Sfinte Dumnezeule, poate nici măcar nu-i un pămîntean. Aceasta este cea mai mare temere a noastră. Înţelegi, Thien? Cît valorează nenorocita aia de carieră a ta pe lîngă asta? Dacă nu descoperim...

Taxiul se lasă cu brutalitate pe strada pietruită. Uşa îi glisă în mod automat. Thien se pregăti să urce în aparat.

Pachetul execută un zbor planat, aterizînd pe pragul taxiului, apoi alunecă în rigola umedă de la ploaia de dimineaţă.

– Te rog, insistă vînzătorul ambulant. Şi n-o să te coste nimic, astăzi este gratuit. Ia-l, asta-i tot, înaintea seratei. Şi nu lua amfetaminele, sînt un stimulent talamic, contraindicat dacă este asociat cu un supresor de adrenalină cum este fenotia...

Uşa taxiului se închise în spatele lui Thien. Acesta se aşeză.

– Unde mergem, tovarăşe? întrebă mecanicul robot de conducere.

– Îi dădu numărul de identificare al imobilului său.

– Zărghitul ăla de vînzător ambulant nenorocit a reuşit să-şi introducă mizerabilele sale mărfuri de doi bani în interiorul meu curat, spuse vehiculul. Chiar la picioarele dumneavoastră.

Thien văzu pachetul, nu mai mare decît un plic obişnuit. „Îmi închipui", se gîndi el, "că în felul acesta te trezeşti cu drogurile; dintr-o dată, ele sînt aici, la îndemînă". Vreme de cîteva clipe nu se mişcă, apoi ridică pachetul.

Ca şi la primul, sub modul de preparare se găsea un mic text, de data aceasta scris de mînă. Un scris feminin: cel al lui Miss Lee.

„Am fost surprinşi de viteza cu care s-au desfăşurat lucrurile. Dar mulţumită cerului eram pregătiţi. Unde aţi fost marţi şi miercuri? În sfîrşit, asta e, şi mult noroc. Voi lua legătura cu dumneavoastră la sfîrşitul săptămînii; nu vreau să încercaţi dumneavoastră să mă contactaţi."

Dădu foc biletului şi-l lăsă să ardă în scrumiera-aspirator a taxiului.

Şi păstră granulele întunecate.

"Atît de multă vreme", îşi spuse. "Halucinogene în apă. An după an. Vreme de decenii. Şi nu în timp de război, ci în timp de pace. Şi nu în tabăra adversă, ci la noi. Ticăloşi blestemaţi. Poate că ar trebui să iau acest drog", îşi spuse; "poate că ar trebui să descopăr cine este sau ce este el, şi să avertizez grupul Tanyei".

Pe loc, se hotărî. Şi apoi... era curios şi el.

Acesta era un defect de care trebuia să te fereşti, ştia acest lucru. Curiozitatea, mai ales în ceea ce privea activităţile Partidului, putea pune uşor capăt unei cariere, şi asta în mod definitiv.

Dar pentru moment era măcinat de curiozitate. Se întrebă dacă această stare va dura toată seara şi dacă, atunci cînd va sosi momentul, îşi va lua doza.

Viitorul îi va răspunde la aceste întrebări. La acestea şi la toate celelalte. „Sîntem nişte flori ce s-au deschis", îşi spuse, "pe care el le culege de pe cîmpie. La fel ca în poemul arab". Thien încercă să-şi amintească şi urmarea, dar nu reuşi.

Oricum, şi urmarea trebuie să fi fost la fel de bună.

Ofiţerul de protocol al vilei, un japonez al cărui nume era Kimo Okubara, masiv şi musculos, în mod clar un luptător de quondam, îl examină pe Thien cu o ostilitate înnăscută, chiar şi după ce văzuse invitaţia gravată şi verificase cu multă atenţie identitatea celui invitat.

– Mă mir că vă obosiţi să veniţi, mormăi Okubara. De ce să nu staţi acasă să vă uitaţi la televizor? Nu veţi lipsi nimănui de aici. Pînă acum ne-am descurcat foarte bine şi fără dumneavoastră.

Thien îi răspunse sec:

Pînă acum m-am uitat de multe ori la televizor.

De altfel, dineurile intime erau rareori televizate; erau mult prea dezmăţate.

Echipa lui Okubara îl percheziţionă de două ori pentru a se asigura că nu avea arme, verificînd de asemenea posibilitatea existenţei unui supozitor anal, iar după aceea îi înapoiară hainele. Dar nu găsiră fenotiazina. Pentru că el o înghiţise deja. Ştia că efectul dura în jur de patru ore; va fi mai mult decît suficient. Şi, aşa cum îi spusese Tanya, doza era masivă. Se simţea puţin ameţit, ceva mai greoi şi limba îi era agitată de spasme pseudo-parkinsoniene, un efect secundar dezagreabil pe care nu-l prevăzuse.

O fată, cu bustul gol, cu părul lung arămiu acoperindu-i spatele, trecu încet pe lîngă el. Interesant.

Venind din partea opusă trecu o altă fată, avînd dezgolită jumătatea de jos a corpului. Şi asta era interesant. Cele două fete păreau să se simtă în largul lor.

– Dumneavoastră intraţi la fel, declară Okubara.

Thien tresări.

– Mi s-a spus costum şi cravată albă.

– Glumesc. De dumneavoastră. Numai fetele umblă goale. O să ajungeţi să vă placă, doar dacă nu sînteţi homosexual.

„Ei bine", se gîndi Thien, "ar fi mai bine să-mi placă". Intră în compania altor invitaţi, bărbaţi în costume ca şi el, femei în lungi rochii de seară, şi nu se simţi în apele sale în ciuda efectului tranchilizant al stelazinei. „De ce mă aflu aici?" se întrebă. Ambiguitatea acestei situaţii îi era foarte clară. Se găsea aici pentru a-şi duce mai departe cariera în ierarhia aparatului de Partid, pentru a obţine zîmbetul intim, de aprobare personală a Înălţimii-Sale... şi, pe lîngă asta, era aici pentru a descoperi şi a denunţa frauda Înălţimii Sale: fraudă împotriva Partidului, împotriva poporului pacific şi democratic al Terrei. "Ironic", îşi spuse. Şi continuă să se amestece printre grupuri.

O fată cu sîni mici, strălucitori, se apropie de el şi-i ceru foc; distrat, îşi scoase bricheta din buzunar.

– Ce vă face sînii să strălucească? întrebă el. Injecţii radio-active?

Ea dădu din umeri, nu-i răspunse şi plecă. Probabil că reacţia lui Thien nu fusese cea corectă.

Rămase gînditor, şi ajunse la concluzia că poate era o mutaţie de război.

– Domnule...

Un valet îi prezentă un platou; luă un *dry* – băutura la modă în sferele înalte ale Partidului, în China Populară – şi îi savură gustul sec şi îngheţat. Gin bun, englezesc. Sau poate amestecul olandez original făcut din ienupăr şi din nu se ştie ce altceva. Nu era rău. Îşi reluă plimbările fără ţintă, deja simţindu-se mai bine. Găsea chiar că atmosfera este agreabilă. Invitaţii aveau chiar graţie; erau oameni care reuşiseră, şi care acum se destindeau. Se spunea că apropierea de Înălţimea Sa provoca o angoasă nervoasă, dar acest lucru era în mod sigur un simplu mit; Thien nu vedea nici un simpton şi el însuşi nu resimţea nici o nelinişte.

Un bărbat chel şi îndesat, destul de în vîrstă, îl opri pe Thien punîndu-i pur şi simplu paharul în piept.

– Creatura aceea micuţă care v-a cerut foc, apuse el rînjind. Cea cu sînii iluminaţi ca un brad de Crăciun... E un travestit! Trebuie să fiţi atent, aici.

– Atunci unde, dacă acest lucru este posibil, aş putea găsi femei adevărate? îl întrebă Thien. Sub

Premiile "Festivalului SUFLET"

Nuvelă:
Quoquoque Michelangelo -
Radu HARAGA
Povestire:
Turnat II
Ana Veronica și Gheorghe MIRCEA
Schiță:
Crocodilul
Liviu RADU

ANIVERSARE

Săptămîna trecută, colegii de la Radio Prahova - Ploiești au sărbătorit doi ani de la prima emisie în eter.

La multe emisiuni și ascultători!

Vă reamintim că redactorii emisiunii - "SF-FM" sînt Mihaela Corina Gheorghe și Cătălin Ionescu.

AMÎNARE

Festivalul "Quasar" a fost amînat!

Decizia a fost luată duminică, 9.04 la ședința obișnuită a cenaclului "Quasar" în momentul în care s-a constatat că pregătirile erau departe de a fi definitivate.

Festivalul a fost amînat pînă pe data de 12-mai, iar termenul de primire al lucrărilor pentru concurs a fost prelungit pînă pe 5-05.

Seară JSF

Sub titlul „Incursiuni în viitor" sîmbătă, 29 aprilie, ac, Asociația Geneze din Buzău organizează o întîlnire cu o parte din realizatorii singurului săptămînal de cultură SF, Horror și Fantasy din lume.

haine?

Eşti pe aproape, îi declară bătrînul – şi se îndepărtă pierzîndu-se în mulţimea animată, lăsîndu-l pe Thien singur cu paharul său.

Dintr-o dată, o frumoasă femeie elegantă, cu un aer nobil, care se găsea lîngă el, îşi puse mîna pe braţul său; îi simţi degetele crispîndu-se.

– Iată-l, îi şopti ea. Înălţimea Sa. Pentru mine este prima oară. Mi-e puţin frică. Nu mi s-a stricat coafura?

– Sînteţi perfectă, îi răspunse în mod automat Thien şi urmări privirea femeii, pentru a vedea, pentru prima oară, pe Binefăcătorul Absolut.

Ceea ce traversă sala şi se îndreptă către bufet nu era un om.

Şi Thien înţelese că nu era nici un aparat mecanic, nu era ceea ce văzuse el la televizor. Acela, fără îndoială, nu fusese decît un dispozitiv pentru discursuri, aşa cum după cîte se spunea, pe vremuri, Mussolini folosise un braţ artificial pentru a saluta lungile defilări interminabile.

Thien se simţi cuprins de greaţă. Oare aceasta era ceea ce Tanya numea „forma acvatică"? Nu avea formă. Nu avea pseudopode, carne sau metal. Într-un anumit fel, nici măcar nu era acolo; cînd încerca să privească fix acel lucru forma se evapora; vedea prin ea oamenii din spatele ei, dar nu lucrul în sine. Cu toate acestea, dacă întorcea puţin capul, cu coada ochiului îi putea observa conturul.

Era îngrozitor; oroarea îl făcuse să rămînă împietrit. În vreme ce înainta, lucrul absorbea viaţa fiecărei persoane, pe rînd; devora oamenii adunaţi, se deplasa, mînca iar, mînca cu un apetit nesăţios. Acel lucru ura; Thien îi putea simţi ura. Disprețuia; îi simţi disprețul pentru toate persoanele prezente, şi-i împărtăşi acest dispreţ. Dintr-o dată el şi toţi ceilalţi prezenţi aici, în marea vilă, nu mai erau decît nişte melci, iar pe cadavrele lor zdrobite creatura lăsa să-i curgă balele, întîrzia din loc în loc, dar continuînd în tot acest timp să se îndrepte direct către Thien... sau era doar o iluzie? "Dacă aceasta este o halucinaţie", îşi spuse, "este cea mai îngrozitoare pe care am avut-o vreodată; dacă nu, este o realitate malefică; este un lucru al răului care ucide şi răneşte." Văzu dîra lăsată formată din bărbaţi şi femei cu corpurile zdrobite, îi văzu încercînd să-şi adune membrele îndurerate, încercînd să-şi mişte corpurile infirme; îi auzi încercînd să vorbească.

„Ştiu cine eşti", se gîndi Tung Thien. "Tu, şeful suprem al structurii mondiale a Partidului. Tu, care distrugi orice fiinţă vie pe care o atingi; revăd poemul acela arab, căutarea florilor vieţii pentru a le putea devora... te văd cum treci peste pămînt care pentru tine este acea cîmpie, o cîmpie fără dealuri şi văi. Te duci oriunde vrei, apari oricînd, devorezi ceea ce-ţi place, orice-ar fi acel lucru; creezi viaţa şi apoi o înghiţi, săturîndu-te.

Tu eşti Dumnezeu", se gîndi.

Mr. Thien, spuse vocea, dar ea se auzea direct din capul său şi nu din spiritul lipsit de gură care se materializa chiar în faţa lui, sînt fericit să te revăd. Nu ştii nimic. Pleacă. Nu mă interesezi. De ce m-aş ocupa de nişte noroi vîscos? Nămolul; în el mă poticnesc, trebuie să-l elimin, şi aleg această variantă. Aş putea să te distrug; pot distruge totul, chiar şi pe mine. Sub mine sînt pietre ascuţite; împrăştii obiecte ascuţite cu vîrfurile înspre mlaştină. Ascunzătorile, abisurile, încep să fiarbă ca un cazan la dorinţa mea. Pentru mine marea este asemenea unui borcănel cu unguent. Solzii din pielea mea sînt legaţi de tot şi de toate. Tu eşti eu. Eu sînt tu. Asta nu are importanţă, cum la fel de puţină importanţă are faptul că acea creatură cu sîni aprinşi este o fată sau un băiat; ai putea învăţa să apreciezi şi una şi alta. Creatura rîse. Lui Thien nu-i venea să creadă că îi vorbea; nu-şi putea imagina – era prea teribil – că ea îl deosebise dintre toţi ceilalţi.

– Am înţeles întreaga lume, reluă aceasta. Nimeni nu este prea mic; fiecare cade şi moare şi eu sînt acolo pentru a observa. Nu am nimic altceva de făcut decît să observ; este ceva automat; totul a fost organizat pentru asta.

Apoi lucrul tăcu; începu să dispară. Dar el încă îl vedea; îi simţea omniprezenţa, era un glob agăţat pe tavanul sălii, cu cincizeci de mii de ochi, cu un milion de ochi, miliarde de ochi; un ochi pentru fiecare, aşteptînd să vadă căzînd vietatea zdrobită pentru a o călca în picioare. Pentru asta fuseseră create lucrurile. Thien înţelese. Ceea ce în poemul arab părea să fie moartea, nu era moartea, ci era Dumnezeu; sau mai degrabă Dumnezeu era moartea, era o singură forţă, un singur vînător, un singur obiect canibal, şi deseori îşi rata ţinta, dar de vreme ce eternitatea era de partea lui, îşi putea permite acest lucru. "Cele două poeme", îşi spuse, "şi cel al lui Dryden. Prăbuşirea, este vorba de lumea noastră şi tu eşti cel care o distrugi. Tu eşti cel care o deformează pentru a se distruge, tu eşti cel care ne demolezi."

"Dar cel puţin", îşi spuse, "îmi rămîne demnitatea". Cu demnitate, îşi lăsă paharul, se răsuci şi se îndreptă către uşa sălii. Trecu de ea. Intră într-un culoar lung cu covoare groase. Un valet îmbrăcat într-un costum violet se grăbi să-i deschidă o altă uşă; se pomeni în întunericul nopţii, pe o terasă, singur.

Nu era singur.

Lucrul îl urmase. Sau poate că îl devansase; da, îl aştepta. Nu terminase cu el.

– S-a terminat, strigă el, şi se repezi către balustradă.

Cu şase etaje mai jos, lucea fluviul şi moartea, adevărata moarte, nu cea imaginată de poetul arab.

Atunci cînd se arunca în gol, lucrul puse o prelungire a sa pe umărul lui Thien.

– De ce? murmură el.

Dar rămase imobil. Perplex. Fără să înţeleagă nimic.

– Nu te arunca din cauza mea, spuse vocea.

Nu putea vedea acel lucru deoarece acesta se retrăsese în spatele său. Dar bucata care era pusă pe umărul său începea să semene cu o mînă omenească.

Şi lucrul izbucni în rîs.

– Ce este atît de amuzant? întrebă, în echilibru pe balustradă, reţinut de pseudomînă.

– Îmi faci treaba. Nu aştepţi. Nu ai timp de aşteptat. Te-am remarcat dintre toţi ceilalţi; nu ai nevoie să accelerezi procesul.

– Şi dac-o fac? replică Thien. Din onoare faţă de tine?

Lucrul rîse. Şi nu răspunse.

În continuare nici un răspuns. Se dădu înapoi, sări pe balcon. De îndată, presiunea pseudomînii dispăru.

– Dumneavoastră aţi fondat Partidul? întrebă Thien.

– Eu am fondat totul. Eu am fondat şi anti-Partidul şi Partidul care nu este un partid şi pe cei care sînt pentru şi pe cei care sînt împotrivă, şi pe cei cărora voi le spuneţi imperialişti yankei şi pe cei din tabăra reacţionară, şi aşa mai departe, la infinit. Eu am creat totul. Ca şi cum ar fi fost vorba de nişte fire de iarbă.

– Şi eşti aici pentru a te amuza?

– Ceea ce vreau este să mă vezi aşa cum sînt şi, după ce m-ai văzut, să ai încredere în mine.

– Ce? exclamă Thien, înmărmurit. Să am încredere? De ce?

– Crezi în mine?

– Da. Te pot vedea.

– Atunci întoarce-te la biroul tău de la minister. Spune-i Tanyei Lee că ai văzut un bătrîn obosit, surmenat, prea gras, care bea mult, şi căruia-i place să le ciupească de fund pe fete.

– Isuse! exclamă el.

– Vei continua să trăieşti, fără să vrei, iar eu te voi chinui. Te voi lipsi puţin de toate cîte le ai şi de tot ceea ce îţi doreşti. Şi apoi cînd vei fi zdrobit şi mort, îţi voi dezvălui un mister.

– Ce mister?

– Morţii vor trăi, viii vor muri. Eu ucid ceea ce trăieşte; păstrez ceea ce este mort. Şi o să-ţi spun asta: sînt lucruri şi mai rele decît mine. Dar nu le vei cunoaşte pentru că eu te voi fi omorît deja. Acum întoarce-te în salon cu mult timp înainte de a exista un Tung Thien şi o voi face mult timp după dispariţia lui.

Thien lovi lucrul cu toată forţa de care era capabil. Şi simţi o durere violentă în cap.

Şi avu senzaţia că se prăbuşeşte într-un vid plin de tenebre.

Şi apoi, alte tenebre. „O să pun mîna pe tine", gîndi. „O să te fac şi pe tine să mori. O să te fac să suferi, o să suferi, la fel ca şi noi, exact ca noi. Îmi voi dedica întreaga viaţă acestui ţel. Te voi înfrunta din nou şi te voi ţintui de zid. Jur în faţa lui Dumnezeu că o s-o fac. Şi că asta o să te doară. Te va durea la fel de tare, întocmai cum sufăr eu în acest moment".

Închise ochii.

O mînă îl scutură fără menajamente. Auzi vocea lui Mr Kimo Okubara.

– Scoală-te, beţiv împuţit. Haide, scoală-te!

Fără să deschidă ochii, murmură:

– Chemaţi-mi un taxi.

– Taxi aşteaptă deja. Dumneavoastră dus la dumneavoastră acasă. O ruşine. Dat în spectacol violent aşa.

Thien se ridică cu greutate, deschise ochii şi se examină. "Conducătorul Nostru pe care-l urmăm", se gîndi, „este Unicul Dumnezeu Adevărat. Iar duşmanul cu care ne luptăm şi cu care ne-am luptat este tot Dumnezeu. Ei au dreptate; el este peste tot". Dar nu înţelegeam ce vroia să spună treaba asta. Privindu-l pe ofiţerul de protocol, se gîndi: "Şi Tu eşti Dumnezeu. Atunci nu există nici o evadare posibilă, fără îndoială nici chiar aruncîndu-te pe fereastră. Cum am vrut eu s-o fac, în mod instinctiv". Se cutremură.

– Să amesteci alcool şi droguri, mîrîi Okubara cu dispreţ, asta ruinat carieră. Am văzut asta întîmplat des. Şterge-o.

Clătinîndu-se, Thien se îndreptă către marea poartă centrală a vilei de pe Yangtse; doi servitori îmbrăcaţi în cavaleri din Evul Mediu cu coifuri ce aveau în vîrf pene, o deschiseră pentru el, ceremonios, şi unul dintre ei murmură:

– Noapte bună, domnule.

– Rahat! mîrîi Thien şi dispăru în noapte.

La ora trei fără un sfert dimineaţa, fiind incapabil să adoarmă, stătea în camera de zi a apartamentului său fumînd *Cuesta Rey Astoria* una după alta, auzi pe cineva ciocănind la uşă.

Cînd deschise, o văzu pe Tanya Lee, îmbrăcată într-un impermeabil, cu chipul palid de frig. Ochii îi străluceau întrebători.

– Nu mă privi aşa, mormăi el. Am fost

examinat îndeajuns!

Ţigara i se stinsese; şi-o reaprinse.

L-ai văzut, murmură ea.

El dădu din cap. Ea se-duse şi se aşeză pe braţul canapelei şi, după cîteva clipe, întrebă:

- Vreţi să-mi vorbeşti despre asta?

- Pleacă, cît mai departe posibil. Du-te la capătul lumii.

Şi apoi Thien îşi reaminti; nu exista un capăt al lumii, nimic nu putea fi destul de departe. Îşi aduse aminte că citise asta, nu mai ştia unde.

- Las-o baltă, spuse şi, ridicîndu-se, intră în bucătărie să facă nişte cafea.

Tanya veni după el.

- Era oare... aşa de teribil?

Nu putem cîştiga. Voi nu puteţi cîştiga, vreau să spun. Eu nu sînt băgat în treaba asta. Eu vreau doar să continui să lucrez la minister şi să nu mă mai gîndesc la nimic. Să uit toată povestea asta nenorocită.

- Este non-terestru?

- Da.

- Este ostil?

Da, spuse el. Nu. De fapt şi da şi nu. Mai degrabă ostil.

Atunci trebuie să...

Du-te acasă. Şi culcă-te.

Thien o privi pe fată; stătuse mult timp în cameră şi se gîndise intens. La enorm de multe lucruri.

Eşti căsătorită? întrebă el.

Nu. În acest moment nu. Am fost.

Rămîi cu mine în noaptea asta. Pentru restul nopţii. Pînă ce va răsări soarele. Noaptea este oribilă.

Bine, răspunse Tanya desfăcîndu-şi cordonul impermeabilului, dar voi avea nevoie de răspunsuri.

Ce a vrut să spună Dryden, întrebă Thien, vorbind de muzica ce dezacordează cerurile? Nu înţeleg prea bine. Ce-i face cerului, muzica?

Toată ordinea celestă a universului ia sfîrşit.

Ea îşi agăţă impermeabilul în cuierul din cameră; pe dedesubt purta un colant cu dungi portocalii şi pantaloni strîmţi.

Şi e rău?

Ea se gîndi.

Nu ştiu. Fără îndoială.

Asta înseamnă să acorzi o putere foarte mare muzicii, observă Thien.

Fără să se formalizeze, ea se aşeză pe pat pentru a-şi scoate sandalele.

Crezi în chestia asta? o întrebă. Sau mai degrabă crezi în Dumnezeu?

Ea izbucni în rîs.

Dumnezeu? Chestia asta a dispărut odată cu motorul cu aburi! De fapt despre ce vorbeşti? De Dumnezeu sau de dumnezeu?

Ea se apropie de el, foarte aproape, şi-i examină chipul.

Nu mă privi aşa, protestă el dîndu-se înapoi. Nu mai vreau să fiu niciodată examinat.

Eu cred, spuse Tanya, că dacă există un Dumnezeu, îl interesează foarte puţin treburile omeneşti. În orice caz, asta este teoria mea. Ceea ce vreau să spun este că nu pare să îşi facă griji în legătură cu victoriile răului asupra binelui, şi animalelor. Ca să fiu cinstită, nu-l văd nicăieri. Şi Partidul a negat întotdeauna orice formă de...

L-ai văzut vreodată pe Dumnezeu? Cînd erai copil?

Da, bineînţeles, cînd eram mică. Dar credeam eă...

- Nu ţi-a venit niciodată ideea, o întrebă Thien, că binele şi răul sînt două cuvinte care desemnează acelaşi lucru? Că Dumnezeu poate fi în acelaşi timp şi bun şi rău?

O să-ţi aduc eu cafeaua, spuse Tanya şi, în picioarele goale, dispăru în bucătărie.

- Zdrobitorul, Clinchetitorul, Înghiţitorul şi Pasărea şi Tubul Cătărător... şi încă alte nume, alte forme. Nu ştiu. Am avut o halucinaţie. La supeu. Enormă. Teribilă.

- Dar stelazina...

- A provocat o altă halucinaţie, mult mai cumplită.

- Avem vreun mijloc, întrebă cu o voce sumbră Tanya, să luptăm împotriva lucrului pe

Grafica: Ionuţ BĂNUŢĂ

care l-ai văzut? A acestei apariţii pe care o numeşti halucinaţie, dar care în mod clar nu era aşa ceva?

- Să credem în ea, spuse el.

- Şi cu ce-o să ne ajute asta?

Cu nimic, răspunse el oftînd. Cu absolut nimic. Sînt obosit, nu am chef să beau. Să ne culcăm.

- De acord. O să vorbim despre asta mai tîrziu.

Ea se întoarse în cameră şi-şi scoase bluza cu dungi.

O halucinaţie, spuse Thien, are totuşi milă. Aş vrea să fi fost o halucinaţie; vreau să am vechile mele halucinaţii. Vreau să devin din nou ceea ce eram mai înainte ca vînzătorul vostru să-mi dea fenotiazina aia.

Vino să te culci. O să-ţi fie cald şi bine.

Îşi scoase cravata, cămaşa şi văzu pe umărul său drept semnul, stigmatul, pe care lucrul i-l lăsase atunci cînd îl reţinuse. Nişte urme vineţii care nu păreau că vor dispare vreodată. Îşi puse repede bluza de pijama; aceasta ascunse urmele.

Oricare ar fi situaţia, declară Tanya cînd el se strecură în pat alături de ea, cariera ta a făcut un salt considerabil. Nu eşti mulţumit?

- Ba da, murmură el, dînd din cap în penumbră. Foarte mulţumit.

Vino lîngă mine, îi şopti Tanya luîndu-l în braţe. Şi uită de toate celelalte. Pentru moment.

O lipi de el, şi făcu ceea ce ea îi ceru şi ceea ce el dorea. Ea era minunată, activă şi vie, şi îşi interpretă gama la perfecţie. Nu vorbiră, în cele din urmă ea scoase un „Oh!" şi se destinse.

- Mi-ar place ca asta să dureze pentru tine, murmură Thien.

- Dar chiar aşa şi este, îl asigură Tanya. Sîntem în afara timpului; este infinită, ca şi oceanul. Sîntem aşa cum eram şi în timpul cambrianului, mai înainte de a emigra pe ţărm; acestea sînt vechile ape din Paleozoic. Este singurul moment în care ne putem întoarce; atunci cînd faceam asta. De aceea este atît de important. Şi pe vremea aceea nu eram despărţiţi; eram ca nişte gelatine enorme, precum meduzele care plutesc şi apoi eşuează pe plajă.

Să pluteşti, să urci la suprafaţă şi apoi să eşuezi pentru a muri...

- Nu ai un prosop, îl întrerupse Tanya, sau o mănuşă de toaletă? Am nevoie.

El se duse să caute în baie. Acolo - acum era dezbrăcat - îşi văzu din nou umărul, locul de unde fusese apucat şi strîns atunci cînd lucrul îl reţinuse poate doar pentru a se mai distra puţin pe seama lui.

În mod cert, semnele sîngerau.

Tamponă sîngele. Încă mai curgea şi, văzînd acest lucru, se întrebă cît timp îi mai rămînea. Probabil doar cîteva ore.

Se întoarse în pat.

- Poţi continua?

Bineînţeles. Dacă mai ai suficientă energie. Depinde numai de tine.

Întinsă pe spate, de-abia vizibilă, ea îl fixa din clarobscurul nopţii.

- Am... o asigură el strîngînd-o în braţe.

Traducere: Sorin CASAPU

Textul pe care tocmai l-aţi citit a fost scris special de Philip K. Dick sub influenţa LSD-ului la cererea expresă a lui Harlan Ellison pentru antologia acestuia: "Viziuni primejdioase". Şi pentru că numărul ăsta a fost extrem de înghesuit şi n-am reuşit să strecurăm înăuntru nici jumătate din materialul despre Dick pe care-l adunasem îi voi face aici o scurtă notiţă biografică.

Philip Kindred Dick s-a născut la Chicago în 1928 şi a murit pe 2 martie 1982: sinucidere prin împuşcare. Era autorul a patruzecişiopt de romane şi a mai multe sute de nuvele. Primul dintre romane l-a scris la vîrsta de 13 ani: "Întoarcerea în Lilliput". Toată viaţa a fost urmărit de spectrul surorii gemene, Jane, care avea să moară la numai cîteva săptămîni după naştere datorită subnutriţiei. I s-a adăugat o stare de debilitatea cronică şi o labilitate psihică deosebită dublată de un morbid simţ pervers al (auto)distrugerii. Nu trebuie uitată ipohondria înălţată la statutul de condiţie a supravieţuirii.

Ionuţ BĂNUŢĂ

PHILIP K. DICK

...cîteva lumi

Trebuie să vă spun cît de mult apreciez că mi-aţi cerut să vă împărtăşesc cîteva din ideile mele. Un scriitor are de obicei mereu la el ceea ce majoritatea femeilor poartă în geantă: o grămadă de lucruri inutile şi cîteva ustensile esenţiale. Ici-colo adaugă o idee nouă, fără valoare şi din cînd în cînd, cu părere de rău, se apucă să facă curăţenie şi, aruncă la gunoi ideile cele mai slabe. Dar, în unele rare cazuri, dă peste o idee atît de fantastică încît speră că va părea tot atît de nouă tuturor celorlalţi. Această ultimă categorie este cea care dă întregii sale existenţe demnitate. Dar cu aceste idei fără egal, în cel mai bun caz, se va întîlni în viaţa foarte rar. Dar va fi de ajuns, fiindcă prin ele îşi va fi justificat viaţa în faţa lui şi în faţa Dumnezeului său.

Un aspect straniu al acestor idei rare şi extraordinare, un aspect care mă surprinde întotdeauna, este că, pentru a apărea, ele îmbracă haina mistificatoare a evidenţei. Vreau să spun că odată ce ideile au mers, au apărut sau s-au născut oricare ar fi modul de a veni în existenţă al unei idei, scriitorul îşi spune: *„Bineînţeles. Cum de nu mi-am dat seama pînă acum?"* Notaţi „a-şi da seama" Este de bază. El a întîlnit ceva nou care în acelaşi timp era deja acolo, undeva, dintotdeauna. De fapt, ideea a reapărut la suprafaţă. Deoarece ea a fost dintotdeauna acolo. El nu a inventat-o, el nici măcar n-a găsit-o; într-un fel ea este cea care l-a găsit pe el. De fapt aşa este, şi este puţin neliniştitor, scriitorul nu este cel care a inventat ideea; ci, din contră, ea este cea care l-a inventat pe el. Este ca şi cum ideea l-ar fi creat pentru propriile ei scopuri. Cred că de aceea se întîmplă ca o idee nouă, senzaţională, să apară la mai mulţi căutători sau mai mulţi gînditori în acelaşi timp, independent unii de alţii. Spunem atunci că *„îi venise vremea"* şi ne debarasăm astfel, ca şi cum am fi explicat totul, de ceva foarte important, de luarea noastră la cunoştinţă că *ideile sînt vii*.

Ce vrea să însemne cînd afirmi că o *idee sau un gînd sînt vii*? Că acaparează oamenii şi îi utilizează astfel încît să apară în curentul istoriei umane? Filosofii presocratici aveau poate dreptate; cosmosul este o vastă entitate gînditoare, care nu face altceva decît să gîndească. În acest caz o alternativă: ceea ce numim univers este pur şi simplu o formă sau o deghizare pe care o ia?

Universul pe care îl prefer şi care imită cu multă grijă lumea pe care noi credem că o percepem zi de zi şi rămînem astfel înşelaţi este şi punctul de vedere al celei mai vechi religii din India; pînă la un anumit punct este de asemenea ideea lui *Spinoza* şi a lui *Alfred North Whitehead*, conceptul unui Dumnezeu imanent, un Dumnezeu în interiorul universului, nu cel al unei entităţi transcendentale care deci nu face parte din lume. Cum spune şi maxima sufi: *„Lucrătorul este invizibil în atelierul său"*; unde atelierul este universul, iar lucrătorul este Dumnezeu. Dar această idee exprimă încă noţiunea teistă a unui univers creat de Dumnezeu; cît despre mine eu spun: poate că Dumnezeu n-a creat nimic, dar, în schimb, există pur şi simplu. Şi ne petrecem vieţile în interiorul - lui/ei/„său"- (dacă nu-i putem stabili sexul), întrebîndu-ne mereu unde l-am putea găsi.

Am avut mare plăcere să urmez aceste drumuri de gîndire timp de mai mulţi ani. *Dumnezeu este tot atît de aproape de noi ca şi murdăriile din găleata de gunoi* - ca să vorbim mai exact *Dumnezeu ESTE murdăria din găleată*. Dar într-o zi mi-a intrat în cap un gînd dăunător - era dăunător deoarece îmi mîna minunatul meu monism panteist de care eram atît de mîndru. Şi dacă veţi vedea cum acest deosebit scriitor de science-fiction îşi găseşte ideile - şi dacă ar exista o pluralitate de universuri aranjate de-a lungul unui fel de ax lateral, în unghiuri drepte în raport, cu fluxul linear al timpului? Trebuie să mărturisesc că mi-am dat seama în curînd că am decis o enormă absurditate: zece mii de corpuri ale lui Dumnezeu dispuse ca tot atîtea veşminte atîrnate într-o enormă debara, şi cu Dumnezeu care le-ar purta fie pe toate în acelaşi timp, fie într-o ordine oarecare, murmurîndu-şi sieşi: *„Cred că astăzi o să-l port pe cel în care Germania şi Japonia au cîştigat al doilea război mondial"*, adăugînd apoi: *„Mîine îl voi purta pe acela frumos, în care Napoleon i-a bătut pe englezi; unul dintre cele mai bune pe care le am."*

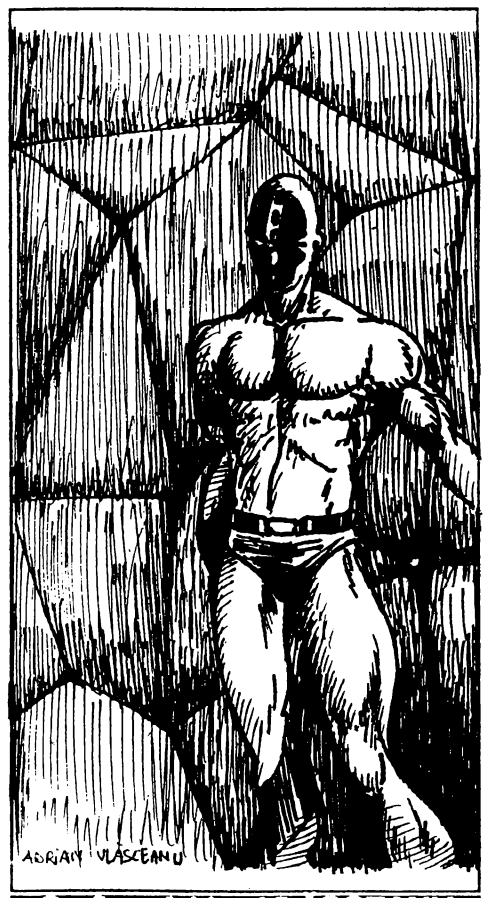

Grafica: Adrian VLĂSCEANU

Acest lucru pare absurd pare lipsit de sens. Dar să presupunem acum că luăm ipoteza de prelucrat şi spunem: *„Şi dacă Dumnezeu ar încerca o haină şi apoi, dintr-un motiv personal, S-AR RĂZGÎNDI?"* Dacă se hotărăşte, pentru a utiliza în continuare metafora, că haina pe care o poartă nu este cea pe care o vrea... Atunci debaraua încărcată de haine devine o secvenţă progresivă de lumi luate, utilizate un moment şi apoi aruncate în favoarea uneia mai bune? Ajunşi la acest punct, ne putem întreba: *„Odată haina aruncată, cum s-ar simţi universul abandonat? Ce ar încerca el?"* Şi, mai ales, este foarte important pentru noi ce schimbare, *DACĂ ESTE VREUNA*, ar resimţi formele de viaţă ale acestui univers? Deoarece am presentimentul secret că este exact ceea ce se întîmplă; şi am de asemenea intuiţia că miliardele de forme de viaţă implicate ar avea impresia – falsă – că nu s-a întîmplat nimic, că nimic nu s-a schimbat. Făcînd parte *dintr-un nou veşmînt*, ele *şi-ar imagina* că au fost întotdeauna purtate – că au fost întotdeauna aşa cu întreaga lor grupare completă de amintiri, ce dovedesc exactitatea impresiilor *lor* subiective.

Sîntem obişnuiţi să gîndim că orice schimbare are loc în axa lineară a timpului: de la trecut la prezent şi viitor. Prezentul emerge din trecut şi este diferit: viitorul se va scurge din prezent şi nici el nu va fi la fel. Este dificil de imaginat că poate exista un timp ortogonal, un domeniu lateral unde are loc schimbarea – proceselor care ar exista alături de realitate. Cum am putea percepe schimbarea laterală? Ce am resimţi? Dacă am încerca să testăm această bizară teorie, ce fel de dovadă ar trebui să căutăm? Cu alte cuvinte, cum poate avea loc o schimbare în afara timpului linear?

Să luăm în considerare acum unul dintre subiectele favorite ale gînditorilor creştini: ETERNITATEA. Din punct de vedere istoric acest concept a fost una din marile idei noi aduse de creştinism. Sîntem aproape siguri că Eternitatea există – că *„Eternitatea"* se referă la ceva actual, în contrast de exemplu cu cuvîntul *„înger"*. *Eternitatea este doar o stare în care eşti liber în afara timpului şi deasupra lui.* Nu există trecut, prezent şi viitor, este doar o pură existenţă ontologică. *Eternitatea* nu este un cuvînt care defineşte *un timp* foarte lung; ea este, în esenţă, atemporală. Atunci pun întrebarea: există oare schimbare în acest loc în afara timpului? Pentru că dacă spuneţi: *„Da, Eternitatea nu este statică; în ea au loc evenimente"*, atunci îmi afişez zîmbetul meu plin de siguranţă şi vă arăt că încă o dată aţi reintrodus timpul. Conceptul de *„TIMP"* pune doar o condiţie, o stare sau un loc în care să opereze schimbarea. Fără timp, n-avem schimbare. Eternitatea este statică. Dar dacă este statică, nu este în sensul unei durate lungi; ci în sensul unui punct geometric a cărui infinitate ar încăpea pe o dreaptă. Pot astfel să-mi apăr teoria mea privind schimbarea ortogonală sau laterală spunînd: *„Cel puţin este o idee care este din punct de vedere intelectual mai puţin lipsită de sens decît conceptul de Eternitate"*. Şi toată lumea vorbeşte de Eternitate.

Daţi-mi voie să vă prezint o altă metaforă. Să presupunem că există un amator de artă foarte bogat. În fiecare zi, în sufragerie, pe zidul de deasupra căminului, servitorii agaţă un nou tablou - în fiecare zi o capodoperă, zi de zi, lună după lună - de fiecare dată pictura *„folosită"* este luată şi înlocuită cu una nouă. Voi numi acest proces *„schimbare de-a lungul axei lineare"*. Acum, să presupunem că servitorii se află în imposibilitatea temporară de a găsi noi tablouri. Ce vor face? Nu se pot mulţumi să-l lase atîrnat

pe ultimul, cel în al cărui serviciu se găsesc a decretat înlocuirea perpetuă a tablourilor.

Atunci nu-l lasă pe cel vechi, dar nici nu-l înlocuiesc: vor face mai degrabă ceva foarte inteligent. În timp ce bogătașul este ocupat în altă parte, servitorii alterează cu îndemînare tabloul care se găsește deja pe perete. Pictează un arbore într-un colț: o fetiță mai încolo: adaugă ceva diferit și, într-un fel, ceva nou. Dar, *vă fi o noutate diferită* de acea care ar fi fost *dacă* tabloul ar fi fost înlocuit. Bogatul amator de artă intră în încăpere după ce a luat masa, se așează în fața căminului și contemplă ceea ce ar fi trebuit să fie un tablou nou. *Ce vede?* În mod sigur nu ceea ce a mai văzut. Dar asta nu pare în întregime... Acum noi trebuie să fim foarte înțelegători cu acest om stupid, deoarece putem virtual să-i vedem circuitele creierului încercînd să înțeleagă. Circuitele spun: *„Da, este un tablou nou, nu cel de ieri: dar, în același timp, este același. Cred! O simt cu o intuiție profundă... Simt că am mai văzut această scenă. Dar mi se pare că trebuia să fie un copac aici, și aici nu-i nimic".* Dacă extrapolăm acum pornind de la confuzia perceptuală și mentală a acestui om pentru a ajunge la propunerea mea teoretică asupra schimbării laterale, înțelegeți atunci ce vreau să spun: și poate puteți înțelege într-o oarecare măsură că dacă despre ceea ce vorbesc poate nu există – dacă conceptul meu poate fi fictiv - el *AR PUTEA* cel puțin să existe. Din punct de vedere intelectual, el nu se contrazice pe sine.

Ca scriitor de SF, gravitez în jurul unor asemenea idei: cei care lucrează în acest domeniu cunosc bineînțeles această ipoteză sub numele de *UNIVERSURI PARALELE*. Cîțiva dintre dumneavoastră știu, sînt sigur, că romanul meu BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT - *The man in the high castle* - utilizează această temă. În acest roman există o lume paralelă în care Germania, Japonia și Italia au cîștigat al doilea război mondial. La un moment dat, unul din protagoniști, dl. Tagomi , este transportat în *LUMEA NOASTRĂ*, cea în care forțele Axei au pierdut. El rămîne în universul nostru o foarte scurtă perioadă de timp, apoi se găsește proiectat în punctul de unde a plecat, terorizat, întrezărind ceea ce se întîmplase - evitînd să se gîndească din nou la asta deoarece, pentru el, a fost o experiență profund neplăcută. Fiind japonez, această întîlnire a avut loc cu un univers *MAI RĂU* decît lumea lui de toate zilele. Pentru un evreu, din cauze evidente, noua lume ar fi fost infinit mai bună.

În *BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT* nu explic cu adevărat de ce sau cum dl. Tagomi a alunecat în universul nostru: pur și simplu el s-a așezat într-un parc și a studiat cu atenție o bijuterie modernă făcută manual, cu un desen abstract. Și-a concentrat cu putere atenția și cînd a ridicat ochii s-a găsit în alt univers. Dacă n-am dat nici o explicație acestui eveniment, este deoarece *n-am nici o soluție*, și sfidez pe oricine, scriitor, cititor sau critic să dea ei o așa-zisă explicație. Nu poate exista niciuna deoarece știm bine că un asemenea concept este pur și simplu o premisă de ficțiune: nici o persoană sănătoasă la cap nu va pretinde nici măcar o clipă că o asemenea fantezie poate exista în realitate. *Dar să pretindem contrariul pentru plăcerea jocului.* Atunci, dacă lumile paralele există, *CUM* sînt ele legate unele de altele, dacă se dovedește că sînt conectate? Dacă am desena o hartă a acestui univers, care le-ar indica localizarea, cu ce ar semăna această hartă?

Consider că este o problemă foarte importantă –: ELE *sînt absolut separate* unele de altele sau se suprapun? Pentru că, dacă există suprapunere, atunci întrebări precum *„Unde există ele?"* și *„Cum se trece dintr-unul într-altul?"* ar admite soluții POSIBILE. Spun doar că dacă aceste universuri există, dacă ele se suprapun cu adevărat, ESTE POSIBIL *ca noi să trăim real, literalmente în mai multe lumi în același timp*, la niveluri diferite, în fiecare moment al timpului. Și, cu toate că ne vedem unii pe alții trăind, mergînd, vorbind, unii dintre noi ocupă poate porțiuni relativ mai mari decît ceea ce am putea numi Universul nr. 1; cîțiva dintre noi ar ocupa atunci o porțiune mai mare din Universul nr. 2, *pista nr. 2 dacă vreți*, și așa mai departe, nu ar fi numai impresiile noastre subiective despre lume care ar diferi, ar fi un amestec, o suprapunere a mai multor lumi care ar duce la diferențe obiective și nu subiective. *Diferențele dintre percepțiile noastre ar fi rezultatul acestei stări de lucruri.*

. Aș adăuga această fascinantă propunere: poate unele dintre aceste lumi suprapuse sînt pe cale de a muri, de o realitate mai mare. Aceste schimbări ar avea loc simultan în afara timpului linear. Vorbim aici de un proces care este o transformare, un fel de metamorfoză. Care se împlinește de o manieră invizibilă, dar reală și importantă.

Dacă am lua în considerare această posibilitate a unei dispuneri laterale a lumilor, a unei pluralități de Pămînturi suprapuse de-a lungul unei axe de joncțiune unde cineva s-ar putea deplasa - unde cineva *ar putea* călători în mod misterios de la rău, la acceptabil, la bine, la excelent – dacă am descrie această posibilitate în termeni teologici poate că am putea spune că înțelegem dintr-o dată afirmațiile eliptice făcute de Cristos despre *Împărăția lui Dumnezeu*, mai ales în ceea ce privește localizarea sa. Se pare că a dat răspunsuri contradictorii și tulburătoare.

Să presupunem că, motivul perplexității noastre nu ține de dorința de a uimi sau de a masca, ci de caracterul inadecvat al întrebării. *„Regatul meu nu ține de lumea aceasta, regatul meu este în voi"* sau *„ESTE PRINTRE VOI"*, acesea sînt cuvintele care s-au păstrat. Vă ofer o noțiune pe care o găsesc excitantă; nu avea oare în minte ceea ce eu prezint ca *axa laterală a regatelor suprapuse*, ce conțin, printre ele, paleta aspectelor mergînd de la răutatea de nedescris pînă la minunat? Ceea ce Cristos a repetat în mod continuu, a fost că există mai multe împărății obiective, *legate între ele*, peste care ar putea fi aruncat un pod de către cei vii – nu de cei morți; și, mai ales, că cel mai minunat regat ar fi acest pămînt al drepților peste care El sau Dumnezeu, sau amîndoi, stăpînesc. N-a vorbit doar de maniere diferite de A VEDEA lumea prin prisma subiectivității; regatul său era și este, încă, într-un loc, la extremitatea opusă a unui continuum al cărui punct de plecare este și suferința absolută. Misiunea sa era de a-i învăța pe discipolii săi secretul trecerii între lumile ortogonale. Nu s-a mulțumit să povestească despre ceea ce se găsea acolo. El a transmis metoda care permitea să ajungi acolo. Secretul s-a pierdut și este o tragedie. Inamicul, autoritatea romană, l-a distrus. Așa se întîmplă că noi nu-l cunoaștem. Dar poate vom putea să-l regăsim, deoarece știm că un astfel de secret există.

Aceasta ar explica contradicțiile aparente asupra întrebării de a ști daeă Regatul celor Drepți se va înstăpîni într-o zi pe acest pămînt sau dacă este un loc, o stare, spre care ne îndreptăm după moarte. Nu trebuie să vă spun cît de fundamentală a fost această întrebare – ca nerezolvată – în tot timpul istoriei creștinătății. Cristos, la fel ca și sfîntul Paul, pare să spună cu insistență că legiunile divine vor apărea dintr-o dată în lumea noastră și în durata timpului nostru. După cîteva peripeții excitante, o mie de ani de paradis, un paradis legitim va fi apoi stabilit - cel puțin pentru cei care și-au făcut datoria, care și-au dus povara și în general au fost atenți și la ceilalți... cei care n-au dormit, cum precizează o parabolă. Noul Testament ne îndeamnă în mod continuu să fim vigilenți, astfel încît pentru un creștin *FIECARE ZI ESTE ZIUA* și există oricînd lumina care îi va permite să vadă sosirea cînd va fi timpul. *SĂ VADĂ SOSIREA.* Oare asta nu înseamnă că cei care dorm sau sînt orbi sau nu sînt vigilenți nu vor putea vedea nimic chiar dacă se va întîmpla? Înțelegeți bine semnificația acestor noțiuni. *Regatul va apărea aici dintr-o dată* – este precizat mereu – cei care sînt într-adevăr credincioși îl vor vedea, deoarece pentru ei este mereu lumină, dar ceilalți... ceea ce pare exprimat aici este ideea paradoxală și captivantă – ascultați bine asta și gîndiți-vă la ce vrea să însemne – că, *chiar dacă Regatul ar exista printre noi, cei care nu fac parte din el nu l-ar vedea.* În termeni mai moderni, propun ideea că unii dintre noi vor întreprinde o călătorie ortogonală spre o lume mai bună în timp ce alții vor rămîne fixați de axa laterală, și, astfel, pentru ei lumina nu va fi venit pentru lumea lor paralelă. Și totuși ea va fi venit în a noastră. Astfel poate să fie și să nu fie în același timp. *Este uimitor.*

Întrebați-vă acum care este evenimentul ce semnalează stabilirea sau re-stabilirea Regatului? Bineînțeles că nu este altul decît întoarcerea lui Cristos, întoarcerea regelui. Dacă urmărim raționamentul meu despre existența lumilor înghesuite pe o axă laterală, putem raționa astfel: *„A doua Renaștere în mod sigur n-a avut încă loc – cel puțin pe pista asta, în universul acesta".* Dar atunci este logic să speculezi: *„Poate a avut deja loc pe o altă pistă, în mijlocul tuturor celorlalte. De fapt, poate a avut loc exact cum este stipulat în Noul Testament: în timpul existenței celor care trăiau în epoca apostolică".* Îmi place acest concept. Ce idee pentru un roman, un Pămînt paralel pe care a avut loc întoarcerea lui Cristos. Să spunem spre anul '70; sau în timpul Evului Mediu – de ce nu în timpul Cruciadelor cathare? Ce subiect frumos pentru un roman despre lumile paralele! Protagonistul este transportat din universul nostru în care a doua Renaștere nu a avut loc, și se regăsește într-o lume unde evenimentul a avut loc cu secole în urmă.

Mi-ați urmărit presupunerile și vă dați seama la fel de bine ca și mine de posibilitatea existenței unui număr nedefinit de lumi suprapuse.

Poate că unii trăiesc într-una, alții într-alta, alții într-una la fel de diferită, și orice eveniment al unei piste nu ar putea fi perceput de locuitorii alteia.

Cred că am întrezărit într-o pistă în care Salvatorul revenise. Dar a fost o experiență rapidă. *Eu nu mai exist în această lume acum.* Nu sînt sigur nici măcar că am existat vreodată. Probabil nu mă voi mai întoarce. Port doliu după această pierdere, dar rămîne o pierdere. Într-un fel sau altul am făcut o mișcare laterală, și apoi am căzut înapoi, și ea a dispărut. Un munte prăbușit, un torent. Sunet de clopote. Toate acestea au dispărut pentru mine.

În povestirile și în romanele mele, vorbesc de lumi trucate de universuri semi-reale, de micuțe lumi particulare și nebune, deseori locuite de o singură persoană, în timp ce

celelalte personaje rămîn în domeniu pînă la capăt sau sînt aspirate într-una din lumile bizare. Această temă este constantă în scrierile mele în cei 27 de ani de scris. Nu am avut niciodată o explicaţie teoretică privind interesul meu pentru pseudo-lumile pluriforme. Dar acum cred că înţeleg. Presimţeam multitudinea realităţilor parţiale care o atingeau pe cea pe care noi o numim reală. Cea pe care, printr-un consens al majorităţii, o împărţim.

La început presupuneam că diferenţele dintre aceste lumi proveneau doar din subiectivitatea diverselor puncte de vedere, dar nu mi-a trebuit prea mult pentru a mă întreba dacă nu era mai mult decît atît – *dacă în realitate nu se suprapuneau mai multe realităţi*, unele peste altele, ca o serie de diapozitive. Nu înţeleg însă cum o realitate se actualizează în detrimentul celorlalte. Sau poate nici nu face aşa ceva? Sau poate lucrul ţine de împărtăşirea unui punct de vedere de un număr îndeajuns de mare de persoane? Dar mult mai probabil este că lumea matrice, cea care conţine sîmburele veritabil al existenţei trebuie să fie determinată de *Programator*. El sau „EL" potriveşte – *imprimă* – alegerea matricială şi dă substanţa sa. Esenţa realităţii – a ceea ce o va primi şi pînă la ce punct – iată planul *Programatorului*; selecţionează şi reselecţionează pe calea creativităţii sale, a construcţiei de lumi care pare să fie munca sa. Poate că încearcă să rezolve o problemă şi noi facem parte din procesul de rezolvare.

Mă gîndesc că metafora eşicherului ar putea să ne servească foarte mult la înţelegerea – *de fapt cum trebuie să se facă* – reprogramării variabilelor de-a lungul axei temporale care duce la soluţia problemei.

În faţa *Programatorului/reprogramator* se găseşte o contra-entitate, cea pe care Joseph Campbell o numeşte adversarul întunecat. Dumnezeu, Programatorul, nu îşi mută piesele împotriva materiei neînsufleţite; trebuie să ţină cont de inamicul viclean. Să ne imaginăm că pe eşicher – universul nostru spaţio-temporal – adversarul întunecat şi-a făcut mutarea *şi pune pe tablă o realitate*. Deoarece el este judecătorul malefic dorinţa sa este ceea ce noi numim răul; degenerescenţa, puterea minciunii, moartea şi toate formele putreziciunii, închisoarea forţelor imuabile ale cauzei şi efectului. Dar Programatorul *DEJA* a ripostat; mişcarea pieselor sale a avut deja loc. Ceea ce noi percepem că evenimente istorice, procesul de imprimare trece prin etape de raporturi dialectice, de teze şi antiteze, în timp ce forţele celor doi jucători se înfruntă. O sinteză este astfel prezentată adversarului întunecat, dar în acelaşi timp nu este în întregime adevărat deoarece marele nostru avocat a selecţionat dinainte variabile ale căror alterări succesive îi vor aduce victoria. La fiecare secvenţă pe care o cîştigă ia cu el pe cei dintre noi care au participat la luptă. De aceea oamenii se roagă într-o manieră instinctivă *„libera me Domine"*, ceea ce se poate decodifica-*„scoate-mă, Programatorule, include-mă în triumful victoriilor tale succesive. Ia-mă de-a lungul axei laterale astfel încît să nu fiu abandonat"*. *„A fi abandonat"* semnifică rămînerea sub jurisdicţia puterii rele, sau căderea în ghearele ei. Dar această forţă demonică, în ciuda şireteniei sale, a pierdut deja războiul, chiar dacă cîştigă bătălii, deoarece, într-un anumit fel, adversarul este orb şi Programatorul are astfel un avantaj.

Marele filosof medieval arab, Avicene, scria că *Dumnezeu nu vede timpul ca noi*; adică pentru el nu există trecut, prezent sau viitor. Să presupunem acum că Avicene are dreptate, să ne imaginăm o situaţie în care Dumnezeu, din locul său situat deasupra, se decide să intervină în lumea noastră spaţio-temporală; adică iese din Regatul său din afara timpului pentru a face o deschidere în istoria umană. Dacă pentru el nu există decît o realitate omniprezentă, el poate penetra la fel de bine ceea ce pentru noi este trecutul cît şi ceea ce pentru noi apare ca fiind prezentul sau viitorul. Este similar cu poziţia unui jucător de şah care observă eşicherul; el poate mişca oricare din piesele pe care le doreşte. Dacă urmărim raţionamentul lui Avicene, putem spune că Dumnezeu, în dorinţa de a declanşa Întoarcerea sa, nu are nevoie să limiteze acest eveniment la prezentul sau la viitorul nostru; el poate schimba trecutul istoriei noastre; astfel încît totul să se fi întîmplat deja. Şi ar fi valabil pentru orice schimbare pe care ar dori să o facă, la fel pentru cele mari cît şi pentru cele mici. Să presupunem că o întîmplare din anul 1970 nu coincide cu ceea ce a prevăzut Dumnezeu. El o poate suprima/transforma/ameliora, chiar plecînd dintr-un punct precedent al timpului linear.

Iată avantajul său.

Presupun că asemenea alterări, crearea sau selectarea aşa-ziselor *„prezenturi paralele"*, are loc în mod constant; şi simplul fapt că noi putem înţelege conceptual această noţiune *(să o considerăm ca o idee)* constituie prima etapă care duce la descoperirea procesului însuşi. Dar mă îndoiesc că voi putea fi vreodată capabil să demonstrez, să dovedesc ştiinţific, existenţa unor asemenea schimbări laterale.

Dovada se reduce la urme de amintiri, impresii fugare, vise, intuiţii nebuloase care ne vor releva că ceva era diferit – nu înainte, ci *ACUM*. Vom căuta cu mîna întrerupătorul de la baie pentru a descoperi că este/că a fost dintotdeauna – într-un cu totul alt loc. Am vrea să găsim ventilaţia maşinii acolo unde nu este – un reflex lăsat de un prezent anterior, încă activ la nivel subcortical. Vom visa oameni şi locuri pe care nu le-am văzut niciodată, dar foarte clar, ca şi cum le-am fi cunoscut într-adevăr. Dar nu vom şti ce să facem cu aceste senzaţii, chiar de-ar fi să ne ocupăm ceva timp pentru a ne gîndi la ele. O impresie foarte clară ne obsedează fără încetare, fără să ne ofere vreo explicaţie: senzaţia intensă, absolută că într-o zi am făcut ceea ce facem acum, că – dacă putem spune aşa – am trăit deja o situaţie sau un moment anume – dar cum ar putea asta să se numească „deja vue", cînd noi vorbim de prezent, şi nu de trecut? Am avea senzaţia că retrăim prezentul, poate în cele mai mici detalii, de a asculta aceleaşi cuvinte, de a pronunţa aceleaşi vorbe... Consider că aceste impresii sînt valide şi semnificative, şi voi merge chiar pînă la a spune că asemenea sentimente sînt indiciul că la un moment dat din trecut o variabilă a fost schimbată, reprogramată, şi, astfel, o lume paralelă a ieşit la suprafaţă, şi-a găsit realitate în locul uneia precedente, şi că noi trăim încă o dată exact această porţiune de timp linear. O breşă, o schimbare, a avut loc, dar nu în prezentul nostru – ea a fost legată de trecutul nostru. O asemenea transformare ar avea bineînţeles un efect ciudat asupra persoanelor care se situează în ea; ele ar fi, că să zicem aşa, retrogradate cu o pătrăţică sau cu mai multe pe eşicherul care constituie realitatea lor. Asta s-ar putea întîmpla de un număr nedefinit de ori, ar putea afecta un număr nedefinit de oameni în timpul în care noi variabile ar fi programate. Va trebui să retrăim fiecare programare pe linie urmînd axa temporală; dar pentru *Programatorul* pe care îl numim *Dumnezeu* rezultatele reprogramării ar fi imediat aparente. Deoarece noi sîntem în interiorul timpului pe cînd el nu este. Este un lucru care ar putea explica impresia unor persoane de a fi avut vieţi anterioare. Poate au avut, dar nu în trecut, nu vieţi precedente, ci mai degrabă în prezent. În ceea ce este, poate, un şir infinit repetat de prezenturi, noi sîntem precum limbile unui orologiu măturînd pentru totdeauna acelaşi cerc, manipulaţi cu toţii fără să o ştim şi totuşi deţinători ai unei cunoaşteri surde. Pentru că la sfîrşitul fiecărei înfruntări ale tezei şi antitezei dintre *adversarul întunecat* şi Programatorul divin iese la iveală o nouă sinteză, deoarece de fiecare dată o nouă lume paralelă poate fi procreată, şi fiindcă eu consider că la fiecare sinteză Programatorul cîştigă o victorie, fiecare lume nouă, este nu numai o ameliorare faţă de lumea precedentă dar şi un progres asupra tuturor celor care rămîn latente.

Noua creaţie este mai bună, dar – în mod sigur – nu perfectă – adică finală. Ea este pur şi simplu un stadiu ameliorat din interiorul unui proces. Văd în mod clar cum Programatorul utilizează în mod continuu universurile precedente ca pe un gigantic rezervor pentru următoarele sinteze; universul anterior posedă atunci aspecte de haos, în raport cu cosmosul care apare. Astfel, într-un mod pe care nu-l putem percepe, procesul fără sfîrşit al secvenţei lumilor paralele care apar şi devin reale, este entropic.

În UBIK, propun noţiunea de mişcare pe o axă entropică retrogradă, şi de regresiune.

Grafica: Adrian Vlăsceanu

Este posibil ca mişcarea normală de-a lungul axei îndepărtîndu-te de entropie, acumulare în locul pierderii, să fie identică cu axa pe care o numesc laterală, pe care o numesc *timp ortogonal*-opus celui linear. Dacă acest lucru există, UBIK conţine din întîmplare o idee mai mult ştiinţifică decît filozofică.

Ceea ce ne împiedică să vedem ierarhia formelor ce evoluează la fiecare nouă sinteză, este orbirea noastră în faţa lumilor inferioare, neactualizate. Şi acest proces de interacţiune, ce formează în mod continuu ceva nou, şterge la fiecare etapă ceea ce exista înainte. În fiecare clipă prevăzută posedăm trecutul în două moduri la fel de nesigure: *avem urmele externe* şi obiective ale trecutului încrustate în prezent; şi mai *avem amintirile interne*. Dar ambele sînt supuse legilor imperfecţiunii, deoarece sînt doar fragmente ale realităţii care amintesc forma intactă. Ceea ce păstrăm afară ca şi înăuntru nu sînt deci, decît nişte semne inadecvate să ne ghideze. Acest lucru este implicat în apariţia adevăratei noutăţi; dacă este într-adevăr nou, trebuie să distrugă vechiul, formacare era. Şi în mod special *ceea ce nu era în întregime gata*.

Avem nevoie să localizăm, să aducem martori, pe cineva care a reuşit -indiferent cum- să reţină amintirile unui prezent diferit, senzaţiile latente ale unei lumi paralele, ale unui loc semnificativ diferit de al nostru cel care în acest moment este real. După ipotezele mele teoretice, aceste amintiri fluide ar fi foarte sigur cele ale unui univers mai rău decît acesta. Deoarece nu este rezonabil să gîndeşti că Dumnezeu/Programatorul/-reprogramatorul ar substitui o realitate mai REA, fie că ne gîndim la libertate, la frumuseţe, la dragoste, la ordine sau la sănătate - oricare ar fi referinţa pe care am alege-o pentru a compara. Cînd un mecanic auto vă repară maşina în pană, el nu o distruge şi mai mult; cînd un scriitor compune a doua formă a unei cărţi, încearcă să o amelioreze, nu să o degradeze. Într-un mod cu totul teoretic, presupun că s-ar putea argumenta că Dumnezeu este poate rău sau nebun şi că ar substitui de fiecare dată o lume mai rea decît precedenta, dar în mod cinstit nu pot lua această idee în serios. Să trecem peste ea fără să mai discutăm. Aşa că să ne întrebăm: îşi reaminteşte cineva, chiar într-un mod neclar, de o lume a anului 1977 care ar fi mai teribilă decît aceasta? Au văzut tinerii noştri, sau au visat bătrînii noştri o asemenea realitate? Au visat acest coşmar foarte clar al unei lumi de răutate, de închisori şi de gardieni, de poliţie atotprezentă? Eu am visat. Am vorbit despre aceste vise roman după roman, povestire după povestire; pentru a cita două lucrări în care prezentul anterior era în mod deosebit urît: *BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT* şi cartea din anul 1974 despre Statul poliţist american, *PRISMA NEANTULUI*.

Îmi voi expune acum naivitatea în faţa tuturor: am scris aceste două romane bazîndu-mă pe amintiri reziduale fragmentare ale unei asemenea lumi redusă la un sclavaj oribil - poate termenul de „lume" este prost ales, şi ar trebui să spun *„Statele Unite"*, deoarece în aceste două cărţi scriam despre propria mea ţară.

În *BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT* există un romancier, Hathorne Abendson, care a descris o lume paralelă într-un roman în care Germania, Italia şi Japonia *AU PIERDUT* al doilea război mondial. La sfîrşitul cărţii, apare o femeie, pe terasă, şi îi spune lui Abendson ceea ce el nu ştie: că romanul său este adevărat; că Axa a pierdut într-adevăr războiul. Ironia acestui sfîrşit - Abendson care descoperă că ceea ce credea că este ficţiune ieşită din imaginaţia sa era de fapt real - ironia este următoarea: că propria mea muncă presupus fictivă, *BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT* există ficţiune sau mai degrabă este ficţiune de-abia ACUM, slavă Domnului.

Dar a existat o lume paralelă, un prezent anterior, în care această pistă temporală deosebită a reuşit să se actualizeze apoi a fost suprimată printr-o intervenţie în trecutul ei. Sînt sigur că în timp ce voi mă auziţi spunînd acestea, nu mă credeţi cu adevărat; nu credeţi nici măcar că *EU* cred. Dar totuşi este adevărat; am păstrat amintirea acelei lumi. Şi de aceea o găsiţi încă o dată descrisă în cartea mai recentă, *PRISMA NEANTULUI*. Lumea din *PRISMA NEANTULUI* este actuală (sau mai degrabă a fost actuală) şi îmi amintesc în detaliu de ea. Nu ştiu cine altcineva împărtăşeşte această cunoştinţă. Poate că nimeni. Poate că voi toţi care sînteţi aici aţi fost în acest univers dintotdeauna. Dar eu nu. În martie 1974, am început să-mi amintesc în mod conştient, şi nu tot cu subconştientul, acea lume de metal întunecat, acel Stat poliţist presărat cu închisori. Cînd memoria mi-a revenit, n-am simţit nevoia să o fac cunoscută deoarece ea era în legătură, privea un univers pe care l-am descris mereu. Şocul meu a fost totuşi teribil cînd mi-am amintit dintr-o dată şi în mod conştient că aşa a fost. Puneţi-vă în locul meu. Roman după roman, povestire după povestire, timp de 25 de ani am descris în mod constant acest alt mediu, acest peisaj teribil. În martie 1974, am înţeles de ce scrierile mele reveneau mereu la trezirea conştiinţei acestei lumi deosebite. Aveam motive întemeiate să o fac. Romanele şi povestirile mele mai scurte erau autobiografice fără ca eu să realizez acest lucru în mod conştient. Revenirea memoriei mele a fost experienţa cea mai extraordinară din viaţa mea. Ar trebui să spun mai degrabă din vieţile *MELE*, deoarece am trăit cel puţin două, una acolo şi apoi una aici, unde sîntem în acest moment.

Pot chiar să vă spun ce mi-a trezit amintirile. La sfîrşitul lui februarie 1974, mi s-a administrat pentotal de sodiu înaintea extracţiei unei măsele de minte cariată. Mai tîrziu în aceeaşi zi, întors acasă dar încă puternic sub influenţa medicamentului, amintirile mi-au revenit fulgerător într-o clipă pe cît de rapid pe atît de precis. Într-o clipă am realizat întreaga viziune dar tot-atît de repede am respins-o - am respins-o totuşi nu fără a realiza că ceea ce am dezgropat din amintirile mele îngropate era autentic. Atunci, la jumătatea lui martie, totalitatea, intactă, a memoriei mele începuse să-mi revină. Sînteţi liberi să mă credeţi sau nu, dar vă dau cuvîntul meu că nu glumesc. Sînt sigur că acceptaţi cel puţin că este ciudat chiar că pot să vă vorbesc de o asemenea experienţă. Oamenii pretind deseori că-şi reamintesc vieţi anterioare; eu consider că-mi amintesc de un prezent foarte, foarte diferit. Nu cunosc pe nimeni care să fi făcut o asemenea declaraţie înaintea mea, dar am bănuiala că experienţa mea nu este unică; unic este poate faptul că vreau să vorbesc despre asta.

Dacă m-aţi urmărit pînă aici, poate veţi accepta să mergeţi cu mine şi un pic mai departe. Aş vrea să împart cu voi ceva ce am regăsit printre amintirile revenite. În martie 1974 variabilele reprogramate s-au îmbinat şi a apărut rezultatul unei alteraţii a uneia sau mai multor variabile din trecut - probabil la sfîrşitul anilor '40. Ceea ce s-a întîmplat între martie şi august 1974 a fost rezultatul schimbării a cel puţin unei variabile cu treizeci de ani în urmă, variabilă ce a declanşat un val de fund pentru a culmina cu ceea ce este un eveniment istoric unic, de o importanţă spectaculară: expulzarea din postul său a unui preşedinte al Statelor Unite, *Richard Nixon*, şi a tuturor asociaţilor săi. În lumea paralelă de care îmi amintesc, Mişcarea pentru drepturile civile, Lupta pentru pace din anii '60 eşuaseră. Şi bineînţeles, *Nixon* îşi păstrase puterea. Forţa care i se opunea *(dacă într-adevăr exista ceva care putea sau ar fi putut să o facă)* nu era îndeajuns de puternică. Trebuia ca unul sau mai mulţi factori avînd tendinţa să distrugă forţele titanice care se închistaseră, să fie introduse pentru noi retruactiv. Treizeci de ani mai tîrziu, în '77, balanţa s-a înclinat de partea cealaltă. Examinaţi textul *PRISMEI NEANTULUI* avînd clar în minte că a fost scrisă în '70 şi publicată în S.U.A. în februarie '74; faceţi efortul de a reconstrui seria de evenimente anterioare care ar fi putut duce la lumea descrisă în carte, aşa cum au ele loc în viitorul nostru apropiat. Gîndiţi-vă de asemenea la ceea ce *NU* ar fi trebuit să se întîmple. O temă minoră dar critică este atinsă de două ori (cred) în *PRISMA NEANTULUI*. Are o legătură cu Nixon. În lumea viitoare din *PRISMA NEANTULUI*, în teribilul stat sclavagist, care există şi după toate semnele a existat de multe decenii, oamenii îşi amintesc de *Richard Nixon* ca de un lider înflăcărat şi eroic - de fapt se vorbeşte de el ca de *„cel de-al doilea fiu al lui Dumnezeu"*. Acest indiciu şi încă multe altele le arată că *PRISMA NEANTULUI* nu este legată de viitorul nostru, ci priveşte viitorul unei lumi paralele. În vremea în care începe *PRISMA NEANTULUI* negrii au devenit o raritate ecologică, protejaţi *„precum gîştele sălbatice"*. În roman se văd foarte rar negrii pe străzile S.U.A. Şi totuşi anul acţiunii nu este situat decît la 11 ani de noi: în octombrie '88. După toate semnele genocidul fascist împotriva negrilor a început în Statele Unite ale romanului meu cu mult înainte de '77; mulţi cititori mi-au semnalat acest lucru. Unul dintre ei chiar mi-a demonstrat că o lectură atentă a *PRISMEI NEANTULUI* arată nu numai că societatea descrisă nu putea aparţine decît unei lumi paralele, dar că pe deasupra în mod misterios la sfîrşitul romanului, protagonistul Felix Buckman pare să fi alunecat într-o altă lume, unde negrii *NU* au fost exterminaţi. La începutul cărţii este precizat; totuşi, la sfîrşit, negrul care lucrează la staţia de benzină deschisă toată noaptea îşi scoate cu mîndrie portofelul şi îi arată şefului poliţiei Buckman fotografiile celor TREI copii ai săi. Modul degajat în care negrul arată fotografiile sale unui necunoscut indică faptul că dintr-o cauză pe cît de necunoscută pe atît de neexplicată nu mai este ilegal pentru un cuplu de culoare să aibă mai mulţi copii. Într-un anumit fel, exact cum Dl. Tagomi a căzut o clipă în prezentul nostru paralel, generalului Buckman i s-a întîmplat acelaşi lucru. Este chiar evident în text cînd şi de unde are loc acest lucru. Asta se întîmplă exact înainte de a-şi opri vehiculul zburător la staţia de benzină nocturnă şi înainte să-l întîlnească de fapt înainte să-l felicite - pe negru; momentul basculării, cel în care lumea absolut represivă din cea mai mare parte a cărţii dispare, se situează în intervalul în care generalul Buckman are un vis ciudat, visînd un bătrîn cu aer regal avînd o barbă albă lînoasă, îmbrăcat cu o pelerină somptuoasă şi purtînd o cască, care precede o procesiune de cavaleri cu îmbrăcăminte asemănătoare - acest

rege și ai săi cavaleri plimbîndu-se prin lumea rurală a fermelor și pajiștilor unde generalul Buckman a copilărit. Cred că acest vis era retranscripția grafică în spiritul lui Buckman a transformării care se derula în lumea obiectivă; era un fel de analogie internă cu ceea ce se întîmpla în afara lui, lumii întregi. Acest lucru explică schimbarea care a avut loc în Buckman, șeful poliției transformat care aterizează la benzinărie, desenează o inimă străpunsă de o săgeată și i-o dă omului de culoare ca semn al afecțiunii sale. Buckman care e la stația de benzină nu este Buckman care apare în capitolele precedente ale romanului: transformarea este completă. Dar el nu realizează acest lucru. Numai Jason Taverner, cel care a fost cîndva un prezentator de televiziune celebru, pentru a se trezi într-o dimineață într-o lume care nu a auzit niciodată vorbindu-se de el – numai Taverner, cînd își amintește de popularitatea lui dispărută în mod misterios, înțelege că există mai multe realități paralele – două pentru o lectură rapidă, cel puțin trei dacă se studiază cu grijă concluzia – numai Jason Taverner, își *AMINTEȘTE*. Acesta este și subiectul cărții: într-o dimineață Jason Taverner, actor de televiziune și cîntăreț popular, se trezește într-un hotel prăpădit plin de purici și observă că actele i-au dispărut; și mai grav încă, descoperă că nimeni nu-l cunoaște – dintr-o cauză misterioasă întreaga populație a Statelor Unite, într-o clipă a timpului linear a uitat complet și colectiv un bărbat a cărui figură se etala pe coperta revistei TIMES și ar fi trebuit să fie recunoscut instantaneu de toți cititorii. Spun în această carte: *„Întreaga populație a unei țări, largă cît un continent, poate într-o dimineață să se trezească și să fi uitat în întregime ceva pe care îl cunoșteau cu toții înainte; nimeni nu știe."* În roman au uitat un artist cunoscut, ceea ce nu are importanță cu adevărat decît pentru această *vedetă*. Dar ipoteza mea prezentată sub o formă mascată, este că dacă o întreagă țară poate uita peste noapte ceva pe care îl cunoștea, poate uita de asemenea *ȘI ALTELE*, mult mai importante; lucruri teribil de importante. Vorbesc de o criză de amnezie care ar atinge milioane de oameni; amintiri trucate care ar fi implantate. Tema amintirilor artificiale este un fir constant care leagă scrierile mele de-a lungul anilor. Este valabil și pentru *Van Vogt*. Și totuși, putem considera acest lucru ca o posibilitate demnă de atenție, ceva care s-ar putea într-adevăr întîmpla? Cine dintre noi s-a întrebat? Eu nu am făcut-o niciodată înainte de martie 1974; mă includ și eu în această întrebare. *(Vă mai amintesc că atunci cînd generalul Buckman a alunecat într-o lume mai bună, s-a schimbat interior, într-un mod corespunzător calităților noului loc, mai drept, mai cald, în care tirania poliției a început deja să dispară ca un coșmar la trezirea celui care îl visa.)*

În martie 1974 cînd îmi regăseam amintirile ascunse *(un proces numit în greacă anamneză, ceea ce înseamnă literal pierderea uitării mai curînd decît simplul act de a-ți aminti)* în timp ce aceste amintiri îmi penetrau din nou conștiința la fel ca la generalul Buckman, personalitatea mea s-a transformat. Într-un mod fundamental și subtil. Eram eu și totuși nu mai eram eu. Mi-am dat seama de asta după anumite detalii intime: elemente de care ar fi trebuit să-mi amintesc dar care îmi scăpau; altele de care îmi aminteam *(și ce elemente!)* dar de care ar fi trebuit să nu-mi amintesc. În mod clar erau urmele personalității mele din ceea ce voi numi *pista A*. Veți fi poate interesați de unul din aspectele cele mai ciudate ale amintirilor mele regăsite. În prezentul anterior, pe *pista A* creștinismul era ilegal, precum în urmă cu două mii de ani la nașterea lui. Era considerat subversiv și revoluționar – și da-ți-mi voie să adaug că această apreciere a autorităților polițienești era corectă. După revenirea amintirilor mele, mi-au trebuit aproape două săptămîni pentru a scăpa de impresia apăsătoare că trebuia să îmbrac într-un mod secret absolut orice referință la Cristos, orice act sacerdotal. În mod istoric acest lucru coincide cu structura unei acaparări fasciste a puterii, în mod particular celei de tip nazist. Au făcut deja acest lucru pentru creștinism. Și dacă ar fi cîștigat războiul, asta le-ar fi fost în mod sigur politica în SUA., cel puțin în partea pe care ar fi controlat-o. *Martorii lui Jehova*, de exemplu, au fost gazați de

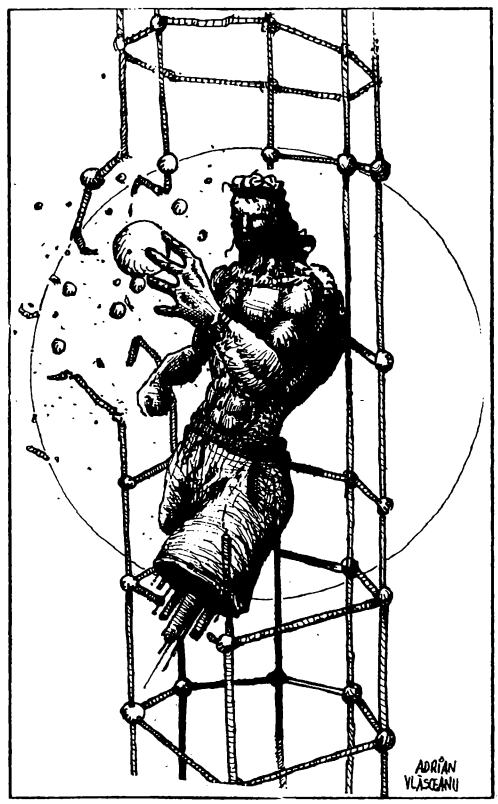

Grafica: Adrian Vlăsceanu

către naziști în același timp cu evreii și țiganii; fuseseră puși în capul listei. Propriile voastre păreri în legătură cu religia nu contează acum; vorbesc de un fapt istoric, și vă cer deci să reflectați în mod obiectiv la ceea ce înseamnă teribila mea teamă în legătură cu manifestările de credință și riturile creștine. Ne dă un indiciu decisiv în ceea ce privește societatea din *pista A*. Ne indică cîteva alte revelații venite din memoria mea deschisă de pentolalul de sodiu: era o închisoare; era oribil; am măturat-o, la fel cum am măturat tirania lui Nixton, dar era mult mai crudă, într-o manieră greu de exprimat; a avut loc o luptă mare și s-au pierdut multe vieți omenești. Lăsați-mă să mai adaug un alt fapt care poate nu este foarte important, dar care mă interesează. Amintirile mele blocate ale *pistei A* mi-au revenit în februarie '74, și tot în februarie '74 *PRISMA NEANTULUI* a fost publicată în S.U.A, după doi ani de așteptare. Totul se întîmplă ca și cum publicarea cărții, atît de mult întîrziată, semnifică într-un anumit sens că aveam dreptul să-mi amintesc. Și că pînă atunci era mai bine pentru mine să mă fac uitat. De ce trebuia să fie așa, nu știu, dar am impresia că amintirile trebuiau să rămînă îngropate pentru a păstra credința autorului în caracterul fictiv al lucrării sale pînă cînd acesta ar fi fost publicat. Astfel probabil aș fi fost prea înspăimîntat pentru a scrie romanul. Sau aș fi păstrat tăcerea și astfel aș fi influențat eficacitatea acestor cărți – în cazul în care au avut sau ar putea avea vreun efect. Nici măcar nu pretind că am premeditat această eficacitate; poate de altfel nici nu a avut. Dar în cazul în care au avut vreun efect – precizez din nou „în cazul" – acesta ar fi fost în mod sigur trezirea amintirilor subconștiente ale cititorilor pentru a le face să urce pînă la o viață crepusculară – nu de a le reaminti în mod conștient, nu ca la mine izbucnind în conștiință, ci pentru a ajuta o chemare surdă și profundă, în abisurile inconștientului lor, o chemare a amintirii a ceea ce este o tiranie polițistă, și a necesității vitale de a scăpa de ea acum sau mîine, în orice loc și pentru totdeauna. În august, cinci luni mai tîrziu, interviurile în prezent au cunoscut succesul, cu toate că poate ele au fost mai repede destinate afectării unui viitor continuum decît afectării conținutului nostru. Așa cum am spus la început, ideile par să aibă o viață autonomă; s-ar părea că ele prind oamenii și-i utilizează. Ideea care m-a prins în urmă cu 27 de ani, și care nu mai mi-a dat niciodată drumul, este aceasta: *orice societate unde oamenii se amestecă în viața particulară a celorlalți nu este o societate bună; orice stat în care guvernul „știe mai multe despre tine decît știi tu însuți"*; precum cel din PRISMA NEANTULUI, *este un stat care trebuie schimbat*. Și nu spun *„asta se poate întîmpla aici"* (gîndindu-mă la S.U.A.), ci mai degrabă *„S-A ÎNTÎMPLAT AICI*. Îmi amintesc! *Am fost unul din creștinii rebeli care s-au bătut și au ajutat într-o anumită măsură la zdrobirea tiraniei."* Și sînt foarte mîndru: mîndru de acel eu-însumi de pe *pista temporală A*. Dar iată, din nenorocire, există o pată întunecată care își aruncă umbra asupra peste orgoliul meu în ceea ce privește ceea ce am înfăptuit acolo. am impresia că în această lume anterioară nu am trăit mai mult de martie '74. Am căzut, victimă a unei capcane a poliției, a unei ambuscade, a unei razii. Din fericire în această lume pe care o vom numi *pista B*, care este cea în care trăim noi, am avut mai mult noroc. Noi ne-am bătut aici într-o linie a vieții împotriva unei tiranii mult mai benigne, mult mai stupide. Sau poate am fost ajutați: schimbarea variabilelor istorice în trecutul nostru ne-au venit în ajutor. Mă gîndesc cîteodată *(și bineînțeles este' pură speculație, fantasmă fericită a sufletului meu)* că datorită faptului că ne-am bătut acolo – deoarece am încercat cu curaj – noi, cei care am fost direct implicați, am fost lăsați în continuare să trăim aici, după trecerea punctului terminal, care ne-a văzut în cealaltă lume mai dură. A fost, urmarea unui fel de bunătate miraculoasă.

Acest cadou îmi folosește pentru a scoate în evidență cîteva aspecte ale Programatorului. Îmi permite să-l înțeleg după comportamentul său. Cred că nu am putea ști ceea ce este el, dar putem resimți efectele prezenței sale și putem să ne întrebăm: *„Cu ce seamănă?"* Nu *„Cine este el?"*, ci mai degrabă. *„Cum este el?"*.

Mai întîi și mai ales conturează obiectele, procesele și evenimentele spațiului și timpului nostru. Pentru noi este aspectul principal, cu toate că el trebuie să posede intrinsec caractere de o grandoare mult mai vastă care ne privesc mai puțin. Am vorbit de mine ca de o variabilă reprogramată, și l-am descris ca Programator/reprogramator. În timpul unei scurte perioade în martie '74, în momentul în care am fost resintetizat, am

înțeles prin intermediul simțurilor mele – adică printr-o manieră externă - că el era acolo. În acel moment nu știam ce vedeam. Ceea ce vedeam semăna cu energie plasmatică, avea culori. Se mișca cu viteză, ocupat să adune și să disperseze. Dar ceea ce era acel lucru sau acea entitate - nici acum nu sînt sigur ce era, pot doar să vă spun că a stimulat obiectele obișnuite și procesele lor astfel încît să le copieze într-o manieră atît de riguroasă încît era invizibil în mijlocul lor. Cei care urmează cultul Veda ar spune că era focul din interiorul silexului, tăișul din tocul briciului. Cercetări ulterioare mi-au arătat că în termeni de experimente culturale de grup, numele de Brahma a fost dat acestei entități omniprezente și iminente. Citez un fragment dintr-un poem al lui Emerson care redă foarte bine experiența mea:

Cei care mă exclud se înșeală;
Deoarece atunci cînd ei zboară eu sînt aripile,
Eu sînt cel care se îndoiește și îndoiala,
Și imnul care-l cîntă brahmanul.

Vreau să spun prin aceasta că într-o foarte scurtă perioadă de timp – care a durat cîteva ore sau poate o zi - nu am văzut nimic altceva decît pe Programator. Toate obiectele care constituie lumea noastră pluriformă erau segmente sau porțiuni de segment ale ființei sale. Unele erau imobile dar multe se mișcau ca părțile unui organism care respingeau, inhalau, creșteau, se schimbau, evoluau spre un stadiu final pe care și-l alesese pentru el însuși în înțelepciunea *SA* absolută. L-am perceput ca atotcreator nedepinzînd de nimic în afară de el deoarece pur și simplu nu exista nimic în afară de el.

În timp ce vedeam toate acestea, resimțeam în mod profund că toți anii vieții mele m-au orbit; îmi amintesc că i-am spus soției mele, mereu și mereu: *„Am început să văd din nou! Pot să văd din nou"*. Mi se părea că pînă atunci nu făcusem altceva decît să încerc să ghicesc adevărata natură a realului. Că înțelegeam că nu căpătase o nouă facultate de percepție, ci că, mai degrabă, regăsisem una mai veche. Pentru o zi mi-a fost dat să văd așa cum puteam să vedem cu toții în urmă cu mii de ani. Cum am putut oare să ne pierdem această viziune, acest ochi superior?

Urmele morfologice trebuie să fie încă acolo în noi; latente; astfel nu aș fi putut să o regăsesc chiar pentru un timp atît de scurt. Asta încă mă intrigă. Cum se poate că 46 de ani mi-am putut petrece timpul ghicind în mod obscur natura lumii. Și dintr-o dată vederea mi-a fost redată ca apoi să-mi fie din nou luată și să mă regăsesc în semiobscuritatea mea? Intervalul viziunii mele coincide evident cu intervenția *Programatorului*. A înaintat și mi-a apărut palpabil, viu, atent, materie terestră; ieșise din ascunzătoarea lui. Așa se spune despre religiile creștină, iudaică și islamică sînt culturi de revelație. Dumnezeul nostru este *DEUS ABSCONDITUS*: Dumnezeul ascuns. Dar de ce? De ce este necesar ca noi să fim înșelați asupra naturii realității? De ce s-a camuflat într-o pluritate de obiecte heteroclite și și-a deghizat mișcările într-o serie de procese datorate hazardului? Toate schimbările permutările realității pe care o vedem sînt expresii ale dezvoltării acestei simple, acestei unice realități perfecte, aristocratice; este o plantă, o floare, un trandafir pe cale de a se deschide. Este stupul zumzăitor. Este muzica. În mod clar l-am văzut pe *Programator* sub veritabilul său aspect, așa cum se comportă el cu adevărat, NUMAI pentru că el a ales ființa mea pentru a îl reconstrui, de aceea afirm *„știu de ce l-am văzut"*, dar nu pot spune *„știu de ce nu-l mai văd acum, și de ce ceilalți nu au această viziune"*. Rătăcim colectiv într-un fel de hologramă de laser, creaturi în mijlocul cărora se strecoară un spirit determinat să rămînă necunoscut.

Un articol de cotidian despre cuvîntul meu s-ar putea numi așa:

UN SCRIITOR PRETINDE CĂ L-A VĂZUT PE DUMNEZEU, DAR NU POATE EXPLICA CEEA CE A VĂZUT.

Considerînd termenul de care mă folosesc pentru a-l desemna: *Programatorul/Reprogramatorul* - poate aș putea găsi o început de răspuns. Îl numesc așa pentru că este ceea ce l-am văzut făcînd: programase deja dinainte viețile acestei lumi, dar era pe cale de a schimba unul sau mai mulți factori capitali - asta pentru a completa o structură sau un proiect.

Raționez astfel: un savant care face să meargă un creier electronic nu deformează, nu strică, nu prejudiciează rezultatul final al calculelor sale punîndu-se pe sine ca factor în calculele sale. Un etnolog nu-și contaminează descoperirile printr-o participare la cultura pe care o studiază. Asta vrea să spună că uneori, în anumite proiecte, este esențial ca observatorul să se excludă din ceea ce observă. Nu-i nimic rău în acest lucru, nu-i nici o înșelătorie sinistră. Este doar pur și simplu necesar. Dacă într-adevăr am fost transportați în mod colectiv de-a lungul unui drum trasat spre o dezlegare dorită, entitatea responsabilă de mișcarea noastră pe aceste linii, entitatea care nu numai că dorește această împlinire finală, dar o și vrea - nu trebuie să intre în planul său într-un mod palpabil de teamă că ar fi compromis. Trebuie să ne îndreptăm atenția nu spre Programator, ci spre evenimentele programate. Chiar dacă primul ne rămîne ascuns, acestea din urmă vor apare; noi facem parte din ele noi sîntem de fapt instrumentele care vor ajuta la realizarea proiectului.

Nu există nici o îndoială pentru mine în ceea ce privește planul mult mai vast și istoric al transformării care și-a arătat o parte atît de spectaculară și glorioasă în '74. Scriu în prezent un roman despre acest lucru; se intitulează „VALIS", aceste litere sînt abrevierea a „ Sistem Inteligent Vast Activ și Viu". În roman, un cercetător al guvernului, foarte dotat dar puțin nebun, formulează o ipoteză care declară că există undeva, în lumea noastră, un organism imitator de o mare inteligență; reproduce atît de bine obiectele naturale și procesele lor încît oamenii nu-și dau seama niciodată de existența sa. Cînd din întîmplare sau după niște circumstanțe excepționale un om îl percepe, îl numește simplu *„Dumnezeu"* și nu încearcă să meargă mai departe. În cartea mea totuși cercetătorul este determinat să trateze gigantica entitate imitatoare de maniera în care un savant ar trata ORICE altceva ar avea de observat. Există bineînțeles o problemă: după propria lui ipoteză îi este imposibil să detecteze ființa - o experiență destul de frustrantă pentru el.

Dar eu introduc în lucrarea mea și o altă persoană, necunoscută de prima, ea a cunoscut experiențele ciudate asupra cărora nu are nici o teorie. De fapt, ea l-a întîlnit pe *Valis*, care este pe cale de a o reprograma. Cu această ultimă persoană, cea care nu este un savant, mă identific deoarece, ca și mine, ea începe să-și reamintească amintiri uitate despre o altă lume, ceea ce ea nu-și poate explica. Dar nu are nici o teorie. Nici una.

În roman, apar eu însumi ca personaj,. sub propriul meu nume. Sînt un scriitor de SF care a acceptat un avans gras pentru o carte viitoare și care acum trebuie să termine romanul înaintea unei date convenite.

În carte îi cunosc pe cei doi bărbați, Houston Paige, cercetătorul guvernamental cu teoria sa, și Nicholas Brady care suferă experiențele indescriptibile. Încep să mă folosesc de materialele aduse de cele două personaje.

Scopul meu este de a reuși să-mi termin lucrarea în timpul convenit. Dar, în timp ce scriu despre teoria lui Houston Paige și despre experiențele lui Nicholas Brady, îmi dau seama puțin cîte puțin că toate piesele se potrivesc unele într-altele. Astfel țin în mîinile mele, în roman, atît cheia cît și încuietoarea, și sînt singurul care o poate descuia.

Vă dați bineînțeles seama că este inevitabil că la un moment dat Houston Paige și Nicholas Brady suferă efectele unei crize psihotice complete atunci cînd obține confirmarea teoriei sale. El își putea *IMAGINA* dar nu putea *CREDE*.. Teoria ingenioasă este disociată în mintea lui de real. Și este o intuiție la care eu țin: mulți dintre noi cred în *Valis* sau în *Dumnezeu* sau în *Brahma* sau în *Programator*, dar dacă vreodată l-am întîlni într-adevăr, nu am putea-o suporta. Ar fi ca un copil care a înnebunit datorită lui Moș Crăciun.

El a putut să suporte așteptarea și speranța, a putut să se roage, a putut să dorească, a putut să presupună, să-și imagineze și chiar să creadă; dar manifestarea reală - iată ceea ce este prea mult pentru circuitele noastre minuscule. Și totuși copilul crește și iată omul. Și circuitele cresc de asemenea. Dar putem să ne amintim de o lume diferită și scoasă din minte? Putem să întrezărim marele spirit plin de proiecte care a reușit această abolire, care reușește să descurce firele răului?

Pretind că am dezgropat amintirile ascunse ale unui prezent anterior și că am zărit agentul responsabil de această alterare – aceste afirmații nu pot fi dovedite și nici prezentate în manieră de a apărea ca raționale. Mi-au trebuit mai mult de trei ani pînă la a ajunge în stadiul în care pot vorbi cu oricine nu-mi este prieten foarte apropiat despre experiențele care au început la echinocțiul din '74.

Una dintre rațiunile care mă motivează în a vorbi în sfîrșit în public, în a-mi face declarațiile în mod deschis, este întîlnirea recentă cu o femeie, care se aseamănă cu experiența lui Hawthorne Abendson din *BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT*, experiență avută cu Julia Frink. Juliana a citit cartea lui Abendson despre lumea în care forțele Axei au pierdut războiul și se simte obligată să-i reveleze ceea ce ea înțelege despre carte. Acea scenă finală din BĂRBATUL DIN CASTELUL ÎNALT a fost cred sursa unei întîlniri similare în povestirea mea mai recentă CREDINȚA PĂRINȚILOR NOȘTRI (povestirea din acest număr Nn) unde Tania sosește și dezvăluie protagoniștilor situația reală: cea mai mare parte din lumea ei este iluzorie, și că această iluzie este vrută. Timp de mai mulți ani am avut sentimentul care creștea în mine ca o plantă, că într-o zi o femeie care îmi va fi complet necunoscută va lua legatura cu mine, îmi va spune că are să-mi furnizeze niște informații, apărînd apoi-la ușa mea, întocmai cum Juliana a apărut la ușa lui Abendson, și îmi va spune în modul cel mai grav posibil exact ceea ce Juliana i-a spus lui Abendson că toate cărțile mele, ca și ale personajului meu, sînt într-un anumit mod real,

fizic, nu ficțiune, ci adevărul. Este ceea ce mi s-a întîmplat de curînd. Mă refer la o femeie care mi-a citit cu multă atenție romanele, și multe dintre povestiri. A venit, îmi era în întregime necunoscută și m-a informat. La plecare era curioasă să știe dacă cunoșteam sau cel puțin bănuiam adevărul. Jocul acesta de-a v-ați ascunselea între noi, perioada întrebărilor ezitante a durat trei săptămîni.

Ea nu m-a informat direct și imediat, astfel încît să-mi controleze reacțiile. Era o datorie solemnă pentru ea să-și conducă mașina 600 de kilometri pentru a vizita un autor căruia ea îi citise numeroasele cărți: lucrări de ficțiune, ieșite din imaginația scriitorului pentru a veni și a-i spune că există lumi suprapuse în care noi trăim și nu una singură. A-i spune că este sigură că într-un anumit fel autorul era implicat în cel puțin una dintre aceste lumi, una dintre cele care au fost suprimate într-un moment din trecut, construită din nou și apoi înlocuită. Cu atît mai mult se întreba dacă autorul avea conștiința adevărului.

A fost un moment dens și plin de bucurie, atunci cînd a putut vorbi în sfîrșit deschis; nu s-a decis decît atunci cînd a fost sigură că puteam suporta realitatea. Dar eu adoptasem deja de trei ani poziția teoretică, că amintirile mele erau autentice, era doar o problemă de timp, înainte ca un contact să se producă, lent și precaut. O persoană care ar fi citit cărțile mele și care dintr-un motiv sau altul ar fi dedus adevărul, ar lua inițiativa. Ar fi înțeles care sînt informațiile semnificative purtate de opera mea. Ea știa, deoarece îmi citise romanele, care era lumea pe care o cunoscusem, între toate lumile posibile; ceea ce nu putea determina pînă nu i-o spuneam, era că în februarie '75 trecusem într-un al treilea prezent paralel pe care îl vom numi *pista C*. Și acesta era o grădină de pace și frumusețe, o lume superioară celei în care sîntem și care era pe cale să se nască în existență. Astfel am putut să-i vorbesc de trei universuri, nu de două: lumea închisoare care fusese; lumea noastră intermediară în care războiul și opresiunea există, dar au fost în mare parte inverse, și o a treia lume paralelă care, într-o zi, atunci cînd variabilele corecte ale trecutului nostru vor fi fost reprogramate, se va materializa pentru a se suprapune peste prezentul nostru. În aceasta din urmă mă trezisem eu. Atunci cînd vom ajunge toți, va fi ca și cum am fi trăit în ea dintotdeauna; amintirea lumii intermediare, ca și aceea a lumii închisoare va fi fost suprimată din memoria noastră de o mînă generoasă.

Trebuie să mai existe și alte persoane ca această femeie care au dedus evidențe interne în scrierile mele, la fel de mult ca din propriile lor amintiri-vestigii, precum că acest peisaj fictiv pe care îl descriu este sau a fost în mod literar adevărat, și dacă o realitate mai întunecată a putut ocupa odată spațiul în care locuim, este rezonabil să ne gîndim că procesul reparării acestei pînze se va opri aici; NU este cea mai bună dintre lumile posibile, așa cum nu este nici cea mai rea.

Această femeie nu mi-a spus nimic pe care să nu-l fi știut deja, dar ajungînd pe un drum independent la concluzii identice, mi-a dat curajul să vorbesc, să revelez toate acestea știind că suferă efectele unei crize psihotice complete că nu cunosc totuși nici un mod de a verifica spusele mele. Cel mai bun lucru pe care îl pot face, așteptînd, este să joc rolul profetului, vechilor profeți și oracolelor precum Sibila din Delphi, și să vorbesc despre o grădină minunată și care se aseamănă mult cu cea în care se pare că au locuit strămoșii noștri -- de fapt, îmi imaginez cîteodată că aceasta este exact lumea care a fost restaurată. Ca și cum o traiectorie greșită ar putea într-o zi să fie complet corectată. Astfel încît să ne regăsim încă o dată acolo unde eram în urmă cu mii de ani, pentru a trăi și a fi fericiți. În timpul scurtelor clipe în care am atins solul acestei grădini, am avut impresia foarte clară că este căminul legitim pe care într-o zi l-am pierdut. Nu am rămas mult timp - cam șase ore din timpul real. Dar îmi amintesc foarte bine. În romanul pe care l-am scris cu *Roger Zelanzy*, *DEUS IRAE*, o descriu spre sfîrșit, în momentul în care blestemul aruncat asupra lumii este terminat prin moartea și transfigurarea Dumnezeului mîniei. Ceea ce m-a mirat cel mai mult în această lume grădină, în această *pistă C*, au fost elementele păgîne care o constituiau; nu era ceea ce educația mea creștină mă pregătise să mă aștept. Chiar atunci cînd a început să dispară am continuat să văd cerul. Am văzut pămîntul și o vastă întindere de apă calmă și întunecată, iar în

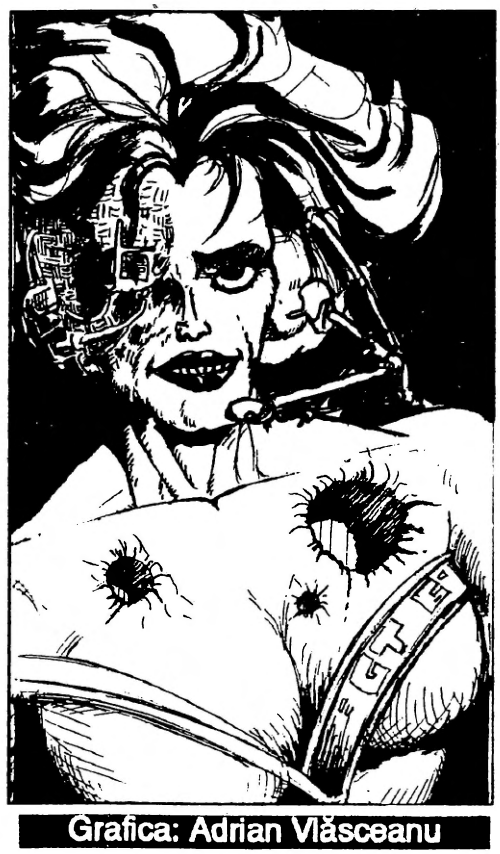

Grafica: Adrian Vlăsceanu

apropiere se găsea o frumoasă femeie goală pe care am recunoscut-o ca fiind Afrodita. În acea clipă, această cealaltă lume mai bună a diminuat pînă a nu mai fi decît un peisaj întrezărit printr-o ușă cu marginile aurite; contururile intrării pulsau de o lumină laser, și au diminuat și au dispărut în cele din urmă din nenorocire din vederea mea; ușa s-a devorat ea însăși pînă la a nu mai fi nimic, pecetluind ceea ce se găsea *dincolo*. Nu am revăzut-o de atunci, dar am ferma impresie că era viitoarea lume -- nu cea a creștinilor ci Arcadia greco-romanilor, ceva mai vechi și mai frumos decît ceea ce propria mea religie poate conjura pentru a ne menține într-o stare de credință și de morală scrupuloasă. Ceea ce am văzut era foarte vechi și foarte frumos: cerul, marea, pămîntul, acea femeie minunată, și apoi nimic, deoarece ușa se închisese și eu rămăsesem prizonier aici. Am văzut-o închizîndu-se cu un sentiment profund de pierdere -- mai ales despre Afrodita, am descoperit că nu era numai zeița dragostei erotice și a frumuseții estetice perfecte, ci și încarnarea forțelor generative ale vieții însăși; originea ei nu era de altfel greacă: la început a fost o divinitate semită, preluată mai tîrziu de greci care știau să împrumute lucrurile bune cînd le vedeau trecînd. În timpul acestor ore minunate, ceea ce am văzut în ea, a fost o frumusețe căreia religiei noastre creștine îi lipsește comparativ: o incredibilă simetrie, armonia palintonă despre care vorbește Heraclit: perfecta simetrie a forțelor care se contrabalansează în lira întinsă care este curbată de corzile acordate, dar care pare perfect imobilă, perfect în repaus. Și totuși lira acordată este o balansare dinamică, care nu rămîne nemișcată decît datorită faptului că tensiunile interne se anulează în mod absolut. Este calitatea frumuseții, după greci: o perfecțiune a cărei dinamică este interioară și care totuși pare imobilă din afară. Împotriva acestei armoni palintone universul lansează celălalt principiu integrat în lira greacă: armonia palintropă care caracterizează oscilația înainte și înapoi a coardelor pe cale de a fi ciupite. Nu am văzut-o pe Afrodita așa și poate că acest principiu al oscilației continue este ritmul cel mai profund și cel mai vast din univers, cel al lucrurilor care vin în existență pentru a dispărea în curînd; cel al schimbării în opoziție cu staza.

Dar timp de o clipă, am văzut pacea perfectă, odihna totală, un trecut pe care l-am pierdut și care ne revenea ca efect al unei oscilații lente, pentru a ni se prezenta sub forma viitorului nostru, cel în care toate lucrurile vor fi restaurate.

În Vechiul Testament există un pasaj fascinant în care Dumnezeu spune: *„Deoarece eu aranjez un nou paradis și un pămînt nou, unde amintirile lucrurilor dispărute nu vor intra în spirit și nu vor tulbura inima."* Cînd recitesc acest pasaj, îmi spun: cred că cunosc un mare secret. Cînd munca de restaurare se va termina, nu ne vom aminti măcar de tiranii, de cruda barbarie a pămîntului pe care îl locuim; deoarece textul ne spune că ne va fi dat să uităm. Și dacă *„inima noastră nu trebuie tulburată"*, înseamnă că imensul rezervor al suferinței, al necazurilor și al pierzaniei va dispare din interiorul nostru ca și cum nu ar fi existat niciodată. Cred că acest proces este activ în acest moment, că a fost ÎNTOTDEAUNA activ în acest moment. Și, slavă domnului, ni s-a permis deja să uităm ceea ce era. Așa că poate nu am făcut bine, în romanele ca și în povestirile mele, să vă îndemn să vă amintiți.

Santa Ana, California, U.S.A, 1977.
Titlu original:
If you find this world bad,
you should see some of the others.
Ph. Dick, 1977
Festivalul de Science-Fiction
de la Metz (Nova), 1977.

Traducere - SORIN CASAPU

Acest număr este realizat în colaborare cu editura NEMIRA.

Ilustrația coperții acestui număr este realizată de Tudor Popa și reproduce coperta cărții „Omul din castelul înalt" de Philip K. Dick, ce a apărut recent la Nemira.

Mihail GRĂMESCU

O distopie americană hippie din epoca „Vînătorii de vrăjitoare"

Ubik de Philip K. Dick

Referitor la ediția română a cărții nu pot trece peste defecțiunile de redactare și editare. Stau în cumpănă pe care să le pun pe seama tiparului și corecturii, și pe care pe seama traducerii – totuși domnul *Ștefan Ghidoveanu* este, cel puțin în pretenții și declarații, un calofil – ce or fi căutînd, atunci, atîtea cacofonii și fraze confuze preluate direct din engleză ca topică și construcție gramaticală? De exemplu, pag. 103, este o „mostră" spectaculoasă de cacofonii, stil defectuos și alte greșeli, inclusiv de tipar. Stilul cărții – poate și al autorului – este supfluu și „ușor", amintind de superficialitatea majorității creatorilor hippies – prin contrastul deranjant între maniera de expresie și conținutul grav și major al obiectului de comunicat.

Cartea a fost scrisă înainte de 1969 – așadar în plin război rece. Ea este marcată, pe tot parcursul ei de caracterul obsesiv al punerilor sub permanentă urmărire, precum și al unei apăsătoare suspiciuni paranoice provocată de teama isterică de spioni. Personajul feminin Pat – o tînără anti-spi (sau anti-psi), care a locuit într-un kibutz, reprezintă în narațiune o sugestie comunistă mascată, dublată poate de un reflex antisemit tradițional american. Cartea începe cu secvența racolării acestei noi „agente" cu capacități paranormale într-o brigadă de spionaj ale cărei resurse financiare sînt extrem de limitate.

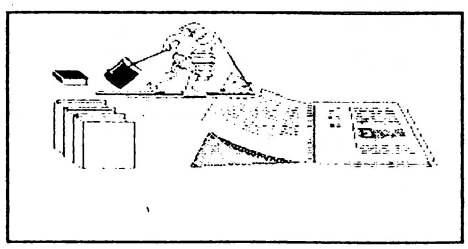

Vitrina cu iluzii

Este interesant că gadgeturile SF la care apelează autorul sînt destul de modeste. Salturile în timp pe care Pat le face amintesc de romanul lui Klein, *Seniorii Războiului*. Îmi e greu să stabilesc care text este anterior, și poate că nici nu e vorba de o influență directă, ci de o problematică la modă în perioada în care au fost scrise cele două cărți. Secvențele de tensiune dinamică ale cărții lui Dick nu mi s-au părut foarte convingătoare artistic și nici măiestru realizate din pricina aerului teatral. În capitolul 6 este prezentată o „bombă umană", în intenția autorului menită să sugereze, poate, un fenomen de combustie mai deosebit, sau poate o bombă-atomică-om (ca în filmul ESCAPES FROM NEW YORK) – dar sugestia nu este dezvoltată de autor. Prin aceste secvențe la baza selenară unde are loc simbolica explozie-umană (care va genera întregul cataclism prezentat de restul cărții) transpare „atmosfera încărcată" caracterizînd societatea americană isterizată de unele succese științifice și militare comuniste din acel moment. Criogenizarea pentru prelungirea vieții conducătoarei brigăzii de contraspionaj este inspirată probabil de cercetările în această direcție din perioada în care a fost scrisă cartea și de declarațiile făcute de magnatul și starul american „Charlot" – Charlie Chaplin - că dorește să fie păstrat astfel după moarte. Speranța în criogenizare ca într-un soi de nemurire oferită de dezvoltarea tehnicii și tehnologiei - alternativă ateistă de „viață după moarte" a bîntuit și alte romane SF, dintre care nu mai amintesc aici decît "REȚEAUA GÎNDURILOR" lui Herbert Franke, iar la noi „AMINTIRI DINTR-O LUME CONGELATĂ" de Romulus Dinu.

Descrierea mobilierului unei camere la pag. 102 prezintă „noutăți vechi". Se simte că invazia aparaturii cibernetice în cotidian era abia la început.

În alte vizionarisme de tip tehnologic se remarcă, de pildă, arhaismul de concepție al navei cosmice, ideea nebuloasă a unui elicopter alimentat de baterii solare („minune" inspirată probabil de entuziasmul cercetărilor cu privire la surse neconvenționale de energie – ca urmare a începutului marii crize energetice mondiale contemporane - pag. 105 este un exemplu de tratarea subiectului „viață după moarte" în variantă tehnicistă), sau „dumnezeul" cu morfologie tehnică Ubik.

În ce privește cadrul social al acțiunii romanului, încă de la primele pagini sînt conturate două „armate psi" angajate într-o luptă pentru hegemonie – una care vrea să formeze (mențină) lumea („nouă") și alta care vrea s-o distrugă sau reformeze. În "inerțiali" găsim oarece conservator, în "precogi", ceva amintind de un utopism statistic, dar cu argumentație în sfera paranormalului. Poate o simplă metaforă literară la problemele sociale americane din lumea reală a autorului – conflictul politic între republicani și democrați. Se remarcă aerul „pestriț" (hippy) al „ținutei" savanților, care, în concepția autorului, consumă – ca să-și mărească performanțele – nu stimulente psihice, ci... „droguri psihedelice" – prin aceasta, Dick dînd dovadă de o cunoaștere cam „după ureche" a catalogărilor de specialitate, care plasează „iarba" nu printre stimulentele „psihedelice", ci printre inhibitoarele și depresivele „funkedelice". Abundența de femei-conducătoare-geniale, întrucît nu par o aluzie satirică la adresa „Doamnei-de-fier" sau altor persoane politice explicite, amintește de tema „dezbaterilor la zi" a ședințelor sindicale ale acelor ani privind „creșterea rolului femeii în conducerea societății" – ca urmare a ofensivei pe plan ideologic a mișcării feministe, care nu prea lua în seamă avertismentele lui Engels (din *Situația clasei muncitoare în Anglia*, de exemplu), care demasca feminismul ca pe o „unealtă de diversiune a patronatului".

Distopia „americanismului viitor (sau poate contemporan) este caracterizată de K. Dick prin generalizarea „invenției" japoneze de taxare a tuturor servituților apartamentului în care locuiești – pe lîngă care „fumăritul" lui Dabija rămîne o frumoasă amintire paradisiacă – ușărit, frigiderit, pătărit, closetărit, bărbierit, și așa mai departe – un element cu caracter anecdotic, ca și apariția la un moment dat pe monedele de 50 de cenți ale unui viitor paralel (și simultan), neceare pentru folosirea diverselor ustensile menajere, a figurii lui Walt Disney, iar altă dată a lui Fidel Castro – sugestii de variante de viitor american posibile.

Din textul romanului se mai degajă și un cosmopolitism uneori caraghios – la pag. 85, de exemplu, eroii folosesc citate din diferite limbi arhaice (latină, ebraică) sugerînd fie o referință catolică, fie, mai degrabă, „preluări" de tip mason, epatant, decît o veritabilă cultură poliglotă. Autorul nu pare a avea habar că în Israel nu se mai vorbește de mult ebraica, ci ivritul (chiar și în kibuțuri). Astfel de erori frecvente lasă un sentiment de epatare intelectuală cu o cultură destul de „turistică" în universalitatea ei, făcută după prospecte și după ureche și reclame. Printre mostrele de „cultură de tip american" se numără și tapajul pe probleme de muzicologie de la paginile 92 – unde, pe un aeroport din Zurich se cîntă... Toscanini, sau 99, unde pe capul bietului autor cade riscul prețiozității sale: „Observă atunci că o muzică ambientală, discretă, se revărsa în salon" (...) „Dies irae, dies irae, cîntau vocile sumbru. Solvet saeculum in favilla, texte David cum Sybilla. Recviemul lui Verdi, își dădu el seama" (sublinierea mea) – precum se poate vedea, „muzica ambientală" este un requiem, iar „Verdi" este, de fapt, precizez eu, Mozart. E adevărat, cînd trăiești într-un stat mare cît un continent cum e SUA, ce ți-e Mozart, ce ți-e Verdi – tot prin „Elveția" aia europeană pe-acolo este. A, nu era Elveția, era Austria? Nici o problemă, din rachetă nu se vede!

Cartea *Ubik* exprimă însă destul de sugestiv situația din Statele Unite în perioada crizei economice (probabil cea din epoca '65 – '68). Lipsa de bani resimțită acerb de autor și societate apare transpusă într-o metaforă impresionantă. Din pagini transpare ascendentul social american – dezamăgirea în ce privește „cucerirea spațiului cosmic" în urma succesului sovietic în lansarea „primului om în spațiu". Pe piețele lumii romanului sînt deversate „alimente vechi" – amintind de recurgerea în caz de necesitate la resursele armatei (desigur, aspectul de pamflet este „acoperit" ulterior de explicația degradării paradoxale catastrofice). La pagina 124 aflăm că produsele au 40 de ani vechime – adică epoca pînă la care se produce *recesia economică* a Americii (după părerea lui K. Dick) – transpusă artistic impresionant la pag. 127 – 128 printr-o *recesie-temporală* a lumii eroilor cărții – de la epoca postindustrială, la cea a marilor descoperiri geografice (de unde le ajung conservele – poate aceleași cu cele lăsate de Larsen la Pol). Apare, obsesiv, problema „infiltrărilor" în aparatul „Frăției" a "dușmanului" – chiar pe sub nasul „birourilor personale", în „lanț" – căci primul infiltrat „trage" după el o întreagă „rețea" – fiindcă așa observaseră cei de la CIA că procedează ei spionii comuniști. Și Sionul. Ba, pe la noi, și țigănia. Un *„imigrant song"* reamintind de tematica din ședințele de „educație politică" a epocalelor „combateri ale nepotismului și favoritismului".

Cîndva, Ion Barbu (Dan Barbilian) definea o categorie estetică a ermetismului cauzat de „lenea" autorului în comunicare, de dezinteresul de a se face înțeles de public (idee vehiculată și de T. Vianu). Philip K. Dick s-ar încadra, cu *Ubik*, cred eu, în chiar această formulă.

În narațiune este transpusă o atmosferă de clinică de boli nervoase. Un balamuc cît o întreagă societate. (pag. 107). „Ei bine, în loc de micul dejun va înghiți o *amfetamină*, probabil că hotelul le oferă gratuit, ca un gest de atenție". Se pot presupune, din text, condițiile în care Dick și-a scris cartea, sau, poate, reziduurile

spirituale ale unei triste experienţe sociale, vorbind destul de elocvent despre „locul şi rolul scriitorului" în societatea americană a epocii. Aşa cum, în îmbătrînirea spontană a fetei Wendy Wright deslusim, metaforic, tragedia generaţiei hippy.

Marea găselniţă tehnico-ştiinţifică-metafizică a romanului rămîne însă Ubik. Mare parte din roman, acest Ubik nu apare decît în motto-urile capitolelor. Un fel de „Ceauşescu" din bancul: *„Deschizi televizorul – Ceauşescu, deschizi radioul – Ceauşescu, deschizi ziarul – Ceauşescu; la un moment dat ţi-e frică să mai deschizi şi o cutie de conserve sau capacul de la WC"*.

Degradarea întregii lumi „putrede" are oarece atît de morbid încît presupune aproape ca o certitudine folosirea de către autor a amfetaminelor sau drogurilor înainte de conceperea viziunilor sale literare, străbătute de un tragism fără scăpare, de sfîrşit de lume. S-ar putea ca secvenţele să fi fost scrise sub influenţa „cornului secarei" (LSD-ul s-a vîndut o vreme ca dezinfectant, în farmacii), dar cam aceeaşi stare depresivă mai este cauzată şi de folosirea îndelungată a barbituricelor cu care societăţile moderne manipulează şi dirijează indezirabilii. La pag. 146, Ubik ajunge „balsam Ubik pentru ficat şi rinichi" – un antidot împotriva degradării fizice a Universului, a îmbătrînirii acestuia accelerate (rudă cu *Gerovitalul* doamnei Aslan şi doctorului Sapse). Altfel spus, „numai Dumnezeu ne mai poate scăpa" – sau nici măcar El. Dumnezeirea s-a degradat „consumatorist" pînă la nivelul unui simplu spray. Un dumnezeu devalorizat de penibilul sistem propagandistic ce macină cultura. Această cădere-fără-scăpare a Lumii aminteşte de celălalt roman al lui K. Dick – *Vînătorul de Recompense* unde se simte aceeaşi cădere fără speranţă într-o lume a cenuşii cenuşiului tern – în cazul acela argumentat postatomic. Obsesia căderilor catastrofal primejdioase în care se scufundă toată planeta a fost înlocuită în Ubik de schizoidismul-de-trei-zile a unei hepatite virale. Regresia tehnicii în urma acestei căderi în abis reduce nivelul hipertehnicizat al lumii viitorului la cotrobăiala printr-un

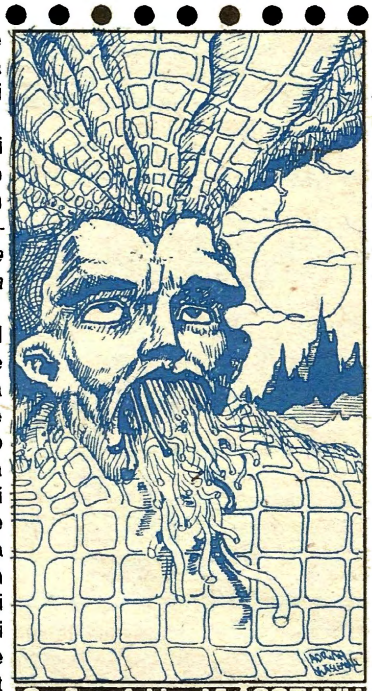

Grafica: Adrian VLASCEANU

pod de vechituri din 1930, şi apoi la epoca pretehnologică – medievală şi antică. Din anul 2075 a începutului romanului, Joseph Chip, eroul principal, trece dincolo de începuturile secolului 20. Ubik, pluralitatea şi omniprezenţa divină (sau poliţienească a epocii) regresează şi ea de la stadiul de divinitate la cel de tub de spray regenerator, sau chiar de simplu balsam întăritor hormonal – magie de spiţer de unde au provenit primii bani cu care Puterea avea să cucerească mai tîrziu, în mod eretic, Lumea (probabil o aluzie politică la vreun fenomen local – aşa cum, în România lui Ceauşescu orice referire la cizmari amintea „divinilor" oarece neplăcut care declanşa represaliile scorniceşteneşti). Ideea de panaceu universal sugerează, pe alocuri, şi *Tono Bungay*, al lui Wells. Dumnezeul epocilor decăzute spiritual, a tehnologiilor de mascaradă, este o cutie de balsam cu aiureli aurifer-corozive la care nici măcar nu poţi apela. Medicamentele morţii – într-un regim al teroarei torţionare.

Finalul cărţii încearcă să ilustreze artistic teoria adevărului multiplu, simultan – şi reprezintă o viziune pesimistă, de factură agnostică, bazată probabil pe trista experienţă a autorului cu FBI-ul, după ce a avut ideea nefericită de a trimite o scrisoare entuziastă unui mare savant sovietic. Pe la noi, unii au pătit-o făcînd gesturi cordiale cu unii occidentali. Studiind acest roman, s-ar părea că nu prea existau mari diferenţe între „metodologiile" de principiu ale celor două mari superputeri. Ideologiile difereau – „metodologiile de lucru" erau cam aceleaşi – la fel de brutale şi „fără scrupule" – mergînd pînă la tehnici de intimidare prin violenţă şi control şi manipulare psihică şi parapsi – „mostre" ale „binefacerilor tehniciste şi ştiinţifice" ale epocii noastre pe care am avut şi noi ocazia să le simţim pe propria piele în regimurile opresive, militaro-poliţieneşti ale „lagărului" socialist.

Ca o concluzie care s-ar trage, parcurgînd aceste pagini interesante ale scriitorului american, ar fi că, indiferent de regimul în care trăieşti şi scrii – CURAJUL este unul singur.

Botoşani - un spaţiu Eminescu

Întîlnirea de la Botoşani a reprezentat pentru cenaclul local *SUFLET* şansa de a proba calitatea de organizator. Cu o susţinere materială destul de substanţială din partea sponsorilor locali, gazdele se pregătiseră pentru o participare mult mai numeroasă - aşteptau 40 de persoane din ţară. Din păcate nu au răspuns invitaţiei decît Televiziunea Română prin domnul Lucian Băbeanu, JSF-ul - Adrian Bănuţă şi eu, Iaşul -Michael Hăulică şi Carmen Maftei, şi cenaclul Kripton, ca reprezentanţi ai zonei oltene. Dacă nu s-ar fi abătut peste noi valul de frig al primăverii acesteia capricioase *(„de aprilie, nu-i mai" - cum ar zice Ion Barbu)* aşa cum pătiseră şi la Buzău cu două săptămîni în urmă, ar fi fost grozav.

În paralel cu discuţiile noastre a avut loc şi un spectacol concurs de muzică *(să-i zicem „uşoară")* cu care prilej am putut lua, împreună cu Adi şi Carmen un interviu cunoscutului prezentator de muzică, fan şi compozitor (SF) Florian Pituş (pe care îl vom publica în JSF în viitorul apropiat). Pe marginea acestui interviu în care s-a folosit de către intervievat termenul *„undegound" („undergownd") ca alternativă pentru termenul impropriu de muzică „uşoară", voi preciza că în engleză şi americană acest termen desemnează: „metroul", „un spaţiu subpămîntean", „o mişcare sau un grup politic secret", „un grup de avangardă sau o mişcare operînd în afara instituţiilor oficiale"*, ideea de *„ascuns, secret", probabil „obscur", poate chiar „simbolic" sau „subtil" (artistic), „rezistenţă" sau „mişcare de opoziţie la adresa Puterii sau forţelor de ocupaţie inamice", iar în SUA, înainte de 1861, „un sistem pus la punct de abolţionism ca să ajute sclavii fugiţi din Sud"* (vezi NEW MERIAM WEBSTER, THE CONCHISE OXFORD, WEBSTER NEW WORLD DICTIONARY); ar mai fi de precizat că estetica de limbă engleză nu pare-a avea un termen specific pentru „suprarealism", iar în *THE ACT OF CREATION*, criticul Arthur Koestler leagă acest termen, în capitolul UNDERGROWND GAME de fenomenologia onirică, de concretizare şi simbolism, de Freud şi inconştient, de C.G. Young, de analogie şi intuiţie, de „ţigăneala" (după părerea mea) yoghinofilă din cultura vestică şi de Einstein.

Pentru fanii mai vechi, Botoşaniul aduce aminte de „Tabăra SF de creaţie de la Gurahonţ". Tîrgul şi-a deschis, pentru mine, de astă dată, fără egida *„ANTICIPAŢIEI"*, un spaţiu nou, interesant, Eminescian. Într-o scurtă vizită la Ipoteşti -am putut rătăci, cîteva minute, prin codrul Geniului Poeziei Noastre *(cu un lemn de calitate cam inferioară, dar superb)*, pînă la *„Lacul codrilor albastru"* unde *„nuferii galbeni"* erau, deocamdată sub apa rece. Am trecut, împreună cu domnul Lucian Băbeanu, pe la casa părinţilor poetului, reamenajată, unde am răsfoit două cărţi din muzeul de familie, cu pioasă emoţie. Două farfurii de porţelan chinezesc într-o vitrină. Lămpi electrice. În catalogul memorial pentru vizitatori autografe porno de „rockeri" (să le zicem). Şi în bisericuţa de alături cada de aramă a Poetului Neamului Românesc.

Aflăm de la gazde că există o tabără de copii prin preajmă, care ar putea primi, ca şi hotelurile din Ipoteşti şi Botoşani, pe cei ce rîvnesc la un contact mai lung cu lumea copilăriei Poetului.

Din ziarele locale (de altă „filieră" decît *JURNALUL*) aflăm că localnicii se luptă şi ei cu diferite probleme grele, specifice perioadei de tranziţie - de la furturi „în stil mare" pînă la „problemele sectelor protestante". „Tot românul plînsu-mi-sa"...

Două posturi de radio pe FM prezintă permanent un program local şi de preluare. Doar ANTENA 1 se pare că nu a pătruns încă în zonă. TELE 7 ABC deja este.

Nostalgia la contactul cu tradiţia culturală - în care foarte tinerii autori ai cenaclului Suflet (un nume original în contextul sf-ist - nu rareori cosmopolit) încearcă să se exprime „înţelept" în limba... nouă. A existat şi un concurs literar la care subsemnatul n-a mai făcut parte din juriu, de astă dată, ceea ce mi-a lăsat mai mult timp să vizitez şi să discut şi eu, cu, şi ca şi ceilalţi participanţi *(în afara prezentării teoretice de la sesiunea din program)*.

Flash extern

* În 26 ianuarie Universitatea din Liverpool i-a acordat binecunoscutului scriitor de SF și om de știință Arthur C. Clarke titlul de **Doctor Litteratum**. Ceremonia a fost înlesnită de legătura prin satelit dintre Senatul Universității și studiourile Televiziunii Naționale din Sri Lanka, țara de rezidență a lui Clarke. Se pare că roba și diploma i-au fost totuși expediate prin intermediul poștei aeriene și nu prin fax, așa cum au sugerat unii.

* Au fost făcute nominalizările pentru **A.C. Clarke Award**. Acestea sînt: Mother of Storms de John Barnes (Milenium), Fools de Pat Cadigan (Harper-Collins), North Wind de Gwyneth Jones (Arrow) și Alien Influences de Kristine Kathryn Rusch (Milenium). Cîștigătorul va fi ales de un juriu format din C. Amies, J. Gribbin, D. Langford, M. McDonald, M. Plummer și D. Seed.

* Al VI-lea festival al Filmelor Fantastice va avea loc între 22 și 24 septembrie la Manchester. Invitatul de onoare va fi celebrul regizor *Roger Corman*.

* ***„Ian Watson nu mai este milionar!"*** ne anunță însuși scriitorul. *„Datorită diabolicei reforme a monedei poloneze, masivele depuneri ale lui I.W. de la Banca Handlowy din Varșovia au scăzut de zece mii de ori de la 1.525.550 zloți, suficienți pentru a cumpăra cîteva beri, la 152 zloți și 55 groși - tot suficienți pentru a cumpăra cîteva beri, dar nu mai sună ca înainte."*

* Pe 6 iunie, cu ocazia centenarului *„Mașinii Timpului"*, Poșta Britanică va pune în circulație o emisiune dedicată lui H.G. Wells. Să sperăm că nu va trece chiar o sută de ani pînă ce Poșta Română va scoate o serie de timbre dedicate SF-ului național.

* Media Hole este *„un sistem de reciclare a fanzinelor care caută să ofere stocuri din fanzinele de ieri, fanilor de azi și mîine"*. Scrîind la: **Greg Pickersgill, 3 Bethany Row, Narberth Rd, Haverfordwest, SA61 2XG, Marea Britanie,** puteți obține gramezi de fanzine, plătind numai taxele de expediție.

Tot aici fan-editorii își pot trimite exemplarele în surplus pentru a fi distribuite altora.

Liviu Radu

DICTATURILE AU CEVA BUN?

O nouă apariție a editurii Pygmalion ne oferă posibilitatea de a-l descoperi pe Cătălin Ionescu în ipostaza de traducător și pe Ștefan Ghidoveanu în cea de eseist, pentru că prefața acestuia, pe lîngă o prezentare extrem de documentată a autorului, ridică o serie de probleme de fond ale SF-ului.

Romanul lui Watson e o carte plină de surprize. Justificările acțiunilor se modifică de atîtea ori fundamental, încît, atunci cînd se ajunge la motivația reală, nu mai ai puterea de a tresări. O accepți cu tristețe și îngîndurare, cu teama că omenirea nu va învăța nimic din cea fost...

Un Pămînt care renunță la tehnologie în favoarea dezvoltării psihice. O lume care a descoperit că în lume există entități prietenoase, pentru care ecologia e lucrul cel mai de preț... Iar legătura cu acestea se face prin intermediul gîndurilor... Un tablou idilic...

Care ascunde, de fapt, teama...

Pentru ca să descoperi, ulterior, că și teama e o unelaltă...

Watson exprimă extraordinar de bine obsesia sfîrșitului de mileniu: teama că nu se va termina niciodată cu -ismele, care vor să ne impună binele cu de-a sila, să ne facă fericiți conform tiparelor lor, nu așa cum ne-am dori?

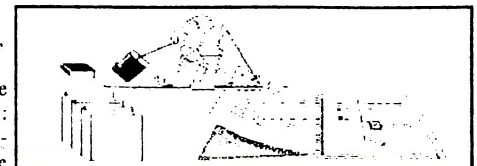

vitrina cu iluzii

Fiindcă libertatea aparentă de care se bucură omenirea reprezintă o dictatură feroce, bazată pe minciună și manipulare, chiar dacă autorul introduce, ici, colo, zvastica, tipul dictaturii nu poate fi pus la îndoială: este comunismul în varianta sa cea mai brutală, maoismul revoluției culturale.

Aceasta e ușor de recunoscut, prin detalii precum Doctorii Desculți, însemnele de grad puțin vizibile, folosirea în sens materialist a unor concepte ale misticismului asiatic, etc.

Ștefan Ghidoveanu face o afirmație cu care sînt de acord: faptul că o fată africană e mesagerul Umanității din om nu-i întîmplător.

Motivația este însă mai complexă.

Să mă explic: acțiunea începe în Somalia. O Somalie care a acceptat cu supunere noua ideologie, care e fericită în liniștea și pasivitatea existenței sale. Alți adepți sînt culeși din Africa de nord, Senegal, China, India, Tibet...

Zonele nu-s alese accidental. Sînt regiuni ale globului în care, pe vremea cînd Watson scria cartea, se instalaseră regimuri de stînga. Și care mai aveau un lucru în comun: sărăcia și înapoierea culturală și tehnică.

În asemenea regiuni o ideologie egalitaristă (în aparență, pentru că există, ca de obicei, unii mai egali ca ceilalți) care asigură minimul necesar existenței (dar îl asigură), cu speranța unei îmbunătățiri a situației, are șanse să fie acceptată.

Watson a simplificat datele problemei localizînd acțiunea de la început în Africa, dorind să redea aspectul idilic al societății pe care o descrie. Într-o Europă pe care individualismul constituie o normă de cîteva mii de ani, problema s-ar fi complicat mult. ar fi trebuit să descrie ceva în genul coșmarului Germaniei naziste sau al țărilor din răsărit sub sovietici. Iar tabloul idilic s-ar fi sfărîmat, n-ar fi convins...

Toate aceste comentarii au fost făcute cu un scop perfid.

Cîți dintre voi vă reamintiți de Somalia? Acum un an, doi, era în centrul atenției. Acum, după eșecul forțelor de pace, Somalia a dispărut după ecranul de fum al uitării, al actualității altor evenimente. Lumea nu vrea să-și recunoască eșecul.

Pentru că acest gest ar implica, din partea marilor puteri, să caute cauzele greșelilor, să găsească adevăratele posibilități de rezolvare a crizei. Iar așa ceva nu interesează pe nimeni... Sărăcia și disperarea vor deschide calea altor dictaturi, de stînga sau de dreapta...

Apoi, după un timp, oamenii vor spune (așa cum ziceam și eu cu vreo zece ani în urmă) „Bine măcar că dormim noaptea liniștiți, fără teama că vine cineva să te ridice"... Aici, Watson a surprins cel mai interesant efect al totalitarismului: momentul în care dorința de supraviețuire te face să accepți dictatura.

"Un roman trist și îngrijorător, care îmi aduce aminte de o frază din „Speranța" lui Malraux: „Fasciștii îi ajută pe fasciști, comuniștii îi ajută pe comuniști, doar democrațiile nu se ajută între ele..."

Cale liberă fanaticilor ce doresc să schimbe oamenii după fantezia lor bolnavă! În această demență generală, începi să te întrebi dacă nu cumva această-i mersul normal al lucrurilor...

Sîntem sau nu individualități inteligente? ne întreabă Watson. Dacă da, atunci amintiți-vă că în spatele oricărui vis propovăduit de dictaturi (mai ales cele puțin evidente) nu-i decât minciună, manipulare și lagăre de exterminare...

Nu știu cum se face, dar editura Pygmalion a ales, pînă acum, cărți cu o rezonanță aparte în zona asta a lumii...

Ioan PAVELESCU

CE MAI VEDEM LA TV

SIMBĂTĂ15.04

13.15 Odiseea spațială 2001(SF, Anglia, 1968) -SAT 1
16.05 Vînătorul (SF, Polonia, 1993) - Duna TV
19.55 Zdrobește și arde (SF, SUA, 1991) - Antena 1

Duminică 16.04

17.00 Uddy & Lucas (SF-co, Italia, 1980)- RTL;
18.25 Dinozaurii (F, SUA, 1960) - PRO 7
22.35 Sărutul tarantulei (H) - Antena 1
23.20 Umbrele trecutului (F-a, SUA, 1991) - PRO 7
23.40 Universal Soldier (SF-a, SUA, 1992) - RTL;r: 3.10

LUNI 17.04

12.30 Bîntuiți de fantome (F-co, SUA, 1990) - RTL
14.15 Vrăjitorul din Oz (F, SUA, 1939) - ZDF
18.00 Vînătorii de fantome (F-co, SUA, 1984) - PRO 7

MARȚI 18.04

23.35 Floarea nopții (F, Franța/Italia, 1955) - RTL 2
03.55 Lupta pentru planeta pierdută (SF, SUA, 1986) - PRO 7

MIERCURI 19.04

11.05 Vînătorii de fantome r: PRO 7
23.50 Vampele din Beverly Hills (F, SUA, 1988) - PRO 7

JOI 20.04

23.20 Conan barbarul (F, SUA, 1981) - PRO 7
0,30 Mușcați o dată (F, SUA, 1985) - RTL 2

VINERI 21.04

21.15 Pupicul stafiei (F-co, SUA, 1982) - SAT 1
1.40 Casa mîinilor însîngerate (H, SUA, 1968) - SAT 1

SERIALE

A fost odată... cosmosul (da): 3 sat: Ma: 17.35
Androida/Femeia bionică: RETE4: S: 2.10, D: 3.25 (r: 7.30), L: 2.45, Ma: 2.10, Mi: 2.10 (r: 4.00), J: 3.40, V: 3.40.
Călărețul cu sabie și șerifii stelelor (da): Antena 1: S: 8.30;
Femeia fantastică: TELE 7 abc: J: 20.00/ r: V: 14.30 RETE4 z (ex-D): 17.15
Misiune imposibilă: CANALE 5: D: 2.15
The Monsters (SUA): ARD: S: 11.30
Lois și Clark: noile aventuri ale lui Superman: M6: L-V: 20.00
Omul din Atlantis (SUA, 1977): PRO 7: D: 13,15/r: 4,15
Războiul lumilor: PRO 7: Ma: 1.05/r; J: 3.40
Robocop (SUA) M6: D: 19.55
Salutări din lumea cealaltă (SUA, 1990): RTL 2: J: 2,05/r: 5,25
Star Trek (SUA): TVR 1: D 17,50
Superboy: PRO 7: S: 14.00; r: D: 5,10
Superman (SUA) PRO 7: V: 21.15
Time Trax (SUA, 1993): SAT 1: Ma-V: 15.55

LEGENDĂ

SF-Science fiction; H-Horror; F-Fantastic; a-aventuri; th-thriller; er-erotic; co-comedie; da-desene animate; TV- film de televiziune
L, MA, Mi, J, V, S, D - zilele săptămînii
f- în fiecare; z- zilnic; ex- exceptînd; r-reluare